

DRUŽINSKI TEDNIK

Vis consili expers mole ruit
sua.
Sila brez razuma se pod last-
no težo sesede.

Horac,
rimski pesnik
(65.—8. pr. Kr.)

Leto XI.

Ljubljana, 21. decembra 1939.

Štev. 51. (531)

DANAŠNJA ŠTEVILKA IMA

20 strani

KJE JE KAJ, GLEJ STR. 24

»DRUŽINSKI TEDNIK«

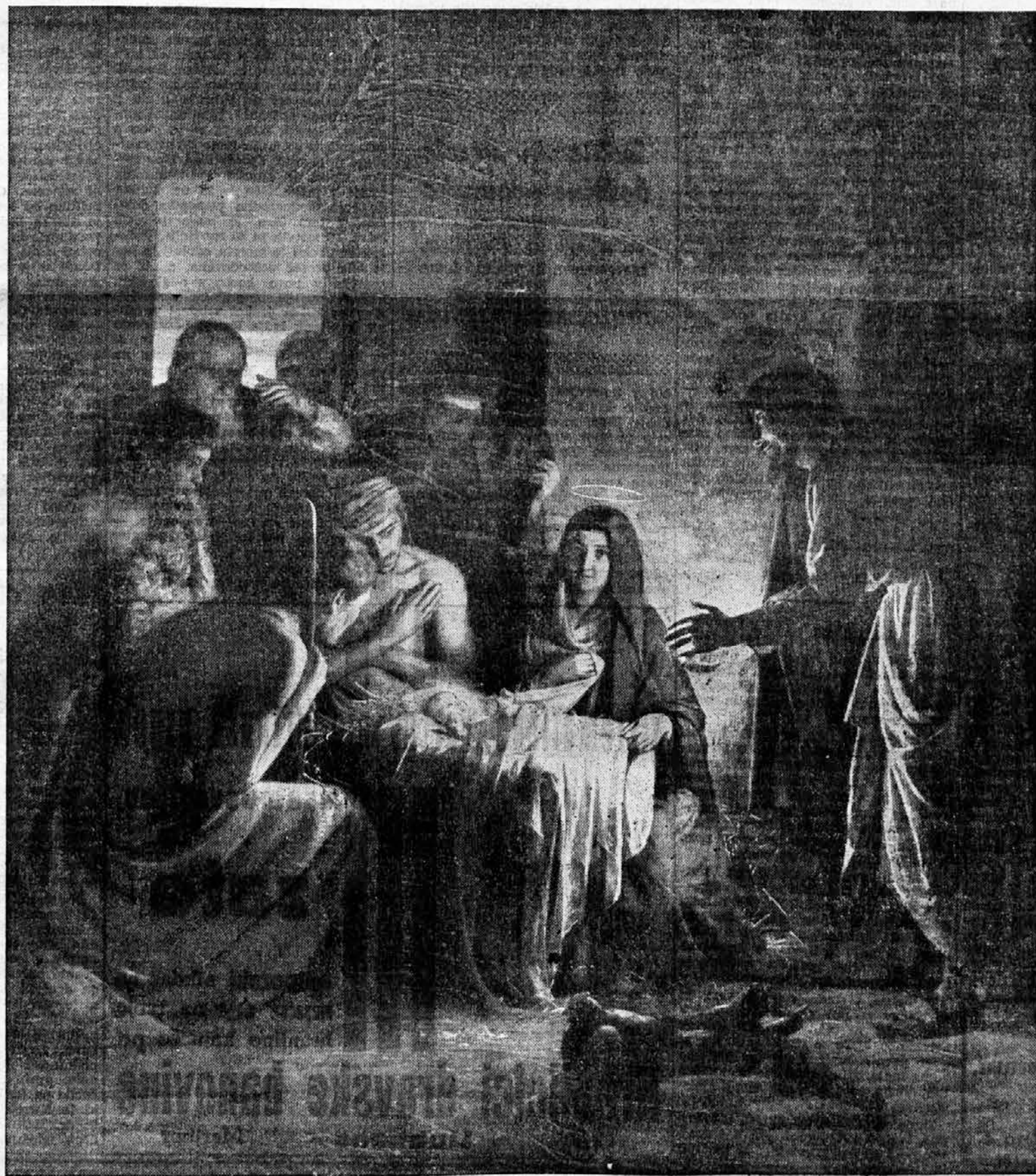
izhaja ob četrtkih. Uredništvo in
uprava v Ljubljani, Miklošičeva cesta
št. 14/III. Poštni predal št. 345. Telefon
št. 33-32. Račun poštne bran. v Ljubljani
št. 15-393. Rokopisov ne vračamo.
nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. Za
odgovor je treba priložiti za 3 din znamk.

NAROČNINA

1/4 leta 20 din, 1/2 leta
40 din, vse leto 80 din.
V Italiji na leto 40 lir,
v Franciji 70 frank v
Ameriki 2 1/2 dolarja.
Dragod sorazmerno — Na-
ročnino je plačati vnaprej.

CENE OGLASOV

V tekstnem delu: enostolpčna petlinna vr-
sta ali njen prostor (višina 3 mm in širina
55 mm) 7 din; v oglasnem delu 450 din.
v dvobarvnem tisku cene po dogovoru.
Fotice: beseda 2 din. Mali oglasi:
beseda 1 din. Oglasni davek pevsod 80
din. Pri večkratnem naročilu zniž.

Božič 1939**Carl Bloch: Rojstvo Kristusovo**

Kje je kaj

Božična balada. Griša Koritnik	str. 2
Božič pri Indijancih	12
Kaj naj darujemo za božič? S podrobno razpredelnico	16
Železnica. Božična zgodba	9
Nevarne igrače. Božična humoreska	8
Dekletce z žveplenkami. Ilustrirana božična pravljica. H. C. Andersen	15
Gandhi, prijatelj Angležev	10
Zrtev ljubezni in ponosa. Ilustrirana renesančna novela	5
Ženske v politiki. S slikami	13
Steklen otrok. Pravilno hranjenje dojenčka	13
Ljubezen španskega častnika	18
Mrtva neznanka	19
Vohunske avanture kapitana Rintelena	14
Zunanjepolitični pregled	3
Uganke in šah	14
Zrcalo naših dni	8
Radio	4
Domača kronika	2 in 4

Politični teden

NOVA UREDBA O PRISILNIH BIVALISCIH

»Službene novine« so 16. t. m. objavile uredbo ministrskega sveta o spremembi in izpopolnitvi zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi. Uredba se glasi:

Člen 1. V členu 12. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi se ukinjata odstavka 4 in 5.

Člen 2. Členu 12. se doda nov člen 12. a, ki se glasi:

Upravne politične oblasti I. stopnje lahko pošljejo na bivanje v kakšen drug kraj osebe, ki motijo red in mir.

Proti odlokom upravne politične oblasti I. stopnje je dopuštena pritožba v roku 8 dni.

Notranji minister lahko kot nadzorovalna oblast razveljavi vsak odlok o pošiljanju na bivanje v kakšen drug kraj.

Upravna oblast I. stopnje v kraju, kamor bo kakšna oseba poslana, določi stanovanje pod nadzorstvom oblasti.

Člen 3. Notranji minister je pooblaščen, da izda pravilnik o bivanju teh oseb.

Člen 4. Uredba stopi v veljavo z objavo v »Službenih novinah«.

Davčno reformo nameravajo izvesti naše finančne oblasti. Majhnim kmetovalcem in majhnim podeželskim obrtnikom bodo obetno zmanjšali zemljarino in pridobitinske davke. Razen tega napovedujejo reforme glede družbenega davka, ki ga bodo odmerili po stvarnih dohodkih, za prestopke pa določili večje kazni. — Pošiljanje poštnih zavrtkov v tujino nameravajo omejiti ali pa celo prepovedati naše poštne oblasti. Narodna banka je že izdala ukrepe, da bi se zmanjšalo pošiljanje zavojev v tujino, vendar zadnji čas številke pošiljk kljub temu naraščajo. Ker za te pošiljke ne dobimo protivrednosti v devizah ali v kliringu, trpe naši devizno-politični interesi. Odločujoči činitelji razpravljajo zdaj o tem, da bi pošiljanje blaga v tujino prepovedali ali ga pa dovolili le proti prehodnemu dovoljenju. — Srbski patriarh Gavril je pretekli teden povabil na kosilo predsednika vlade dr. Cvetkovića, podpredsednika dr. Mačka in druge dostojanstvenike. Ob tej pri-

OKVIRJI

SLIKE, FOTOGRAFIJE, GOBELINE,

KLEIN

LJUBLJANA, Wolfova 4

Cigan je dobil ženo za stavo

Zgodba o nevesti, ki ni bila več vredna kakor osel, in o tehtnici, ki je kazala vselej samo 60 kil

Kosovska Mitrovica, decembra. Znano je, kako malo so po mnenju ciganov vredna ciganska dekleta. Navadno raste njih cena skupno z njih lepoto. Ciganski oče dá pač dekleta tistemu, ki več plača zanj. Včasih se pa le zgodi, da ljubezen premaga očetove račune. Tako se je zgodilo te dni v ciganskem okraju Kosovske Mitrovice. Devetnajstletni cigan Hasan Zumber, je svojo ženo dobil za stavo in ne za denar.

Na kratko je zgodba takšna: Lepa šestnajstletna Senfija Šabanova ni bila težja od mladega osla. Zato jo je njen oče Uzeir Šaban dal Hasanu Zumberu za ženo. Poleg tega mu je še vrnil kupljenega osla in mu dal še 180 din povrh. Hasan ga je pač prepračil, da njegova hčerka pač ni več vredna, ko dober, delaven osel. Ozadje te ljubke komedije je prav romantično. Hasan je bil že dolgo zaljubljen v lepo Senfijo. Ker je oče zahteval za njo 5.000 din, jo Hasan, ki pač ni imel toliko denarja, ni mogel kupiti. Senfija mu je vračala ljubezen, zato Hasan ni obupal in je vsak dan hodil k Uzeiru in prosil za deklo. Večkrat je že dejal ljubljeni

Senfiji, naj pobegne od očeta, toda ona o tem niti slišati ni hotela, temveč je čakala, kaj bo k temu dejal oče.

Ko je Hasan spoznal, da ne bo mogel plačati 5.000 din, in da tudi Senfija ne bo pobegniti od očeta, se je odločil, da jo bo dobil z zvijačo. Dogovoril se je z nekim prijateljem in s Senfijo takole: Prijatelj bo prinesel tehtnico, ki bo pokazala ne glede na težo vselej samo 60 kil. Potem je pa zviti Hasan objavil na trgu, da prodaja osla po 3 dinarje kilo. Vedel je namreč, da Uzeir potrebuje osla, da mu bo nosil drva. In res je Uzeir takoj prišel na trg pogledat, ali ne bo mogel kupiti osla, ki ga tako zelo potrebuje.

Hasan je bil ves srečen. Prišel je govoriti, kako težak je njegov osel in da ga prodaja samo zato, da se bo potem lahko oženil. Pripomnil je še, da pač ni prav, da očetje prodajajo svoje hčere dražje, kakor so v resnici vredne. Poleg tega je dejal, da je prepračen, da tudi Senfija ni nič težja od njegovega osla in bi potem takem ne bi smela biti tudi nič dražja od njega.

Oče je seveda trdil, da se njegova hčerka ne more primerjati z oslom in

da je tudi nedvomno težja od živali. Ker je Hasan še zmerom trdil svoje, sta stavila takole: če je Senfija težja od osla, mora Hasan dati osla in vrniti Uzeiru 180 din, ki jih je plačal za osla. Če pa Senfija ne bo imela 60 kg, jo mora Uzeir dati Hasanu za ženo. Vrniti mu mora še osla in še 180 din povrh.

Zdaj je bilo vse v rokah Hasanovega prijatelja, ki je tehtal. Ko ga je Hasan pogledal, mu je kar srce zaigralo. Prijatelj je držal besedo in Senfija ni bila težja od 60 kil.

Starec ni vedel, kaj naj stori. Moral je dati Hasanu Senfijo za ženo in še 180 din povrh. Hasan je pa ves srečen z ljubljenko deklico odjahal po ulicah na omenjenem oslu in vabil prijatelje na svatbo, ki je trajala vso noč.

Senfija je pozneje povedala, da si je ona izmislila ta načrt, samo da bi postala Hasanova žena. Zdaj so jo ženske ciganskega okraja Kosovske Mitrovice izvolile za predsednico novo ustanovljene ženske zveze, ki bo imela že te dni svoje prvo sejo.

(Po beograjskem »Vremenu«)

(139.400 ton) so jih sami potopili, ostalih 19 so jih pa zavezniki zaplenili.

Na zasedanju Zveze narodov v Ženevi so na predlog Argentine soglasno izključili Sovjetsko Rusijo iz Zveze. Ker Rusija ni odgovorila na miroven poziv Zveze narodov, so zastopniki držav sklenili, da jo izključijo. — Sovjetske čete so začele z vso silo vdirati v Finsko. Ker na severu niso mogle doseči večjih uspehov, so ruske motorizirane čete z vso silo pritiskale v sredo finske meje in prodirle že pre-

Srečne in vesele božične praznike

želita

vsem svojim čitateljem, inserentom in prodajalcem uredništvo in uprava

»DRUŽINSKEGA TEDNIKA«

cej v notranjost dežele. Tako hočejo Finsko kratko in malo prerezati na dvoje. Finci se obupno bore. — Tajno sejo je imel angleški parlament pretekli teden. To je prva tajna parlamentarna seja na Angleškem od svetovne vojne. Sejo so pa sklicali na zahtevo opozicije. — Švedska je dobila novo vlado, ki pa v njej niso zastopane vse stranke, kakor je bilo pričakovati, temveč je ostala še naprej koalicijska. Na čelu nove vlade je socialni demokrat Per Albin Hansson, zunanji minister je postal pa Kristjan

Günther, kajti dosedanjí zunanji minister Sandler po nobeni ceni ni hotel več ostati v vladi. — Velike zanimanje je pretekli teden zbudila prva pomorska bitka v sedanjí vojni v bližini južnoameriške obale. 10 tisočtonska nemška oklopna bojna ladja »Admiral grof von Spee« je napadla skupino angleških trgovskih ladij, ki jih je spremljala manjša angleška križarka »Exeter«. Nemška bojna ladja ji je prizadejala precej hude poškodbe, da se je morala iz boja kmalu umakniti, na pomoč sta ji pa prihitali lažji križarki »Achilles« in »Ajax«. Spustili sta se v borbo z nemško bojno ladjo, ki je trajala več ur. Prizadejali sta ji precej hude poškodbe, tako da ni mogla nadaljevati bitke in se je morala umakniti v ustje La Plate do urugvajskega pristanišča Montevidea. Urugvajska vlada je nemški ladji dovolila ostati v pristanišču le 24 ur, kolikor določajo mednarodna pomorska določila. V tem času je ladja izkrcala žrtve, 36 mrtvih in 60 ranjenih. V doletenem roku je morala odpluti in ker je bila preveč poškodovana, da bi se spustila v novo borbo z angleškimi križarkami, je napravila samomor. Kancelar Hitler je kot vrhovni poveljnik kapitanu ladje Hansu Langsdorfu ukazal, naj ladjo potopi. Posadka, ki je štela 995 mož, se je izkrcala na urugvajsko obalo, kjer jo je urugvajska vlada internirala. Vse tri angleške križarke so imele skupaj komaj 22.000 ton. Utrpele so tudi precej smrtnih žrtev. — Na zahodnem bojišču je bilo pretekli teden opaziti precejšnjo živahnost, tako v zraku kakor na morju, kjer je prišlo do ostrih borb. Angleži so baše dosegli precejšnje uspehe. Na zahodni fronti je pa še zmerom ostalo po večini pri artilerijskem ognju. — Kanada bo postala letalski center Britanskega imperija. Anglija hoče kakor na morju tudi v zraku doseči premoč, zato bo svoj letalski naraščaj

Sistematično varčevanje prinaša uspeh

in

osamosvojitv,

zato

ne pozabi nikdar na mesečne vloge na tvojo hranilno knjižico pri

Hranilnici dravske banovine

Celje

Liubljana

Maribor

Griša Koritnik:

Božična balada

Rasla je rožica Jezusov cvet, rasla je skromno v samoti. Sonce je gredo ubožico, noč pa zavidala rožico v njeni nezemski lepoti.

Zvedel je zanj sam silni Herod, mrki kralj jeruzalemski, pa je po rožico hlapce poslal, da bi ničemurno z njo se bahal: »Glejte ga cvet betlehemski!«

Pa je povsila žalostno glavico rožica zala, ko so kraljevski sli ponjo prišli. Skrila očem se je v krilu noči, ni se jim videti dala.

Dobri pastirji so mimo prišli, našli so rožico v bedi. Rahlo izgubili so jo iz prsti in jo odnesli o polnoči svojim tovarišem k čredi.

Kralj Herod Veliki je prebledel od jeze in smrtne sramote. Še tisto je jutro ukaz razposlal: »Razgnal bom pastirje in janjčke poklal, iztrebil ta cvet bom s planote!«

O, da si ti vedel, starina Herod, kako si osmešil postavlo! Še danes pastirčki pri čredah pojo in rožice lepše ko svoj čas cvele — a ti si ob krono in slavo!

ma veliko vzgajala v Kanadi. — Finski prezident Kallio je imel po radiu govor; apeliral je na vse civilizirane narode, ki so doslej dajali moralno podporo Finski, da ji pomagajo tudi na fronti. Finska stvar, da je stvar vsega civiliziranega sveta. — Italijanski zunanji minister Ciano je imel na seji fašističnega sveta svoj zunanjepolitični ekspozé. Obrazložil je italijansko politiko od leta 1927. dalje. Utemeljel je vzroke sodelovanja z Nemčijo in poudaril, da hoče Italija še naprej ostati z njo v prijateljskih stikih. Dotaknil se je tudi razmerja do balkanskih držav in je dejal, da je vojna z Jugoslavijo izključena. Italija da živi z Jugoslavijo v iskrenem prijateljstvu. — Rusi so z vse silo navajali na Finsko. Dočim Fini na karelskih bojiščih junaško odbijajo ruske napade, jim na severu precej trda prede. — Belgijski zunanji minister Spaak je podal v poslanski zbornici zunanjepolitični ekspozé in poudaril, da hoče ostati Belgija strogo nevtralna in solidarna s Holandsko. — Prva kanadska divizija je prispela v Evropo. V ponedeljek se je izkrcala na Angleškem. Poveljuje ji general Mac Norton; vsi njeni častniki so se že borili v svetovni vojni. Med potjo so divizijo spremljale angleške bojne ladje.

Neredna stolica

upliva na ves organizem. Dobro sredstvo za odvajanje, ki zanesljivo deluje in ima prijeten okus, je DARMOL

Darmol dobite v vsaki lekarni!

Za božične in novoletne razglednice, oddane 10 dni pred prazniki odnosno 5 dni po praznikih, je minister ptt. dr. Torbar dovolil frankiranje z znamko za 50 par, če na razglednicah ni napisanih več ko pet besed. Za tiskane posetnice v odprtem ovoju s šestkami do pet besed ostane tarifa 25 par, za več ko pet besed pa 1 dinar.

Stoletnico Muzejskega društva so te dni proslavili v Ljubljani. Ob tej priložnosti je Muzejsko društvo priredilo zborovanje slovenskih zgodovinarjev, v magistratni dvorani pa slavnostno počastitev 100letnice Muzejskega društva, ki so se je udeležili minister dr. Krek, ban dr. Natlačen, župan dr. Adlešič in zastopniki raznih kulturnih ustanov in društev iz Ljubljane, Zagreba in Beograda. Ob tej priložnosti je razvoj društva očrtal univ. prof. dr. Kos, za njim sta govorila pa tudi dr. Natlačen in dr. Krek, ki je Muzejskemu društvu, dr. Kosu in dr. Malu izročil v imenu prosvetnega ministra visoka odlikovanja.

Najprimernejše božično ali novoletno DARILO za Vašo družino je ŽIVLJENSKA POLICA

BANKE SLAVIJE GLAVNO RAVNATELJSTVO V LJUBLJANI, Gajeva ulica 2

V NOVI PALAČI

z ekspoziturami v Mariboru in Celju ter podružnicami v Beogradu, Zagrebu, Sarajevu, Novem Sadu, Osijeku in Splitu

POMEN MONTEVIDEJSKE BITKE

Harakiri oklopne križarke „Admiral grof Spee“ : konec prve faze pomorske vojne. — Sovjetska Rusija izključena iz ZN

V Ljubljani, 19. decembra.

Dva velepomembna dogodka smo doživeli od preteklega četrtka: izključitev sovjetske Rusije iz Zveze narodov in britansko pomorsko zmago pred montevidejskim pristaniščem.

Konec »Admirala grofa Speeja« spada brez slehernega dvoma med najvažnejše dogodke sedanje vojne. Zakaj? Potopitvijo tega simbola nemške pomorske moči se prav tako kakor v svetovni vojni z uničenjem nemške križarke »Emden« konča prva faza pomorske vojne, faza najhujšega ogrožanja oceanskega prometa.

Če hočemo prav presoditi pomen montevidijske bitke in njenega rezultata, si moramo najprej ogledati njen potek.

Po sodbi bolj ali manj nepristranskih montevidijskih pomorskih krogov je »Admiral grof Spee« začel v britansko past. Nemška oklopna bojna ladja je namreč prejšnjo sredo dopoldne srečala v izlivu reke La-Plate francosko tovorno ladjo »Formose«. Kajpak je »Grof Spee« hotel sovražnika potopiti, a še preden je to utegnil storiti, so se z več strani na lepem prikazale angleške bojne ladje. »Formose« naj bi bila samo vaba za nemško oklopnico; ko so Nemci pograbili za to vabo, so pa Angleži z nenavadno spretnim manevriranjem obkolili »Grofa Speeja« s treh strani.

Po dosezanju ugovoritvan — trdijo dalje v Montevideu — se je od britanskih vojni ladij najprej prikazal »Exeter«, in sicer v zgodnjih dopoldanskih urah tistega dne. »Admiral grof Spee« je plul proti jugu. Hitrejši »Exeter« ga je začel zasledovati in razdalja med njima se je čedalje bolj krčila. Takrat sta se prikazali še mali britanski križarki »Achilles« in »Ajax«.

Videč, da ne more uiti, je »Admiral grof Spee« začel streljati na »Exeter«. Le-ta je moral pasivno prenašati sovražni topovski ogenj; kajti »Speejevi« topovi nesó skoraj 28 km daleč, »Exeterjevi« pa samo 20 km. Šele ko se je približal Nemcu na to razdaljo, je začel tudi »Exeter« bljuvati granate v »Speeja«. Podobna je bila stvar z britanskima vojnima ladjama »Achilles« in »Ajax«; tudi njuni topovi namreč zaostajajo za »Speejevimi«.

Kljub tej topovski premoči se je »Grof Spee« čedalje bolj umikal proti obali. Njegova premoč namreč ni prišla prav do izraza; angleške bojne ladje so se mu, ne meneč se za njegove granate, neustrašno bližale in njihovi topovi so streljali nenavadno precizno. Ker se je bilo bati, da »Grof Spee« napada ne bo vzdržal do konca, se je po večernem boju zahteval v Montevideo.

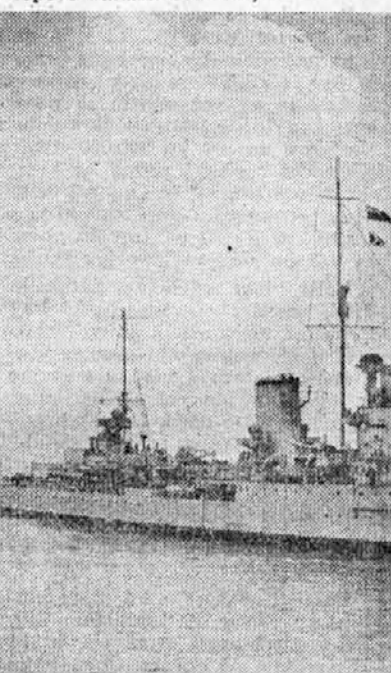
Takšna je bila prva faza te pomorske bitke. Prvo nemško uradno poročilo o tem delu bitke je vedelo povedati, da je »Grof Spee« zmagal in da so Angleži streljali s plinskimi granatami. (Poznejša nemška poročila tega nič več ne trde.)

Drugače govore Angleži in z njimi vred nevtralnimi Američani. Po sodbi urugvajcev in Severnih Američanov so Angleži že v prvi fazi bitke izvojevali odločilno zmago; druga faza, je po njihovi sodbi samo pika na koncu stavka.

Američani ugotavljajo in Angleži sami priznavajo, da tri tako slabotne ladje, kakor so »Exeter«, »Achilles« in »Ajax«, nikdar ne bi bile mogle zmagati nad »Grofom Speejem«, če bi bila nemška oklopnica to, kar so Nemci o njej trdili, in če bi bila taktika njegove poveljstva kos taktiki »Speejevih« nasprotnikov. Svojo trditve opirajo ameriški strokovnjaki na tele številke:

»Grof Spee« ima 10.000 ton — »Exeter« 8.300, »Ajax« in »Achilles« po 7000 ton;

»Grof Spee« ima 6 topov kalibra 28 cm, 8 topov kalibra 15 cm in 6 topov kalibra 8,8 cm — »Exeter« ima 6 topov kalibra 20,3 cm in 8 topov kalibra 10,2 cm, »Ajax« in »Achilles« pa po 8 topov kalibra 15,2 cm in po 4 topove kalibra 10,4 cm;

Angleška križarka »Ajax«, ena izmed zmagovalk nad nemško oklopnico »Admiral grof Spee« pred Montevideom.

»Grof Spee« lahko z eno salvo iz 6 topov kalibra 28 cm izstrelí 1800 kg — »Exeter«, »Ajax« in »Achilles« skupaj pa samo 1440 kg; celotno razmerje salve vseh nemških topov proti vsem britanskim je pa 2354 kg : 1568 kg: »Grof Spee« seže s svojimi topovi 28 km daleč — »Exeter«, »Ajax« in »Achilles« pa samo 20 km.

Edine številke, ki govorijo v prid britanskim križarkam, so številke o hitrosti: »Grof Spee« je imel hitrost 26 vozlov, Angleži pa 32 vozlov. Toda te ugodnosti, ugotavljajo Angleži in Američani, niso šibke britanske vojne ladje porabile za beg (kar bi se zdelo naravnost), ampak za napad.

Prva faza pomorske bitke pred Montevideom, piše pomorska strokovnjaka najuglednejših ameriških listov »New York Times« in »New York Herald-Tribune«, pomeni neizpodbitno materialno zmago angleške vojne mornarice. Druga faza te bitke pomeni po njihovi sodbi nemško priznanje, da so vojno izgubili. Kajti če bi Nemci verovali v končno zmago, pravita omenjena pomorska strokovnjaka, ne bi bili ponosne križarke sami potopili, ampak bi jo pustili v internaciji v nevtralnem montevidijskem pristanišču, dobro vedoč, da jo po koncu vojne spet nazaj dobe.

»Admiral grof Spee« je ostal v Montevideu do nedelje ponoči. V teh 72 urah gostovanja, ki mu jih je urugvajska vlada smela in mogla dovoliti po mednarodnem pravu, si je nemška oklopnica vsaj za silo obvezala hude rane, ki jih ji je zadal sovražnik, nato se je pa oskrbela z gorivom in hrano.

Angleži in Francozi so bili trdno prepričani, da se »Grof Spee« ne bo ognil bitki. Pomorska tradicija terja, da se bitke na morju dobojujejo do konca. Zato Angleži niso prav verjeli, da bi nemška oklopnica izrabila drugo možnost in se dala v Montevideu internirati. Pri tem velja pripomniti, da bi bila druga faza bitke (če je bil »Grof Spee« le še količkaj sposoben za boj) po angleški sodbi nemara še bolj izenačena v »Speejevo« korist kakor prva faza; zakaj »Exeter« se je bil moral hudo poškodovan začiti v nevtralne argentinske vode in tudi »Ajax« je poškodovan; le »Achilles« se ni nič zgodilo.

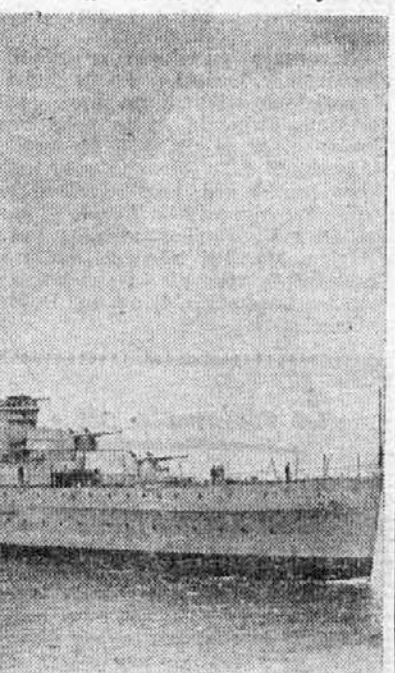
»Grof Spee« se je odločil za tretjo možnost, za možnost, ki je ni nihče pričakoval: na Hitlerjevo povelje je bil namreč odplul iz montevidijske luke in se sam potopil. Kapitan, častniki in moštvo so se poprej rešili.

Ze citirani »New York Times« pravi, da je pravilo vsake vojne ladje, da prizadene sovražniku toliko škode, kolikor je največ more, in šele tedaj, ko ni več za noben boj, sme napraviti harakiri, če že hoče.

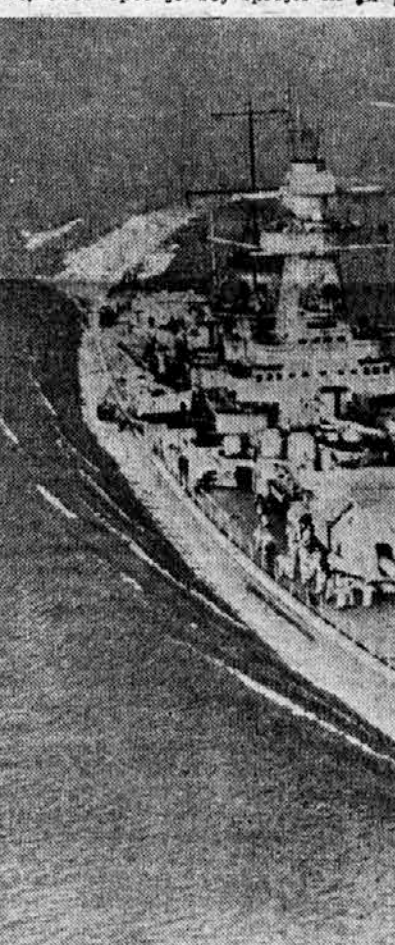
Častniki in moštvo »Grofa Speeja« pravijo dalje nevtralnimi ameriški listi, so mislili ostati zvesti veliki tradiciji nemške vojne mornarice in tvegati bitko; drugače se ne bi bili oskrbeli z gorivom in hrano. Toda dobili so

drugačen ukaz in morali so ga izpolniti.

Samomor »Grofa Speeja«, piše »New York Times«, ne pomeni nadaljevanja pomorske tradicije moza, po katerem se je križarka imenovala, moza, čigar ime spada med najslavnejša imena nemškega pomorstva. Dober teden dni je od tega, ko so Nemci imeli priložnost, slaviti 25letnico junaške

smrti admirala grofa Speeja. Bilo je 8. decembra 1914. pri Falklandskih otokih, ko je šibko nemško vojno brodovje napadla velika britanska premoč. Grof Spee je boj sprejel in ju-

Nemška 10.000tonska »žepna« oklopna križarka »Admiral grof von Spee«.

naško vztrajal do konca. Nemci so seveda bitko izgubili; sovražnik jim je potopil nič manj ko štiri križarke, samo ena se je rešila z begom. Grof Spee je našel junaško smrt in z njim njegova dva sinova; zato je pa tem lepše živel v spominu nemškega naroda.

»Grof Spee« je ogrožal Južni Atlantik cele tri mesece in pol, baje pa ni napravil posebne škode. »Emden« je bila v svetovni vojni skoraj štiri in pol meseca strah in trepet zaveznikov, preden jo je 9. novembra 1914, potopila britanska križarka »Sydney« pri Keelingu v Indijskem oceanu. Tudi takrat je konec »Emdena« pomenil konec prve faze pomorske vojne — s to razliko, da se v tisti fazi svetovne vojne neobzirna podmorniška in mimska vojna še začela ni bila, medtem ko je danes, kakor vse kaže, že prekorčila peripetijo.

Razen »Grofa Speeja« imajo Nemci še dve oklopni križarki istega tipa in velikosti: »Deutschland« in »Admiral Scheer«. O prvi ugibajo zavezniki, da se je zatekla domov, o drugi pa mislijo, da utegne križariti v Južnem Atlantiku. V Londonu pravijo, da »bo zdaj, po neslavnem koncu »Grofa Speeja«, nekaj časa mir na oceanu«.

Izključitev Rusije iz ZN

Drugi velepomembni dogodek, ki smo ga doživeli v preteklih sedmih dneh, je izključitev sovjetske Rusije iz Zveze narodov.

Stvar se zdi še danes, toliko dni po dogodku, skoraj neverjetna. Ali je mogoče, da je tista Zveza narodov, ki ni nikdar znala pognati svoje neokretne mašinerije, kadar je šlo kateremu njenemu članu za biti ali nebiti — da je Zveza narodov našla poguma in izključila iz svoje srede 180milijonsko državo, in to ne morda po tedne in mesece trajajočih debatah, ampak v pičlih šestih dneh? Tista Zveza narodov, ki je Abesinijo tolažila z bencinsko zaporo, španijo s cininim ne- vmešavanjem, Kitajske pa niti s poceni papirnati obljubami ne? Tista Zveza narodov, ki je nemo vzela na znanje konec Avstrije in smrt češko-slovaške in Poljske?

To, kar se je še pred štirimi meseci zdelo docela nemogoče, se je zgodilo. A morda se je zgodilo še več: morda pomeni prav ta nepričakovani preobrat v Ženevi začetek ozdravljenja že zdavnaj smrti zapliscane ustanove.

Kajti vnovič se je pokazala resničnost prastarega nauka: kdor samega sebe ne ceni, ga tudi drugi ne spoštujejo. Zveza narodov je skoraj vseh 20 let povojne dobe nastopala tako, kakor da sama vase ne veruje. Bila je jo sama obzirnost na vse strani: »Bog ne daj, da bi se zamerila kakšnemu uglednemu članu! Kaj bom pa sirota počela, če me bodo vsi zapustili?!

Danes, po izključitvi sovjetske Rusije, je ugled Zveze narodov čez noč zrasel. Ne samo pri južnoameriških državah — državah, ki so se bile že pripravile za izstop! — ampak tudi pri obeh velesilah, ki sta bili Ženevi že zdavnaj dali slovo: pri Italiji in Japonski.

Zdi se, da Rusija sama ni prav verjela, da bi mogla kaj takšnega doživeti. Drugače bi bila rajbrže rajši storila po nemškem in japonskem zgledu in bi bila sama zapustila ženevsko ustanovo.

Če bi bilo šlo po angleških željah, bi Rusija nemara še danes sedela v

Winston Churchill, britanski mornariški minister, je z angleško zmago nad »Grofom Speejem« doživel tudi svoj prvi osebni triumf v tej vojni.

odločiti. Rusija ni predsedniku britanske vlade gotovo nič bližja kakor Nemčija, ali izključiti jo? Potem vendar ni moči več nazaj!

Na to slavnoznano Chamberlainovo miselnost so se Sovjeti zanašali. Toda to pot so se usteli. Računali so brez Daladierja.

Izključitev sovjetske Rusije iz Zveze narodov je namreč v glavnem Daladierjevo delo.

Predsednik francoske vlade se je očitno spomnil, kam je pripeljala politika popuščanja nasproti napadalcu. Daladierju na čast je treba sicer priznati, da ni bil sam nikdar za popuščanje; popuščati je moral vselej le na pritisk svojih kolegov iz okolice uglednega g. Bonnetta & consortes. To pot je stvar drugačna; to pot sta se g. Daladier in krog okoli g. Bonnetta srečala na isti črti: oboji odklanjajo komunizem (resda g. Bonnet iz nekoliko manj idealnih nagibov kakor g. Daladier), in tako je imel predsednik francoske vlade doma precej lahko stališče. Nasproti Chamberlainu je pa prodrl predvsem zato, ker je britanskemu premierju prihranil odgovornost; v bistvu sta si itak bila edina.

V Londonu in Parizu izrečno poudarjajo, da velja z izključitvijo izrečena obsodba ne samo za sovjetsko Rusijo, ampak za vsakega napadalca. Da niso nobene druge države navedli z imenom, pravijo v obeh zahodnih prestolnicah, je vzrok samo okoliščina, da so hoteli spoštovati švicarsko nevtralnost. Observer.

Po samomoru »Grofa Speeja«

»Times« piše, da pomeni bitka v izlivu reke La-Plate veliko zmago britanske vojne mornarice. Vrušanje je, pravi list, koliko krivde za uničenje »Grofa Speeja« zadene njegovega kapitana.

Takšno ravnanje, končuje list, ne bi bilo v skladu s tradicijami britanske vojne mornarice.

V znamenju časa

V švicarskem listu »Tribune de Lausanne« smo brali:

Naša nevtralnost nam nalaga dolžnost, da nastopimo proti sovražniku, naj pride od koder koli. Zato lahko vsakdo vidi na meji proti Franciji naše do zob oborožene straže. Toda na drugi strani meje vedo, v kakšnem položaju je Švica, in se zavedajo, da se lahko začesejo na njeno nevtralnost. Zato so Francozi postavili nacisti nasproti železnim barikadam tri lonce s cvetočimi geraniami. V tej simbolični barikadi se zrcalita vsa francoska prijaznost in ljubeznivost.

Kancelar Hitler je dal brezlični nalog, da ima posadka »Admirala grofa Speeja« križarko potopiti.

Prezident Roosevelt podpisuje znameniti nevtralnostni zakon. Senator Key Pittman daje Rooseveltu pero za podpis. Čisto na desni stoji podpredsednik republike John Garner, zraven njega pa zunanji minister Cordell Hull.

Povovestne
heastove
in
bukove

PARKETE

dobavlja po
najugodnejših
pogojih

REMEC-CO
KAMNIK

Medze je povišala TPD svojim rudarjem in nameščencem na mezdni razpravi pri generalnem ravnanstvu v Ljubljani, ki so se je udeležili zastopniki Delavske zbornice in strokovnih organizacij in pa zastopniki TPD. Razprava je končala s sporazumom. Družba se je odločila povišati zasluge za 8%, pri nadaljnjih kategorijah pa še za 2%. Tako znaša povišanje med približno 14%. Odlok je stopil v veljavo s 1. decembrom.

Mednarodno tihotapsko društvo so razkrinkali v Beogradu. V afero je zapleten tudi mizarski pomočnik beograjske delavnice vagonov Branko Dejanović. Na njegovem stanovanju je policija našla 40 zavitek opija in pri tem je prišla na dan vsa zločina afera. Pri Dejanoviću sta hranila opij Peter Brkan, sekcijski šef ravnanstva mednarodne železniške družbe »Wagons-Lits«, in Slovenec Valentin Hrastnik, ki stalno biva v Carigradu in je sicer po poklicu lesni trgovec. Brkan in Hrastnik sta bila v zvezi z mednarodnimi tihotapci od Pariza do Carigrada, zato je šlo tihotapstvo nekaj let kakor po maslu. Brkan sam priznava, da se mu je že v prvih letih posrečilo spraviti čez našo mejo okrog 150 kil opija. Dejanović je imel pri tem nalogo, da je pri popraviljanju vagonov drugega razreda pri straniščnih okencih zvrtal odprtine, kamor so spravljali opij. Za to je dobil primerno nagrado. Prav tako so služili lepe denarce tudi vsi ostali sodelavci. Zda je njihovega donosnega tihotapstva konec.

Prostovoljno je šel v smrt Ivan Kovak, vratar na ljubljanski univerzi.

LASE KAKOR SVILA

Omivajte Vaše lase s Savexom, ki je odlično tekoči šampon brez luga. Na zahtevo pošljemo vsakemu brezplačno knjižico o popolni negi las.

L. Oreal/28, Zagreb I, post. pred. 3.

Ze pred dobrimi štirimi tedni je odšel od doma in obvestil nekega svojega predstojnika, da si bo končal življenje zaradi neozdravljive bolezni. Tudi je rekel, da gre v službo. V resnici je šel proti Zalogu in se vrgel v Savo. Šele pretekli teden so ga našli pri Renkah pri Zagorju. Ker ni imel pri sebi dokumentov, sprva niso mogli ugotoviti njegove istovetnosti, polje je pa pokojnikova žena spoznala njegovo truplo. Pokopali so ga v Ljubljani.

Razbojniku Hacetu so spet na sledu. Zadnji čas so vsi znaki kazali, da se je umaknil na Štajersko, zda so pa ugotovili, da je bila to le prevara. Orožnike je hotel preslepiti, da je na štajerskem in od tam so najbrže njegovi pajdasi pošiljali pisma na Dolenjsko, kakor da bi jih pisal Haca sam. V resnici se je skrivaj po gozdovih okrog Mokronoga. Da ne pride roki pravici v roke, so pred vsem krivi tudi ljudje, ki mu dajejo zatočišče in ga obveščajo o gibanju orožnikov. Zda so poostri stražo v okolici in upajo, da ga bodo kmalu lahko prijeli.

120.000 dinarjev nagrade je med svoje uslužbenec razdelil djakovski škof dr. Akšamović. 7. decembra je namreč poteklo 700 let od ustanovitve djakovske škofije. Madžarski kralj Koloman je ob tej priložnosti škofiji podaril veliko posestvo. Ob rednem jubileju je škof iz dohodkov posestva obdaroval svoje nameščence in s tem najlepše proslavil jubilej.

Vaški prerok je umrl v Lukovici pri Tetovu. Pred kratkim je v vasi umrl star kmet Pejo Pejović, ki je bil po mnenju vaščanov odličan prerok. Ze leta 1908. je napovedal balkansko in svetovno vojno. Vaščani mu tega seveda niso verjeli, polje so ga pa silno spoštovali, ko so videli, da se je njegova prerokba uresničila. Imenovali so ga tudi »živi barometer«.

ker je dobro napovedoval tudi deževje in nevihte.

40 let je varčeval, da je mogel potovati okrog sveta upokojeni veterinarski nadzornik Jovan Antić iz Vranja. Antić je najbrže edini Jugoslovčan, ki je potoval okrog sveta. To je bila njegova najbolj goreča želja že v rani mladosti. Ze kot deček si je to tako zelo želel, da se je odločil varčevati tako dolgo, da bo zbral dovolj veliko vsoto. Tako je varčeval štirideset let in odrlin na veliko potovanje. Zda uživa prijeten pokoj.

Rog je zrasel na glavi neki kmetici iz okolice Prilepa. Pretekli teden se je odločila oditi v prilepsko bolnišnico in prositi za pomoč. Z veliko težavo so spravili iz nje, kaj ji leži na srečo. Zdravnikom je povedala, da ji je pred tremi leti začel rasti rog na temenu in ko je odkrila ruto, so se začudili velikemu, kakšnih 6 cm dolgemu roženemu izrastku. Z operacijo so ji ga odstranili in kmetica je bila vsa sreča.

Pri smučanju

Ambre solaire, filter olje za zimski šport, varuje kožo v dolini od mraza, na višinskem soncu pa nevarnih opeklin. Ambre solaire se dobi v drogerijah in parfumerijah.

na, da se je iznebila neprijetnega roga, vzrok zasmehovanja njenih sovaščanov.

Elektrarno na Pohorju namerava zgraditi mariborska tekstilna tovarna Hutter in drug. V ta namen bo podjetje izrabilo vodne sile potoka Lobnice in pritokov Črnoce, Kraljišče in Verne. Vodo vseh teh potokov namerava zajeti v kotlini in jo odondod s cevmi speljati v dolino po visokotlačnih cevi. Tam bo hidrocentrala, ki bo omogočila obratovanje osmerim žagam z električno energijo. Izvedba tega načrta bo trajala nekaj let. V zvezi s tem bo Hutterjevo podjetje uredilo tudi posebno delavnico za izdelovanje visokotlačnih cevi. Pozneje je v načrtu tovarna za svilo. Če bi Hutterjevo podjetje vse te načrte uresničilo, bi to pomenilo veliko materialno pridobitev za dravsko dolino.

Zlati jubilej je proslavila ta teden prva deška ljudska šola na Ledini v Ljubljani. Pred petdesetimi leti je bila ljudska šola na Ledini edina ljubljanska ljudska šola. Šola je posebno znamenita zato, ker so prve nauke prejemali v njej mnogi naši slavni možje, umetniki, pisatelji, univerzitetni profesorji in drugi. Svoj zlati jubilej je ledinska šola proslavila s svečano akademijo.

Sporazum med delodajalci in delojemalci so dosegli tudi v cementarni TPD v Trbovljah. Predstavniki uslužbenec cementarne so pri generalnem ravnanstvu dosegli precejšnje povišanje medz in s tem dosegli uspeh kakršnega že zlepa ni doseglo kakšno mezdno gibanje. Podjetje je namreč zvišalo mezde po 5, 3,50 in 3 din na uro.

Vesele božične praznike in srečno in veselo novo leto želim vsem bralcem »Družinskega tednika« orožniki beograjskega konjeniškega orožništva in sicer: Ivan Gubenšek, Valentin Lupš iz Pilštana, Jožef Zelenik od Sv. Ruperta v Slovenskih gorah, Izidor Kočvar iz Metlike, Anton Starešinić iz Kresinca, Rudolf Bahorić iz Pribincev, France Brodnik iz Grosuplje, Janez Germek iz Ponikve in Rudolf Videc iz Gorja pri Bledu.

Milijonar je obiskal pred kratkim našo dolensko metropolo Novo mesto. S potvorno hranilno knjižico Mestne hranilnice ljubljanske se je priključil v Novo mesto 40letni brezposelni krojaški pomočnik Ivan Krenžar in se izdajal za milijonarja. V hranilni knjižici je imel namreč vpisanih za več kot tri milijone dinarjev vlog. Začel je hoditi po mestu, češ da išče primerno vilo za nakup. Ker vile nihče ni hotel prodati, se je odločil kupiti parcelo in zidati. Vse je bilo v redu

— Novomeščani so bili silno ponosni na svojega dobrotljivega milijonarja — že mu ne bi zmanjkalo denarja. Pri nekem posestniku si je izposodil nekaj stotakov in zastavil knjižico. Neki njegov znanec je pa stopil s knjižico k odvjetniku in tako je prišla njegova sleparija na dan. Zda čaka na zaslužno kazen v novomeškem zaporu.

Nevarnega pustoloveca so prijeli v Sarajevu v trenutku, ko je hotel z brzovlakom odkuriti na nove pustolovščine. Prijavila ga je neka Sarajevčanka, ki je pri njej stanovala in ji izmaknil 6.000 dinarjev gotovine in zlato žensko uro. Legitimiral se je s tujim turškim potnim listom. V njem so pa razkrinkali akademika Šefika Marjanovića. Pri njem so našli več brezplačnih vozovnic za vse proge od Caribroda do Ljubljane in Dubrovnika.

Če verjamete ali ne

V vasi Vitini v Hercegovini imajo zelo čvrste ljudi. Tako je tamonjši nekdanji krojač Sačir Maksić še v pet in sedemdesetem letu starosti izvrsten telovadeč. Sačir pač ne more imeti previsokega krvnega pritiska, kajti rad se še zda postavi na glavo, ali pa s prstmi nog obesi na kakšno palico in tako z glavo navzdol visi pet minut. Te umetnije pa ne kaže za denar, pač pa samo svojim sovaščanom za zabavo.

V Novem Sadu živi neki mladeni, po imenu »Aca«, ki ne ve niti, kako mu je v resnici ime, niti kje in odkod so njegovi starši, pa tudi ne, kjer se je rodil in kako se v resnici piše. »Aca« je vžasel v dečjem domu v Senti, pozneje se je izobrazil za pekarskega pomočnika, zda pa dela v tovarni testa v Novem Sadu. Pred kratkim se je zglasil v uredništvu »Politike« in prosil urednika, naj napiše o njem nekaj vrstic in priobli njegovo sliko, da bi se morda starši, ki so ga bili pred petnajstimi leti oddali v dečji dom, spomnili nanj.

»Sto od stotina ameriški zakon imenujejo Američani zakon slavne pevke Lily Ponsove z dirigentom Kostelanecom iz New Yorka. Mož v tem nenavadnem zakonu dirigira v New Yorku, žena pa filma v Hollywoodu. Letos je bil dirigent prost od 31. oktobra do 2. novembra, njegova žena pa od 2. novembra do 4. novembra. Lily je hitro odpotovala iz Hollywooda v New York in je imela prav toliko časa še, da je bila s svojim možem en dan in eno noč skupaj. Potem sta se morala spet raziti za nekaj mesecev. Morda se ta dva slavna zakonca tolažita, da bosta več skupaj, ko bosta zaslužila že dovolj denarja za svoje razmere, toda vprašanje je, ali ne bosta tedaj že malo prestara...«

Z nožem sta napadla posestnikova sinova Ivan Gajzek in Anton Gobeč iz Stojnega sela pri Rogatu 28letnega posestnikovega sina Avgusta Arnič iz iste vasi. Ko se je vračal domov, sta prišla za njim in ga zabodla v trebuh. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico, kjer je pa kmalu nato izdihnil. Podivjana fanta so prijeli orožniki. — Podoben umor se je pripetil v hiši posestnice Jožefe Potonikove iz Zetel pri Rogatu. Proslavljali so gostovanje teden dni po

poroki. Okrog dveh ponoči sta vdrla v hišo 19letni posestnikov sin Ivan Valentin in 22letni posestnikov sin Anton Galun iz Završ pri Zetalah. Med pretepom sta zabodla 22letnega ženinevega brata Jakoba Mesariča, ki je kmalu nato izdihnil. Morilec so orožniki aretirali.

Požigalec iz naslade je postal hlapec Avgust Koražija. Kjer je služil, je iz naslade zažgal poslopje samo zato, ker je z užitkom gledal, kako gori. Zažgal je na več mestih in napravil ogromno škodo, samo v Razvanju pri Mariboru za več ko 200.000 dinarjev. Ko so ga orožniki prijeli, je brez zadrege vse priznal in pokazal, kako je ožen podtaknil. Vsega skupaj je podtaknil več ko 30 požarov in povzročil za več ko milijon dinarjev škode.

Velik vlom pri belem dnevu je izvršil neznani vlomilec pri trgovcu Lahu na Glavnem trgu v Mariboru. Med opoldanskim odmorom se je skozi dvoriščno stran splazil v trgovino in iz blagajne odnesel 17.000 dinarjev gotovine, 2700 mark in več hranilnih knjižic, vse skupaj vredno svojih 300 tisoč dinarjev. Za vlomilec za zda še ni sledu.

Osebnosti

Poročili so se: V Ptuj: g. Jože Borko, režiser iz Ljubljane, in gđ. Evica Drobina, uradnica iz Ptuja. V Splitu: g. Zvonimir Olup, industrijec iz Ljubljane, in gđ. Vida Čehova, hči veterinarskega inspektorja. — Obilo sreče!

Umrli so: V Ljubljani: Edvard Černi, stavbenik in pos., 54letna Marija Kotarjeva; Jožef Borštnar, župnik v pokou; Albin Robič, plesarski pomočnik; Adolf Žabjek; 77letni Franc Sturm; 65letni Janko Kalinšek, korektor Narodne tiskarne v pokou; Sonja Zabkarjeva, roj. Čokljatova. V Mariboru: Leopolda Jernejčičeva, vdova po upokojenem železničarju; Blaž Skarabot; Franjo Vrščič, uradnik mestne

Tražite pelika!
Več strojev: Dürkopp, Adler, Pfaff, Singer, Westa, in drugih popolnoma novih ženskih krojaških, čevljarških, kakor tudi koles in otroških vozičkov in raznih drugih predmetov, prav poceni naprodaj pri
„Promet“
nasproti križanske cerkve
Stare vzamemo v račun!

občine v pokou. V Litiji: 85letni Jakob Smrekar, pos. V Radovljici: Minka Jegličeva. V Kamniku: Franja Bergantova, vdova Ungerjeva. V Celju: 87letni Lovre Veranič. V Zemunu: Josip Sabotič, častnik pilot-lovca. V Novem mestu: Katarina Pirčeva. V Tomačevem pri Ljubljani: Lovro Blas, pos. Na Viču pri Ljubljani: Marija Traunova, zasebnica. V Trbovljah: 72letni Franc Florenini, bivši pos. in gost. V Ptuj: Lizika Hratkova. — Naše iskreno sožalje!

Radio Ljubljana

od 21. do 27. XII. 1939.

ČETRTEK 21. DECEMBRA

7.00: Jutrnji pozdrav — 7.05: Napovedi, poročila — 7.15: Plošče — 12.00: Plošče — 12.30: Poročila, objave — 13.00: Napovedi — 13.02: Operni trio — 14.00: Poročila —

PETEK 22. DECEMBRA

7.00: Jutrnji pozdrav — 7.05: Napovedi, poročila — 7.15: Plošče — 11.00: Šolska ura — 12.00: Plošče — 12.30: Poročila, objave — 13.00: Napovedi — 13.02: Radijski orkester — 14.00: Poročila — 18.00: Ženska ura — 18.20: Plošče — 18.40: Francosčina — 19.00: Napovedi, poročila — 19.20: Nac. ura — 19.40: Objave — 19.50: Fotografska kamera in lepota Slovenije — 20.00: Plošče — 20.30: Schubert: Maša v G-duru za zbor in orkester. Izvaja Sattnerjev zbor in Radijski orkester. Dirig. D. M. Sijanec — 21.20: Plošče — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Trio: klarinet, viola in klavir — Konec ob 23. uri.

SOBOTA 23. DECEMBRA

7.00: Jutrnji pozdrav — 7.05: Napovedi, poročila — 7.15: Plošče —

12.00: Plošče — 12.30: Poročila, objave — 13.00: Napovedi — 13.02: Plošče — 14.00: Poročila — 17.00: Otroška ura — 17.50: Pregled sporeda — 18.00: Orgelski koncert — 18.40: Pogovori s poslušalci — 19.00: Napovedi, poročila — 19.20: Nac. ura — 19.40: Objave — 20.00: O zunanji politiki — 20.30: Pisan večer — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Radijski orkester — Konec ob 23. uri.

NEDELJA 24. DECEMBRA

8.00: Jutrnji pozdrav — 8.15: Koncert tamburaškega septeta — 9.00: Napovedi, poročila — 9.15: Prenos cerkvene glasbe — 9.45: Verski govor — 10.00: Plošče — 10.15: Samospeli — 11.00: Kvintet pihal Gregor — 11.45: Plošče — 12.05: Plošče — 12.30: Poročila, objave — 13.00: Napovedi — 13.02: Radijski orkester — 17.00: Božične pesmi — 17.45: Ksaver Meško: Henrik, govavi vitez — 19.00: Napovedi, poročila — 19.05: Božično zvonjenje — 19.15: V čaru svete noči — 20.40: Recitacije — 20.50: Božične pesmi — 22.00: Božični nagovor — 22.10: Božične pesmi — 23.10: Plošče — 23.45: Pritrkavanje — 24.00: Prenos polnočnice — Konec ob 1.30.

PONEDELJEK 25. DECEMBRA

9.00: Jutrnji pozdrav — 9.05: Napovedi — 9.10: Plošče — 9.45: Verski govor — 10.00: Prenos cerkvene glasbe — 11.00: Tamburaški orkester — 11.45: Plošče — 12.30: Beethoven: Klavirski koncert v Es-duru s spremljevanjem orkestra — 13.00: Napovedi — 13.02: Radijski orkester — 14.00: Otroški božič — 17.00: Božični napovedi — 18.00: Plošče — 19.00: Napovedi — 19.20: Nac. ura — 19.40: Plošče — 20.00: Charles Dickens: Božična pesem — 21.15: Radijski orkester — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Citraški trio. Konec ob 23. uri.

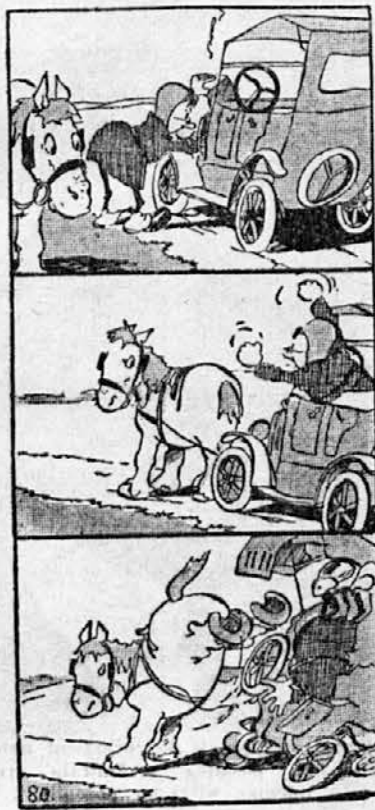
TOREK 26. DECEMBRA

9.00: Napovedi — 9.15: Prenos cerkvene glasbe — 9.45: Verski govor — 10.00: Plošče — 10.20: Trboveljski pevski jazz in Cimermanov kvartet — 12.00: Plošče — 12.30: Objave — 13.00: Napovedi — 13.02: Narodne s spremljevanjem Kmečkega tria — 14.00: Plošče — 17.00: Kmečka mladina in mesto — 17.30: Narodne s spremljevanjem — 19.00: Napovedi, poročila — 19.20: Nac. ura — 19.40: Objave — 20.00: Vesel večer — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Radijski orkester. — Konec ob 23. uri.

SREDA 27. DECEMBRA

7.00: Jutrnji pozdrav — 7.05: Poročila, napovedi — 7.15: Plošče — 12.00: Plošče — 12.30: Poročila, objave — 13.00: Napovedi — 13.02: Sramel »Štirje fantje« — 14.00: Poročila — 18.00: Mladinska ura — 18.40: Delavec in izobrazba — 19.00: Napovedi, poročila — 19.20: Nac. ura — 19.40: Objave — 19.50: 30 let prve slovenske trgovske šole v Ljubljani — 20.00: Vijoliški koncert — 20.45: Plošče — 21.15: Koncert Slov. vokalnega kvinteta — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Plošče. — Konec ob 23. uri.

VSAK TEDEN DRUGA

Zdrave noge - lahka hoja

Ako Vas pečejo noge, imate kurja očesa se Vam dela trda koža in zaraščajo nohti, obiščite našo prodajalno.

V higiensko urejeni pedikuri Vam naš pediker odstrani vse te neprijetnosti brez bolečin in brez kemičnih sredstev. Utrujene noge Vam osveži v posebni kopeli in s pravilno masažo.

Pedikura in masaža
nog din 10.—

Atina

ODISAN PASTA za higiensko nego ust in zob.
ODISAN PASTA je antiseptična, razkužljiva in dezodorirna ustno votlino.
ODISAN PASTA izvanredno čisti zobe in preprečuje nastajanje kamna.
ODISAN PASTA s svojo izvrstno aromo zelo prijetno osvežuje ustno duplino.

Dobiva se povsodi

RENEŠANČNA NOVELA

ŽRTEV PONOSA IN LJUBEZNI

Zgodba o florentinski lepofici, ki je morala izbirati med ljubeznijo Cezarja Borgia in zvestobo do svojega moža

V palači Tostani so imeli gostijo. Mize v veliki dvorani so bile bogato obložene z blestečimi svečniki in zlato posodo, polno južnega sadja. Medla luč je obsevala velike stene okrašene z gobelini. Služabniki so sipali na mize cvetje in polnili zlate kupe z rujnim vinom.

Skozi visoka okna je donela pesem gondolijerjev, ki so se medsebojno pozdravljali, vselej, kadar sta se srečali dve gondoli. Benetke, bogate Benetke so ljubile veselje in noči, posute z zvezdami. Južno nebo je v takšnih nočeh baržunasto modro in meče svoj zvezdnati sij na marmornate palače, ki se zrcalijo v morju. Močni gondolijerji so se opirali ob vesla zibajočih se gondol in srebrni mesec je vabil na gostijo. Iz gondol, obloženih z dragocenimi preprogami, si zdaj pa zdaj zaslišal ženski smeh in zvok lutenj.

Pod Rialtovim mostom je plula krasna gondola. Na blazinah sta ležala dva mladeniča. Eden izmed njiju je prepeval: »V Florenci so najlepše ženske! Majhna bela roka je gladila negovano brado in lepa usta. Cezar Borgia je vprašal svojega prijatelja: »In praviš, da je prišla iz Florencie, Antonio.« »Da tako sem slišal Cezar,« je odgovoril prijatelj. »S seboj je prinesla stavo florentinske lepote.«

»Potem mi povej o njej vse, kar veš!« je dejal Cezar in dvignil svojo lepo glavo. Mesečina je obsevala njegove temne kodre in njegov blede obraz. Na njem se je zrcalilo poželenje okrog mehkih, čutnih ustnic.

Antonio je vzel lutnjo na kolena in udaril na strune. Pel je: »Njeno telo dar neizmerno ljubezensko srečo. Če bi je umrli za en sam njen smehljaj. Njena ramena so kakor bele lilije, in njena usta kakor vzdihljaj zaljubljenca.«

Cezarjevo čelo se je zmračilo. »No, rec, nisem te vprašal po tem! Kaj pa njena krepost?«

Lutnja je spet zadonela: »Njena krepost je prav tako neskončna, kakor zlat prstan, ki ga ji je, vezanega s svojim imenom, podaril markiz Tostani. Ne pozabi, da sva danes njegova gosta. Osebnost si mu dobrodošel, Cezar Borgia.« Antoniojev opomin je zvenel kakor tiha prošnja.

Knez je vstal in pogledal v laguno. Pretegnil je svoje vitko telo in dejal: »Vzamem si, kar mi ugaja! Kdo more Cezarju Borgiji braniti, če hoče poljubljati. Zapoji mi Antonio! O ljubezni, o lepih ženskah in o starcih, ki jih mlade žene varajo!«

In Antonio je zapel...

V markizinem budoirju je spletna pravkar spenjala svoji gospodari razkošno obleko. »Zelo lepi ste!« je dejala spoštljivo.

Mlada žena se je gledala skozi veliko okno. »Res!« je vprašala zamišljeno. Tisti trenutek se je spomnila svoje preteklosti. Lepa je, mlada in bogata. Dekle ji res lahko zavida. Prisluhnila je v noč. Nekdo je prepeval pesem o ljubezni. Zal, njen mož ni bil več goreč ljubimec. Bil je bolj podooben očetu, ki bi mu morala biti hvaležna, da jo je rešil revščine in bede. Ladja s pevcem je priplula do stopnic. Izstopila sta dva krepka mladeniča in služinčad jima je posvetila v hišo. »Eden izmed obeh je prepeval,« je premišljevala markiza, »le komu je bila pesem namenjena?«

Sela, ko so se poleg nje tiho zaprla vrata, se je zbudila iz eanj. Z globokim poklonom je spletna odšla in pustila markiza in njegovo ženo sama.

»Gostje že čakajo na gospodarico,« je dejal markiz, stopil tik mlade žene in jo poljubil na belo čelo. Njegov kratek žametast suknič je bil bogato okrašen z zlatom in na zlati verižici mu je visel meč. Njegova drža je bila še zmerom vzravnan in njegova hoja dostojanstvena, toda na medlih potezah njegovega obraza in na sivih lasih si spoznal starost.

»Poglej, Fiametta, prinesel sem ti darilo,« je dejal in pokazal na škafico v svojih rokah. »Zapri svoje lepe

ga skupine gostov skrivaj občudujejo. Nekateri so ga gledali sovražno, drugi ljubeznivo. Cezar se je pa samo smehljaj in obsopal vse s iste vijdnostjo.

»Najlepši možki v Italiji so si žepale dame. Njegovih dogodivščin ni mogoče prešteti!«

»Te dogodivščine pa pogosto trajajo samo eno noč!« jih je zagovoril neki gizdelin.

»Ali veste gospod Ravelli, da rimski bik rad druge krona s rogovi, ki

Mlada žena se je popolnoma predala plesu. Zivljenje je bilo vendar danes tako lepo! Dolga leta samote jo čakajo. Morda ne bo nikoli več videla Cezarja. Nerazumljiv strah jo je zgrabil za srce. Se je bil tu poleg nje, skoro stisnila ga je za roko.

»Razgreti ste, Fiametta!« je dejal Cezar in jo privlel nase. Videti je bilo, da je razumel njen blaženi smehljaj, kajti nadaljeval je: »Pojdi s menoj draga na balkon!«

»Kakor ukazujete,« je lahko de-

»Ljubim vas Fiametta. Če tudi vi mene ljubite, boste zbežali drevi z menoj!«

oči je prosil in Fiametta je ubogala. Nato ji je obesil blesteče bisere okrog belega vratu, da jo je kar streslo, tako hladni so bili.

»Zdaj pa pogledj!« Ves srečen je peljal markiz svojo ženo pred ogledalo. »Tvoja lepota je vredna teh biserov,« je občudovaje dejal.

Fiametta je s prsti gladila bisere in dejala: »Biseri pomenijo solze!«

Na močevem obrazu je smehljaj zamrl.

»Te solze bom rad namesto tebe prelival,« je dejal. »Zdaj pa pojdi!« Ko sta bila že pri vratih se je pa ustavil in dejal: »Ljubim te Fiametta, ljubim, kakor nisem ljubil še nobene ženske pred teboj! Reci mi tudi ti, da me ljubiš!«

Pogledala ga je v oči in dejala: »Ljubim te, do smrti, kakor sem ti prisegla. Ali me boš spremljal?«

Nato sta po širokih stopnicah odšla v dvorano.

Cezar se je lepo naslanjal na stober in čakal. Dobro se je zavedal, da

jih nosi bik na njegovem ščitcu, je še porogljivo vprašal.

Plemič, ki so mu veljale te besede, se je neopazno stresel in pogledal k stobru. Prav ta trenutek se je njegova žena zasmejala Cezarjevi šaljivi opazki. Ta smeh ga je zbudil v srce, da mu je roka nebotično ostala na ročaju meča, ko se je priklonil.

Na zadnji stopnici sta stala markiz in Fiametta. Cezarjeve oči, vajene lepote, so dopadljivo počivala na njej. Fiametta je pod tem pogledom zaradela in pobesila glavo.

»Dobrodošli Cezar Borgia!« Kakor skozi meglo je Fiametta slišala pozdrav svojega moža. Ko ji je pa visoki gost poljubil roko, je razumela, da je njegova pesem veljala njej.

»Dovolite mi, da popeljem k mizi najlepšo Benečanko!« je dejal Cezar z glasom, ki je v njem zvenelo zmagovalstvo.

Markiz je pa hladno dejal: »Pravkar eem vas hotel prositi za družbo, prehiteli ste me.«

Pri mizi je sedela Fiametta med svojim možem in Cezarjem. Čisto na drugem mestu je sedel Antonio in žalostno gledal, kako je njegov prijatelj in gospod napohlil kupico njej, ki jo je on skrivaj ljubil. Napeto je poslušal, kaj se pogovarjata, toda zaradi hrupa v dvorani ni mogel ničesar razumeti.

Cezar se je nagnil naprej in pogledal markizu v obraz. »Najbolj vzvišeni stvari na svetu sta po mojem mnenju ljubezen in borba,« je izgovoril dejal in dvignil čašo.

»Še višje cenim čast,« je ledeno odgovoril markiz, njuni čaši, pa sta zazveneli kakor dva meča. Fiametta je srknila rdeče vino, kakor bi poljubila ljubljene ustnice, nato je pa plaho vprašala: »Ali znate peti?«

»Še boljše plešem,« se je zasmejal Cezar, pijan od poželenja in vina. V dvorani so zapele violine. Cezar se je priklonil Fiametti in smeje se dejal markizu: »Z vašim dovoljenjem!«

Markiz je priklimal in iskal Fiamettine oči. Njegovi roki sta se oprijeli čaše, da ne bi zgrabil ženo za roko. Gledal je za njo, ko je stopala s Cezarjem v plesno dvorano. Povsod so jo spremljali občudujoči pogledi. »Do smrti te ljubim, kakor sem prisegla,« si je tiho ponavljal in napravil globok požirek. Trikrat mu je moral natočiti služabnik čašo, odkar je Fiametta odšla s Cezarjem na ples.

jala. Kakor odmev ji je šumela v ušesih Cezarjeva prošnja: »Vi Fiametta!«

Se preden je mogla odgovoriti, so ji vroče ustnice zaprle usta s strastnim poljubom.

»Fiametta, ali me ljubiš?« je vprašal Cezar. Brez besed mu je ovila bele roke okoli vratu in ga poljubljala kakor še nikoli nikogar.

»Moja moraš biti za zmerom,« se to noč bova zbežala iz Benetk,« je šepetal Cezar.

Fiametta je utrujeno odgovorila: »Pojdva nazaj, k mizi.«

Toda Cezar jo je še zadržal: »Eno samo besedo še,« je dejal. »Ali greš z menoj?« Fiametta je kakor v sanji odgovorila: »Cezar, ubijaj me!«

»Ne,« je zmagovalno vzkliknil Cezar. »Samo svojo srečo hočem. Glej, tu spodaj te bo o polnoči čakal moj prijatelj Antonio z gondolo. Ko se vrneva k mizi, reci, da te boli glava. Namesto da bi šla v svojo sobo, zbeži k meni.«

Ko sta se vrnila k mizi, je na Cezarjevem obrazu igral nasmešek. Markiz je na Fiamettinem obrazu takoj zaznal bledico in zaskrbljeno dejal: »Bleda si, Fiametta.«

Na Fiamettinem obrazu je zaigral rahel nasmešek, ko je dejala: »Samo majhen glavobol, takoj bo spet dobro. Tako dobri ste.«

Cezar je skočil pokonci in vzkliknil: »Ne smete trpeti! Moj prijatelj Antonio vam bo takoj prinesel izvrstno zdravilo.« Odšel je k Antoniju, še preden se mu je mogla Fiametta zahvaliti. Kmalu se je vrnil nazaj in poželjivo ogledoval lepo gospodaričo.

Fiametta je počasi dvignila svojo desnico nad čašo z vinom, da se je iz njenega prstana vsul v kupico bel prah in se pomešal z vinom. »To mi bo takoj pomagalo,« je dejala, »in vse bo šlo dobro.«

»Upajmo,« se je nasmešnil Cezar, dvignil čašo in ji napil: »Na vaše zdravje, Fiametta!«

Tokrat je Fiametta željno izpila vino in postavila prazno čašo na mizo. Nekaj trenutkov je zamišljeno gledala predse, potem je pa omahnila v blazine.

»Pri Materi božji, umiraj!« je zavpil markiz, ki se je komaj še brzdal.

Toda Cezar ga je pomiril: »Bodite brez skrbi, samo lahka omotica.«

Med gosti je nastal hrup. Zbrali so se okrog markize, dokler je mož ni odnesel v njeno sobo.

Takoj nato se je Cezar poslovil. Njegov načrt se je torej poročil. Zenske so res presneto zvite, kadar gre za ljubezen. Kdo bi pričakoval kaj takega od krepkosti Fiamette? No, jutraj jo bo že pripeljal nazaj.

Ura je že odbila polnoč, toda Antonio je še zmerom čakal z gondolo pred markizovo palačo. Naposled je stopil k služabniku in ga vprašal, kako gre markizi. »V vino je stresla strup in je pred eno uro umrla,« je odgovoril možak. Baklja, ki jo je vrget v vodo, je zacvrčala in ugasnila.

Tiho je odrinila gondola od brega. »Da, da ljubezen!« je vzdihnil gondolijer, ko je zaslišal, kako Antonio bridko ihti v baržunaste blazine...

CONTINENTAL

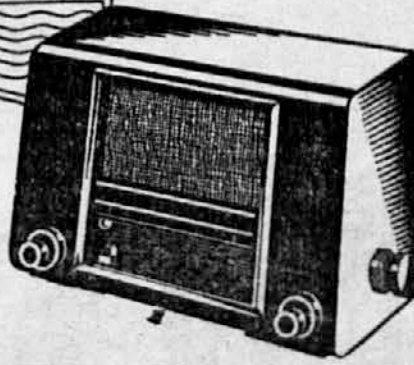
Traino darilo za Božič!

Ivan Legat
Ljubljana
Prešernova 44
Tel. int. 26-36

Maribor
Vetrinska 30
Tel. int. 24-34

MINERVA

Svetovnoznani
dunajski
izdelek

dobavlja:

RADIOVAL

Ljubljana, Dalmatinova ulica 13

Telefon 33-63

poleg hotela Strudel

Večni popotniki morja

Ladijske razbitine in 'mrtve' ladje

Kako uničujejo razbite in nasedle ladje,
da ne ovirajo pomorskega prometa

Nedavno so svetovni časopisi objavili poročilo iz kanadskega pristanišča Halifax, da so kanadski ribiči opazili v Baffijskem zalivu plavajočo ladijske razbitine z napisom: »Fanny E. Wolston«. Splet so brali ribiči ime, ki je že pol stoletja bilo zavito v temo. Te razbitine so že vse od leta 1891. igrače valovom Atlantskega Oceana. Ladje, ki so plule po tem morju, so jih opazile nič manj kot dva in tridesetkrat blizu rtiča Horna, v bližini Azorov in ob severni obali ameriške celine. Doslej se ladjam, ki plovejo po morju samo zato, da odstranjujejo ladijske razbitine, še ni posrečilo, da bi te razbitine, ki so nevarne tudi za druge ladje, potopili.

Iz poročil posebnega urada, ki zabeleži potopitev vsake ladijske razbitine »Branch-Mydrographic-Office« v Združenih državah, smo izvedeli, da je bila »Fanny E. Wolston« dvojamborska jadrnica. 15. oktobra 1891. se je obložena z lesom pri rtiču Hatteras razbila. Posadka jo je zapustila šele potem, ko so se potrgale vse vrvi in ko se je ladijski trup razbil. Poslednjič so jo videli 20. februarja 1895. Takrat je bila štiri sto morskih milj oddaljena od georgijske obale, približno v isti legi s Savanwahom.

ostanke ladje potopili, se je ponesrečil, Ničesar se ni slišalo o njej, dokler je niso končno čez poldrugo leto 21. septembra 1896. leta po katastrofi pri Colonu potegnili na kopno.

Ladje, ki ostanejo ladijske razbitine, so skoraj brez izjeme lesene ladje. Lesene ladje so pogosto še natovorene z lesom. Z vodo napolnjene železne ladje bi se tudi z lesenim tovorom hitro potopile. Narobe pa lahko lesene ladje, kakor kažejo gornji primeri, leta in leta plavajo po morski gladini, ne da bi se potopile.

Še bolj fantastični, kakor so ta dolga potovanja ladijskih razbitin, so primeri, ko popolnoma nepokvarjene ladje, z razpetimi jadrli, toda brez žive duše na krovu, plavajo po morju. To so skrivnosti morja, ki jih, v nasprotju z ladijskimi razbitinami, ne moremo še pojasniti.

Takšna »mrtva« ladja je bila ameriška jadrnica »Marie Celeste«, ki je leta 1872. brez gospodarja plula po severnem delu Atlantika. Ladja je pred dvema tednoma odplula iz New Yorka v Evropo. Posadka je štela šestnajst mož. Kapitan je imel s seboj tudi ženo in otroka. Ko so ladjo našli, je bilo v njej vse v najlepšem redu. Jadrna so bila razpeta, vsi rešili čolni pripravljeni. Perilo moštva se je na vrvi sušilo in v kajuti je bila na mizi še nedokončana večerja. Toda nobene žive duše ni bilo na ladji in kolikor daleč je segel pogled, ni bilo videti nobene ladje.

Sledilo o kakšnem morebitnem boju ni bilo nobenega. Kapitan je poslednjič vpisal hitrost ladje v knjigo tisto jutro, ko so ladjo našli. Dogodka z jadrnico »Marie Celeste« še do danes niso mogli pojasniti. Izpovedi nekega starega pomorščaka po mnenju strokovnjakov ne gre pripisovati kake posebne važnosti. Ta pomorščak je izjavil, da so »Marie Celeste« napadli morski roparji. Ti naj bi posadko, kapitana in njegovo družino pomorili in pometali njihova trupla v morje. Samo on se je bil rešil, ker je iz maščevanja pomagal roparjem. Maščeval se je pa zato, ker je moral zaradi svojih nekdanjih prijateljev preveč trpeti.

V resnici ni bila ta izpoved nič drugega kakor bajka, ki jo radi pripovedujejo mornarji vseh časov in dežel. V prejšnjem stoletju so ladje naletale na roparje samo še v severnem delu Atlantika, v bližini maroške obale. Zadnjega morskega roparja Benita de Sota, ki je ropal na odbrtem morju, so leta 1833. v Cadisu obesili. Skrivnost ladje »Marie Celeste« je ostala pa še do danes nepojasnjena.

Druga takšna skrivnost, precej podobna oni z ladjo »Marie Celeste«, obdaja ladjo »Resolven«, ki jo je leta 1884. brez posadke ob Labradorju našla angleška vojna ladja »Mallard«. Tudi tu so bila jadra razpeta, stranske luči so še zmerom svetile in v štedilniku ladijske kuhinje je še zmerom gorel ogenj. V kapitanovi kajuti so našli mošnjo z zlatniki, ki je z njo, kakor so izvedeli iz listin, hotel plačati tovar slankov.

Vojna ladja je pripeljala prazno ladjo v luko Halifax. O skrivnostni usodi njene posadke pa nismo nikoli ničesar izvedeli.

**PLAČAJTE
NAROČNINO!**

Neki francoski vojak je na zahodni fronti ujel balonček, ki je na njem privezan zadnji Hitlerjev govor v rajstagu. Takšne balončke so bili Nemci v propagandne svrhe spustili nad Francijo. Kakšen uspeh so s tem dosegli, še ne vemo.

Nič manj fantastična pot teh večnih popotnikov morja je pot jadrnice »Alma Cummings«, ki je januarja leta 1895. odplula iz Jamaice proti Bostonu. Ob koncu februarja je zašla v strahoten orkan, ki je razbil oba jambora in vse rešilne čolne. Po celodnevem boju z valovi je že popolnoma izčrpano posadko rešila angleška ladja »Queensmore«. Poizkusili so odstraniti ladijske razbitine, tako da so jih polili s petrolejem in zažgali. Toda ogenj ni dosegel takšnega uspeha, kakor so bili pričakovali. Čez nekaj mesecev so jo srečali na Ekvatorju z zgoznelim krovom. Tudi ponovni poskus, da bi

Angleško obalo branijo pred sovražnimi napadi orjaški topovi. Na sliki vidimo maskiran top, prepleškan tako, da ga ne opazijo sovražna letala.

Medvedje ne preneso česna

New York, decembra.

Neki ameriški zakonski par je slučajno odkril, kako lahko prepodiš tudi najnevarnejšega medveda — kosmatinka.

Ta mladi zakonski par je taboril v velikem narodnem parku. Zakonca sta opazila, da se medvedi hrane s česnom niti ne dotaknejo.

Da bi se prepričala, če je to resnično, sta medvedu dala nekaj glavice česna. Medved ga je samo ovohal in pobegnil tako hitro, kakor da bi ga zasledovali lovski psi.

Ranjen pes je sam odšel v bolnišnico

Rim, decembra.

V mestu Spezziji v Italiji je ranjen pes sam odšel v bolnišnico, da mu tam zavežejo rano.

Pred nekaj dnevi so prebivalci tega mesta opazili mladega lovskega psa, ki se je komaj vlekel ob hišah. Pes se je komaj privlekel do bolnišnice in do dvorišča.

Ko ga je čuvaj že hotel napoditi, je zdravnik, ki je šel prav tedaj mimo, opazil, da je žival ranjena. Odredil je, naj psa odnese v bolnišnico. Zdravnik je ugotovil, da ima ranjeno in zlomljeno prednjo nogo. Takoj so ga operirali in mu dali nogo v sadro. Pes bo ostal v bolnišnici tako dolgo, dokler se ne bo oglašil njegov gospodar.

Juha in kolač iz — krizantem

Tokio, decembra.

Najbolj priljubljena in najstarejša japonska cvetlica je nedvomno krizantema. To prelepo cvetlico omenjajo že v spisih iz časov Konfuzija. K nam v Evropo so jo pa prinesli šele leta 1789.

Na Japonskem goje krizanteme v tisoč in tisočih različnih vrstah in oblikah. Majhne in okrogle kakor nekakšne žogice, pa tudi velike in široke kakor pahljače. Japonci tako ljubijo to cvetje, da ga ni vrta, kjer ne bi cvetele krizanteme. Če gre Japonec mimo cvetočega vrta krizantem, je

dolžan, ustaviti se in si vsaj nekaj sekund ogledovati cvetje.

Nekoliko bolj nenavadno je pa, da Japonci to prelepo cvetlico tudi — jedo. V slahernem japonskem hotelu lahko brez skrbi naročiš juho iz krizantemovih listov, takoj ti jo bodo brez ugovora prinesli. Lističi neke po-

Po svoji zunanosti, pa tudi po svoji notranosti, je ta zgradba prav nenavaden in zanimiv primer moderne arhitekture. Najbolj zanimiva v tej hiši je zanesljivo okoliščina, da v njej ni nikjer stopnic. Hiša ima 13 nadstropij, toda namesto stopnic vodi do vrha nekoliko nagnjena jeklena

Angleški kralj Jurij VI. je prejšnji teden obiskal angleške vojske na zahodni fronti. Na sliki ga vidimo pri pregledu angleških strelskih jarkov na Francoskem.

sebnih vrst te lepe cvetlice imajo pa tako čudovito nežen duh, da jih hranijo za nadevanje in začimbo kolačev in potic.

Med ženinim pogrebom so ga prijeli

Rim, decembra.

V mestu Tavernola San Felice v italijanski pokrajini Benevento, se je med pogrebom zasebnice Giuseppine Teste — umrla je nenadne smrti — dogodilo nekaj prav nenavadnega. Med tem ko so krsto z mrtvim truplom prinesli na pokopališče, so prijeli moža pokojnice.

Pogrebne svečanosti so takoj prekinili. Mož so namreč obtožili, da je ženo, ki je bila v blagoslovljenem stanju tako neusmiljeno pretepel, da je zaradi udarcev umrla. Truplo so morali odnesti s pokopališča zaradi sodne obdukcije. Dognali so pa, da žena ni umrla od udarcev. Mož so opustili, ženo so pa drugi dan pokopali.

Najstarejša mačka na svetu

New York, decembra.

Američani so prepričani, da je poginila te dni najstarejša mačka na svetu »Tommy«, stara 24 let in last dr. W. L. Clarka iz New Yorka.

Ko je »Tommy« izpolnila 21. leto, je priredil njen lastnik pravo, pravcato gostijo in povabil nanjo vse »znan-ce« male »Tommy«.

Hiša v obliki valja

Milano, decembra.

Italijanska tovarna za avtomobile »Fiat« je zgradila za svoje delavce prav nenavadno hišo, v obliki 25 metrov širokega valja. Ta nenavadna zgradba je višja ko 50 metrov; oddaleč je videti kakor velikanova igrača.

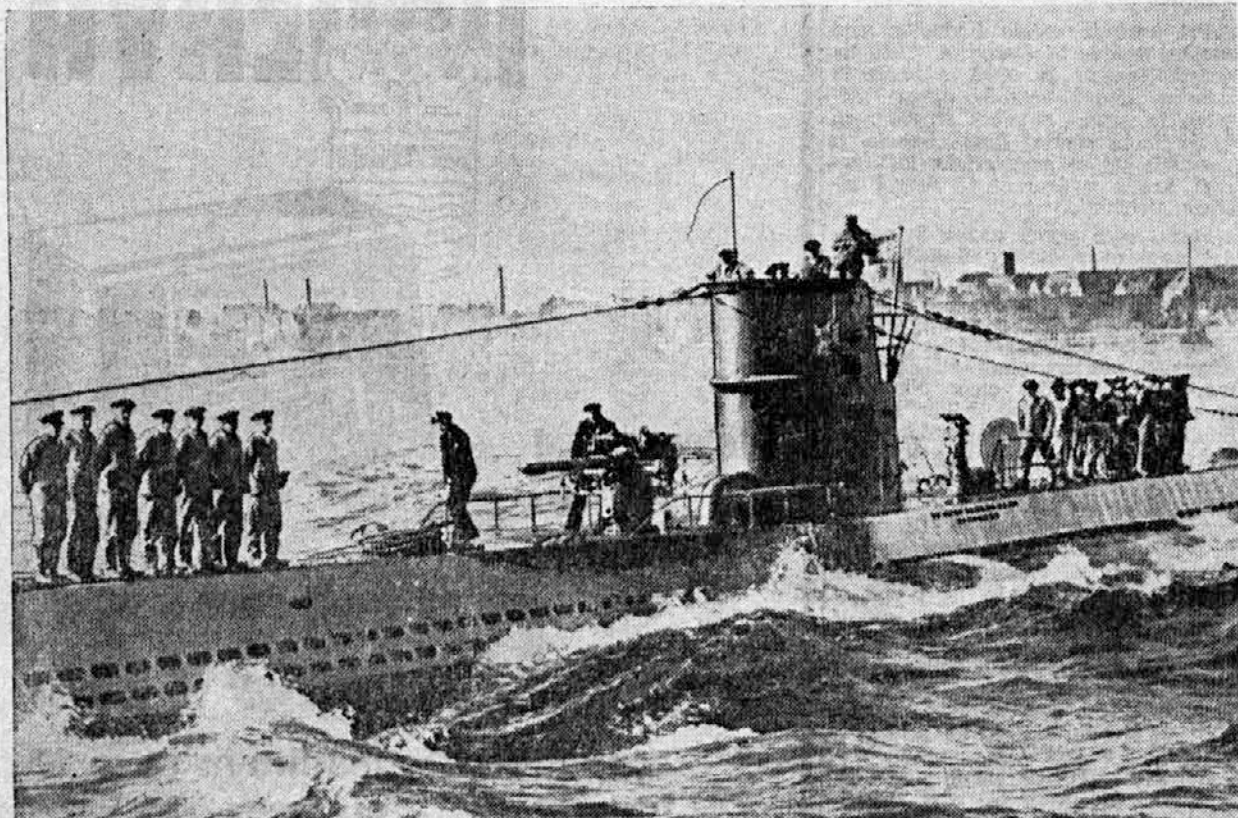
pot' v vijačni obliki. S te nenavadne poti je možno priti po posebnih hodnikih v stanovanja, ki so visoka po 5 metrov.

Tla v sobah teh stanovanj so nekoliko nagnjena, zato pohištvo nima povsod enako dolgih nog. Postelje imajo ob vzglavju za nekaj centimetrov daljše noge kakor ob vznožju. Stanovalci pa tega kajpak nič ne čutijo.

Poslopje je tovarna zgradila samo za počitek delavcev in za obolele otroke delavskih družin.

Tudi Švica je po zgledu drugih držav sprejela ženske v svojo armado. Na sliki vidimo dve ženski v vojaški službi, ki opravljata sanitetno službo.

Podmornice igrajo poleg min glavno vlogo v današnji vojni. Slika nam kaže nemško podmornico, ko se vrača s pohoda v angleške vode v domače pristanišče.

Pravila za moške, toda samo za — Američane

Boston, decembra.

Nedavno je neki vesel Američan iz Bostona objavil v nekem časopisu zelo zanimiv recept za moške, kako lahko dosežejo srečo v svojem zakonu. Med drugim svetuje Američan svojim tovarišem tudi to-le:

»Ako hočeš, da bo tvoja žena lepa in da bo s svojo lepoto zbujala zavist pri tvojih prijateljih in pri svojih prijateljicah, ji daj zmerom dovolj denarja. Z njim bo lahko postala tisti ideal lepote, ki po njem tako hrepeniš.

Z ženo govori zmerom odkrito o svojih načrtih in trgovskih opravkih, sploh o vsem, kar hočeš storiti.

Vedno jej z nasmejanim obrazom, čeprav je jed prismojena, preslana ali pa prekislja. To naj bo kazni za vse tvoje grehe, ki si jih storil dopoldne ali snodi.

Zeno vodi zmerom s seboj na vse zabave. Nikdar ji ne govori da se v njeni družbi ne počutiš tako dobro kakor, kadar si brez nje.

S svojo ženo se nikar ne prepiraj. Ne pozabi, da je žena že po svoji naravi neložljiva.

Ko prideš domov, postavi dežnik in klobuk na svoje mesto. Kadar kadiš, pazi, da ne boš otrsala pepela po tleh. In, če si dober zakonski drug, bodi vselej vljuden in obziren do svoje žene, tako kakor si bil pred poroko.

Tako pridiga neki vesel Američan, prepričan, da mora tisti mož, ki se ravnja po teh nasvetih, doseči harmonijo v zakonu, če hoče ali pa ne.

Napoleon kot romanopisec

Paris, decembra.

Francoski časopis »Revue du monde« objavlja v svoji najnovejši številki nedokončan roman, ki ga je osebno napisal slavn francoski cesar Napoleon I.

Ta roman je Napoleon začel pisati, ko je bil star 26 let in kot zaročenec mlade in lepe deklice Desirée Clarie, ki se je pozneje poročila z Bernadotom.

Vse svoje življenje je Napoleon pazljivo varoval ta 13 strani obsegajoč rokopis. Zanimivo je, da ga je vzel s seboj tudi v pregnanstvo na otok svete Helene.

Bolnišnica za ptice

Newyork, decembra.

Iznajdljiva Američanka, gospodična Margareta Shyrova, je prišla na prav svojevrstno idejo. Ustanovila je bolnišnico za ptice.

Spočetka so njen načrt sprejeli precej skeptično, in sicer zato, ker mnogi ljudje ne vedo, da so papige pogosto bolne na jetrih in na želcu, ali pa da so kanarčki zelo nagnjeni k pljučnici.

Gospodična Shyrova je svojo zamisel prav kmalu uresničila. Pred kratkim je v Houstonu, v lepi vasi države Texas, ustanovila moderno bolnišnico za ptice. V njej je danes že mnogo krilatih pacientov.

Gospodična Shyrova je voditeljica te bolnišnice, pri delu ji pa pomagajo še tri izvežbane bolničarke. Ptičja bolnišnica ima svojo operacijsko dvorano, opremljeno z najmodernejšim orodjem. Nad kletko vsakega pacienta visi tablica, kamor pišejo njegovo vročino in potek njegovega zdravljenja. Cene zdravljenja so pa v tej bolnišnici razmeroma zmerne. Za celokupno zdravljenje ptice plačajo samo 225 din.

Kljub temu se je pa gospodični Shyrovi s tem požrtvovalnim delom celo posrečilo, zaslužiti lepo vsoto dolarjev.

Šepava štokrlja v Lienenu

Lienen, decembra.

V mestu Lienenu na Westfalskem je te dni ustavila promet in zbudila veliko pozornost neka štokrlja. Mirno in dostojanstveno je korakala po mest-

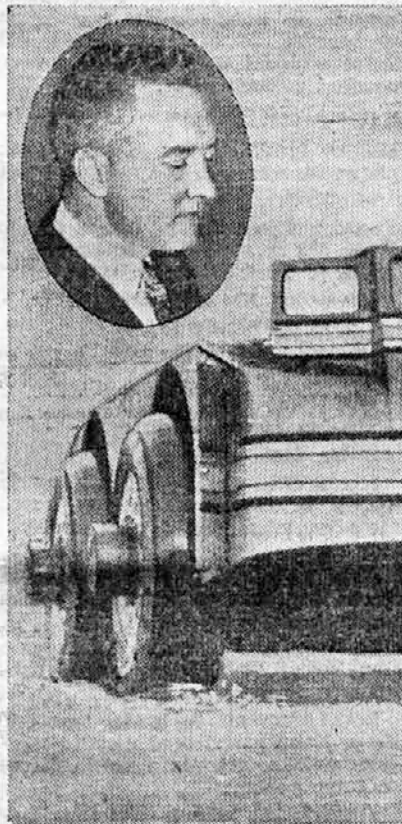

Finske skavtke so svoji državi storile velike usluge v času mobilizacije. Na sliki jih vidimo pri delu za zatamnitev Helsinkija.

nih ulicah in se ustavljala pred nekaterimi hišami.

Štokrljo so z lahkoto ujeli. Na njeni nogi so našli kovinast obroček, na njem so bili napisani njeni osebni podatki.

Štokrlja je bila last nekega kmeta Gustava Scheferja, ki jo je vzel k sebi, ko je bila še mladič in je padla iz

Admiral Byrd je vzel s seboj v Antarktiko tudi poseben avtomobil, pravo snežno križarko, ki ima v svojem trupu prostora za štiri ljudi, na strehi pa lahko nosi s seboj letalo. V krogu: admiral Byrd.

gnezda. To je bilo leta 1938. Leto dni je štokrlja živel pri njem, potem je pa nenadno izginila. Schefer je bil prepričan, da je skupno z drugimi odletela na jug. Toda štokrlja se je kmalu vrnila in pri njem tudi prezimila. Verjetno je, da se je privadila na družbo ljudi. Sigurno je letos, ko je letela s svojega »letovišča«, zgrešila pot in je tako zašla v Lienen, kjer je zaman iskala svojega gospodarja.

Štokrljo so zdaj vrnili njenemu gospodarju, da bo lahko prezimila v družbi, ki je je vajena.

Zlato v zapuščenem rudniku

Newyork, decembra.

V najstarejšem rudniku v Georgiji »Benanza-Sute«, ki je bil že več desetletij zapuščen, so odkrili nedavno zlato žilo. Ta žila je široka pet centimetrov. Globine, ki vanjo sega, še niso ugotovili.

Po dosedanjih raziskovanjih menijo, da bodo iz ene tone rude iz tega rudnika mogli dobiti zlata za tri in pol milijona dolarjev. Odkrita žila je suho zlato in je podobna blestečemu traku.

V okolici rudnika »Benanza Sute« so se kajpak že začeli kar na debelo naseljevati ljudje.

Na zemlji živi več kot dve milijardi ljudi

Zeneva, decembra.

Zveza narodov je te dni na podlagi mesečnih statistik poročala o številu prebivalcev na zemlji.

Na koncu leta 1938. je znašalo število prebivalcev 2.143.000.000 ljudi. Nekaj več kot polovica tega števila ljudi živi v Aziji.

Evropa ima 400 milijonov prebivalcev, Afrika 250 milijonov, Severna Amerika 142 milijonov, Centralna in Južna Amerika pa skupno 130 milijonov prebivalcev, Avstralija pa 10 milijonov prebivalcev.

Od vseh držav na svetu ima največ prebivalcev Kitajska: okoli 450 milijonov. Za njo pride Indija, ki ima 360 milijonov prebivalcev, nato Sovjetska Rusija s 170 milijoni, Združene ameriške države 130 milijonov, Nemčija z Avstrijo in Sudetskimi pokrajinami 79 milijonov, Velika Britanija 48 milijonov, Japonska 72 milijonov, Brazilija in Italija po 44 milijonov, Francija pa 42 milijonov prebivalcev.

Zakaj pravijo na Francoskem cenzuri »Anastazija«?

Pariz, decembra.

Odkar se je na Francoskem začela vojna, so se začeli pojavljati po časopisih beli prostori tako, kakor pred 25 leti. To je delo cenzure ali »Anastazije«, kakor jo v Franciji imenujejo. Ime »Anastazija« je dobila, kakor piše revija »Match«, že v renesanci. Ni še zanesljivo, ali je to resnično ali ne, še manj pa vemo, zakaj ima francoska cenzura to nenavadno ime.

Anastazija je živela za cesarja Valerijana. Ves svoj prosti čas je porabila za to, da je gojila cvetje. Cesar se je v to mladenko zaljubil. Toda ona ga ni marala in ga je odbila. Cesar se je pa zato kruto maščeval. Najprej ji je dal odrezati jezik, potem pa še obe roki in nogi.

V nekaterih državah je postala cenzura v svetovni vojni že kar nesmiselna. Tako na primer v Franciji, kjer so zaplenili tudi poročila, ki jih je prinašal »Journal officiel«, »uradni časopis«.

Zahtevajte za Vaše žimnice in tapacirano pohištvo

ZIMO samo z zaščitno plombo
STERILIZIRANO

Naša žima je higijensko očiščena in sterilizirana na pari 115° C, ne diši, je brez maščobe in fermentov, ker je naša tovarna opremljena v to svrhu z najmodernejšimi stroji in aparati.

Odklanjajte žimo iz prepovedanih sušmarških obratov, ker je slabo in nehigijensko izdelana, ni desicificirana, vsebuje fermente in ima neprijeten duh. V njej se zaredijo molji in mrčes.

Prepričajte se pred nakupom!

Naše cene so najsolidnejše!

Zato zahtevajte samo žimo z zaščitno plombo

STERILIZIRANO

teral X je velik junak... on se že dva tedna ni umil.

Znamenita revija »Match« popisuje tudi cenzuro od najstarejše dobe do danes. Med drugim piše tudi to, kaj je rekel Heine o nemški cenzuri. V nekem članku je bilo toliko izbrisane, da so ostale samo še besede: cenzorji... so... naša propast...

Današnji cenzorji, tako vsaj kritikuje francoska revija »Match«, imajo mnogo smisla za humor. Pravijo, da njihovo delo ne bi bilo tako osovraženo in tako težko, če bi ne izhajali časopisi vsak dan, če bi bili samo tedniki in mesečniki, ne pa tudi dnevniki.

Na razdaljo 300 kilometrov so fotografirali

Cikago, decembra.

Nekemu inženirju iz Washingtona je uspelo fotografirati moža, ki je bil v Newyorku in tristo kilometrov oddaljen od fotografskega aparata. To ni bilo lahko delo. Znano je, da so delali doslej posnetke na največjo oddaljenost osemdesetih kilometrov s teleskopi, ker bi jih drugače zemeljska obla ovirala pri delu. Toda nedavno so neki inženirji premagali tudi to oviro.

V ta namen so montirali v velik potniški zrakoplov poseben teleskop. Odleteli so in se dvigali vse višje in višje. Ko so se dvignili do višine 6.480 metrov so si morali natakniti maske za kisik. V istem času so v Newyorku začeli s televizijsko oddajo. Predsednik zračnih linij v Združenih državah, bil je tudi v zrakoplovu, je pozdravil direktorja newyorškega radia gospoda Davisa Sarnoffa. Ta je stal na strehi enega izmed newyorških nebotičnikov. Začul se je klic napovedovalca iz zrakoplova: »Gospod Sarnoff nasmejte se in glejte naravnost.« Fotograf v zrakoplovu, ki je bil takrat ravno nad Washingtonom je sprožil. Slika, slikana na razdaljo tristo kilometrov, je prav dobra in jasna.

Vitka linija s pomočjo — riža

Newyork, decembra.

Ameriški plesalki Gysy Nini, ki nastopa v nekem newyorškem nočnem zabavišču, vse žene zavidajo njeno vitkost, gibčnost in prožnost. Pred kratkim se je pa le nekemu časnika posrečilo odkriti njeno skrivnost. Za vitko linijo in gibčnost se ima lepa plesalka zahvaliti samo rižu.

Zanesljivo boste trdili, da to ni mo-goče, saj riž vendar redi. Gysy Nini pa riž sicer je, toda prej vsak večer krožnik te izvrstne še presne jedi potrese po tleh... »Svojo gibčnost sem si ohranila samo tako,« je ljubeznivo pojasnila plesalka, »da vsako zrnce riža posebej pobrem s tal. Ta način telovadbe najtopleje priporočam sleherni debeli dami.«

Vojaško življenje je včasih na mod dolgočasno, posebno še življenje, kakršno poznajo danes na zahodni fronti. Na sliki: Neki nemški vojak si pripravlja za kosilo krompir, ki ga je nabral na polju.

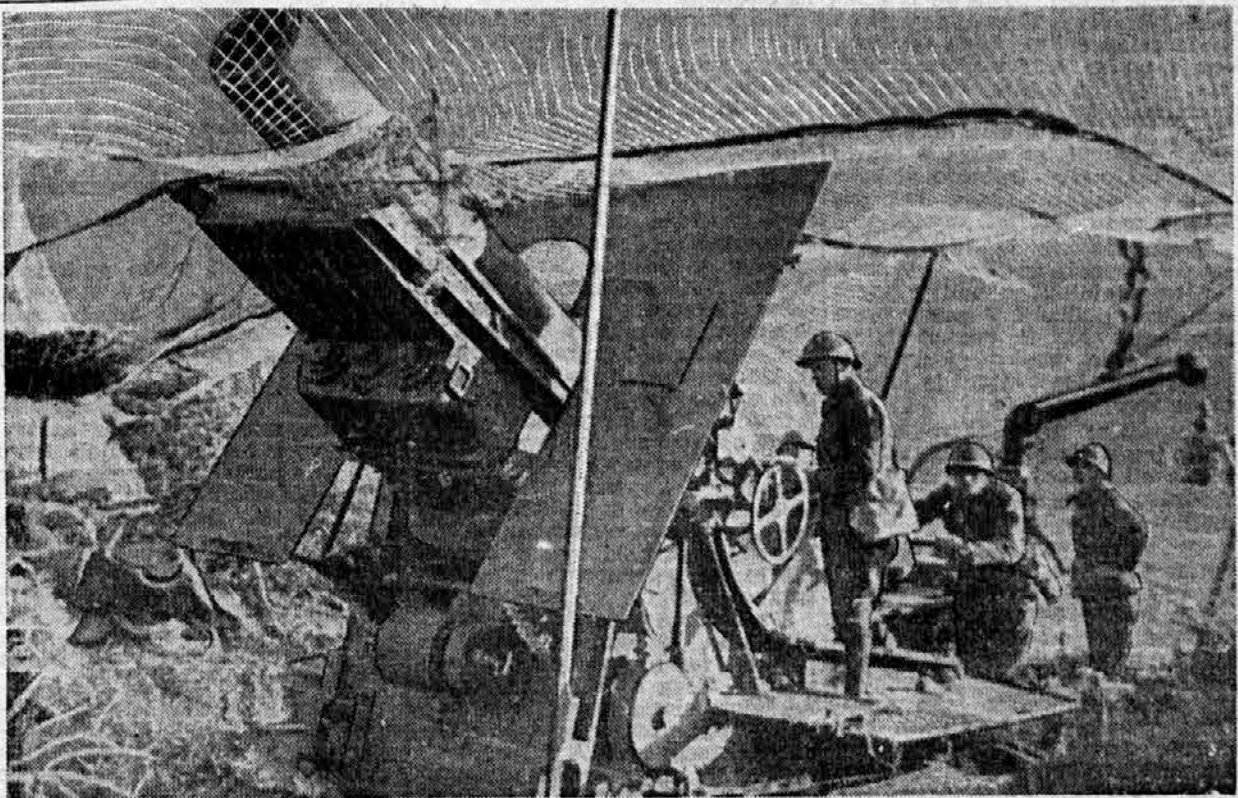
V znamenju časa

Švicarska »Radiozeitung« piše: Mali Hans se vrne z otroškega igranja in doma pripoveduje, da ni bilo prav nič lepo. Njegov gostitelj Günther mu namreč niti tega ni dovolil, da bi se igral z njegovimi igračami. »Ko sem bil jaz tako majhen ko ti,« meni oče, »tega ne bi bil mirno prenesel. Vzel bi bil svojo čepico in šel.« »Veš, očka, od tvojih časov se je mnogo spremenilo,« odvrne nadobudni sinček. »Jaz vidim, sem mu pripeljal dve gorki zausnici in ostal.«

(Natanko v skladu z vsem drugim, kar se je od tistih dob spremenilo — ugotavlja »National Zeitung« iz Bazla.)

Naš filmski znanec Benjamin Gigli je na gornji sliki kaj čudno maskiran: slavn tenor je namreč prevzel glavno vlogo v filmu »Fojči norece«, zato ga ni kaj lahko spoznati.

Francози imajo na zahodni fronti, kakor kaže naša slika, težke topove, ki z njimi obstreljujejo Siegfriedovo utrdbeno črto. Vsi topovi so zakriti z mrežami.

Listek „Družinskega tednika“

Nevarne igranje

Tiste dni pred Božičem so trgovine igrače polne vnetih obiskovalcev. Starši, pa tudi prijatelji in sorodniki otrok po cele ure hodijo med razstavljenimi krasotami in izbirajo svojim ljubljencem, kakor tudi svojim žepom primerne igrače.

Tako sem tudi jaz krenil lani tik pred božičem v eno takih trgovin. Nekoliko iz radovednosti, celoma pa tudi zato, da bi kupil svojemu malemu nečaku majhen model zrakoplova z vdelenim motorjem, ki se da navijati. To je, mi je zatrjeval prijazen lastnik trgovine, ena najzabavnejših, najpoučnejših in obenem najneškodljivjših igranj za dečke vseh starosti. Da mi svojo trditve tudi dokazal, mi je kar pred nosom navil igračo in jo spustil v zrak. Zrakoplovček je elegantno zaplaval po trgovini, toda na svojem potovanju je nenadoma zbil nekemu gospodu ščipalnik z nosa in se zaletel starejši dami v lase, in napravil v njih celo zmedo.

Strahno, strahno, vsaka igrača je škodljiva, je zastokal mlad gospod kraj mene, »človek res ne ve, kaj bi daroval svojemu otroku.«

Ze dolgo časa se je razgledoval po razstavljenih rečeh, jemal v roko zdaj eno, zdaj drugo in spet neodločno polagal nazaj na mizo.

Ker se mi ni mudilo, sem pristopil bliže, potem, ko sem vendarle kupil nesrečni zrakoplov.

H gospodu je pristopila prodajalka, da ga vpraša po željah. Na prijazno ponudbo, da mu rada svetuje pri izbiri, je vzdihnil in obotavljal se dejal: »Rad bi kakšno primerno igračo za poldrugo leto starega otroka. Mora biti nekaj zelo ljubkega, nekaj, kar bistro razum in česar zlepa ni mogoče uničiti, predvsem pa nekaj, s čimer se otrok ne more poškodovati. Razumete gospodična, nekaj dolega neškodljivega.« Prodajalka je prinesla zabojček s kvadrati za sestavljanje hiše, cerkve in drugih takšnih zgradb po predlogah: »Mogoče nekaj takega? To so enostavni leseni kvadrati brez lošča, toda otroci se zelo radi igrajo z njimi.«

Mladi mož je pobledel: »Lesene kladice? Za božjo voljo, ne, ne! Otroci jih grize in treščica se zastrupljene krvi. Ali pa treščico požre, zastavi se mu v sapniku — ta je pri takšnem majhnem otroku zelo ozek — in dete se mi zaduši.«

»Kaj pa trobenta?« ga vljudo vpraša prodajalka. »Tu pa je hrup nekoliko neugoden za odrasle.«

»To nič ne de, da se le otroku ničesar ne pripeti. Prosim, pokažite mi par trobent.«

Toda ko mu je gospodična pokazala vse vrste teh glasbil, ki delajo hrup, si je komaj upal vzeti eno v roke. Od strahu se je stresel: »Ne, ne, pogledjte vendar, ta trobenta je iz kovine, ustnik je brčkone iz svinca. Ali veste, da je neki odrasel gospod hodil s palico s svinčnim gumbom samo nekaj tednov, pa je dobil težko zastrupljenje s svincom. In kaj takšnega naj da v usta moj otrok?«

Vzel je drugo: »Tale je iz celuloide. Strašno! Z njo naj otrok pride samo enkrat blizu odprtega ognja, pa bo takoj v plamenih. In tale tretja je lesena. Predolga in pretanka. Le predstavljate si! Otroci jo vzame v usta, teče z njo okrog po sobi, se zaleti v omaro ali vrata, pa si trobento globoko zadere v goltanec, kakor kak požiralec meča. Grozna misel!«

Prodajalka si je dovolila nasmeš: »Mogoče žogo?«

S trepetajočimi rokami je kupec zamahnil: »Nikoli! V newyorškem živalskem vrtu je poginil nilski konj, vreden deset tisoč dolarjev, ker je požrl žogo, ki mu jo je neki otrok vrnil v žrelo.«

Gospodična je ironično-pomilovalno pogledala gospoda in menila: »Toda nilski konj vendar ni otrok. Poldrugo leto staro dete niti majhne žogice ne spravi v usta.«

»Potem mu pretijte pa drugo nevarnost, ki niso nič manjše. Le pomislite: žoga ima to lastnost, da se kotrlja. Otroci ji sledi, žoga smukne pod omaro. Omara stoji nekam po strani, mogoče je ena noga majava, saj veste, nekateri mizarji so dandanes tako neso-hidni. Otroci hoče z glavico pod omaro, omara se nagne naprej in zmečka otroku glavico. Čisto zmečka!«

Od grozne predstave je postal prstenobled.

Prodajalka postaja že nekoliko

Za naše šivalne stroje se imamo zahvaliti sanjam. Da, da, prav sanjam. Izumitelj, znani Singer, se je dneve in tedne ponoči in podnevi mučil s problemom šivalnega stroja in je iskal rešitve za pričvrstitev igle, ki se nam zdi danes tako samo po sebi razumljiva. Nekoč se mu je sanjalo, kako neki ulan meri nanj z napeto puščico. Na konici puščice je bila pa v ušesu vtaknjena plapolajoča zastavica. V tistem trenutku se je Singer zbudil in problem, ki si je z njim toliko časa glavo belil, je bil rešen. Tako se je spomnil, da spada uho na konico igle in ne kakor pri navadni igli — na začetek.

Svedski naravoslovec Linne je uvedel kaj čudna odklivanja: može, ki so si po njegovem mnenju odklivanje zaslužili, ni odklival z medaljo, temveč je po njih imenoval to ali ono novo rastlino. Tako je na primer georgina dobila ime po nekem sodniku Georgiju, fuksija po Fuchsju, halezija po Hallerju. Nekateri gojitelji cvetlic in sadnih dreves so menili, da je to posnemanje vredno. Tako se neko hruško krstili za »general Tottlebna«, neko cvetlico za »Ypsilantijsko«. Angležem je sredi peteklega stoletja vladala kraljica Viktorija, ki so jo njeni državljani zelo spoštovali. Zato so angleški naravoslovci dali najboljšim pridelkom njeno ime. Neki rastlini so dali ime »Viktorija«, drugi pa celo »Viktorija in Albert«. V tistem času so tudi v Avstriji cvetlicam dali slavna imena. Neka hiacinta je dobila ime »Tajni svetnik vrhovnega sodišča«, neka

Robinzoni Sredozemskega morja

Atene, decembra.

Kdor hoče igrati Robinsona, tistemu pač ni treba potovati v neskončne daljave Južnega morja. Iste razmere najde v bližnjem Sredozemskem morju, samo da je tam mnogo ceneje. Večina Evropevcov pa seveda o tej stvari ničesar ne ve. Ako slišimo, da je v Indijem in Tihem oceanu še ogromno neraziskane zemlje, se nikakor ne čudimo. Če pa slišimo kaj takšnega o Sredozemskem morju, po katerem drže najbolj prometne pomorske žile, tega nikakor ne verjamemo. Grško admiralstvo je na podlagi natančnih pomorskih zemljevidov nedavno dognalo, da je v Egejskem morju doslej okoli 400 otokov, ki še sploh niso zabeleženi na zemljevidih.

Tako je tudi vzdolž dalmatinske obale na stotine majhnih otokov, ki zvečina niso obljubljeni in jih zaman iščemo po zemljevidih. Na nekaterih izmed njih živi nekoliko ribičev, ki so pa od ostalega sveta tako odrezani, da bi kaj takšnega celo v južnem morju težko našli. To je torej najlepše pribežališče za ljudi, ki so se naveličali našega nemirnega življenja in iščejo pozabljenja v samoti.

Na majhnem grškem otoku Itosu, nedaleč od Samosa, živi Jean Duvivier, francoski vojni ubežnik. Med svetovno vojno je pobegnil iz francoske vojske in ušel v Italijo. Ko je pa tudi Italija stopila v vojno, je moral tudi od onod pobegniti. Duvivier je dolgo iskal primerno zatočišče, ker so ga v njegovi domovini obsodili na smrt. Končno se je naselil na otoku Itosu.

Po vojni so njegovi rojaki izprosil zanj s pomočjo raznih vplivnih osebnosti pomilostenje, toda Jean se ni hotel več vrniti v svet in je ostal kar na otoku.

Dva kilometra dalje živi francoski slikar Francois Corin; zaljubljen se je v krasoto morja in otočja. Zdjaj pa zdaj pride na kopno, da proda svoje slike, potem se pa spet vrne in pripelje še Duvivieru vse, kar potrebuje za svoje skromno življenje.

živčna: »Toda tudi vsi drugi kupujejo takšne stvari in vendar —«
»Prav to je zelo lahkomišelnost. Večina ljudi res nima nobenega čuta odgovornosti za otroke,« ji je razburjeno segel v besedo.
»Potem bo pač najboljša živalica iz klobučevine. Kako Vam ugaja tale opica. Prav srčkana je.«

Gospod jo je preiskal kakor pravi poklicni naravoslovec, potem je skrbno odmajal z glavico: »Saj ima oči iz gumbov. In če so ti gumbi še tako dobro prišli, nekoga dne jih otrok vendar odtrga. Požre jih in dobi vnetje slepice. Ali je pri poldrugoletnem otroku takšna operacija sploh mogoča?«

Z zadnjim vprašanjem se je obrnil name, ki sem z zanimanjem poslušal vse njegove duhovite pomisleke. Toda odvrnil sem mu, da na žalost nisem kirurg in je najbolje, če se s tem vprašanjem obrne naravnost na bolnišnico.

Ni vedel, ali se šalim ali govorim zares, le dvomeče me je pogledal.

V tem je pa prodajalka že prinesla dražestnega medvedka: »Mor-

hruška »Inspektor Zacherle«, neki klinček pa nič manj blesteče ime ko »a. kr. blagajnik dvorne vrtnarice.«

»Pri udarcu na gong je bila ura...«
Kako preprosta in zanesljiva je dandanašnji napoved časa. V srednjem veku je bila pa stvar izredno zapletena. V petnajstem stoletju na primer še nikjer niso imeli na cerkvenih zvonikih ur, razen v Ferrari v Italiji. To je bila pa tudi ferrarška znamenitost. Urna številnica je bila opremljena z zvonce. Kazalec pa niso bili tako pripravljeni, da bi sprožili mehanizem in da bi zvonec zvonil. To delo je opravljal prav zato opravilo najeti mož, ki se je ravnal po peščeni uri. Službo je moral opravljati zelo vestno, ker so jo vsi smatrali za izredno važno. Zato je pa mož prejemal tudi visoko plačo. Nič manjša pa ni bila kazen, če je v svojem važnem položaju zakrivil kakšno površnost. Lahko si mislite, da je v takšnem primeru zmeda nastala po vsem mestu.

Filip II. Španski (1555—88) je nekoč za božič podaril svoji ženi Ani Avstrijski srebrno skledo s temle posvetilom: »Moja srčno ljubljena žena! Pošiljam ti solato d la Filip, ki ti bo, upam, ugajala. Sam sem jo napravil. Naj ti napravi veliko veselja! Kakor vidiš, se lotim vsega, tudi kuha. Tvoj zvesti Filip.« S solato d la Filipe se je španski kralj res postavil. Bila je namreč iz samih dragih kamnov. Topazi so predstav-

Na otoku Branu vzdolž dalmatinske obale živi Nemec Pavel Hartmann. Pred dvajsetimi leti se je ob tem otoku razbila ladja. Od posadeke se je poleg Hartmanna rešilo samo še pet mornarjev. Pozneje, ko so prišli do otoka reševalni čolni, da bi jih rešili, se Hartmann ni hotel več vrniti v svet. Odtlej živi na otoku in odide z njega samo v kar najnujnejših primerih. Iz naplavljenega lesa si je zgradil dom, uredil vrt in je s svojim robinzonskim življenjem popolnoma zadovoljen. Dvakrat na leto gre na kopno, da si kupi čevlje, vžigalice in potrebo obleko. Ko so izvedeli zanj Nemci in Angleži, so ga že nekajkrat obiskali s svojimi jachtami.

Na nekem otoku, nedaleč od Dubrovnika živi Danec Karel Ericson, ki je odšel v samotno zaradi nesoglasja z ženo. Na otoku Kitli živi Berlinčan Johann Wagner, njegov sosed je pa zakonski par z Dunaja, ki se je po svetovni vojni odločil, da odide na južno morje. Ker jima je pa manjkalo denarja za daljše potovanje, sta se zadovoljila tudi s Sredozemskim morjem.

Kralj med Robinzoni v Sredozemskem morju je Anglež A. Keomedy, ki živi na otoku Logoru. Tam si je dal zgraditi krasno hišo z igriščem za golf in za tenis, poleg tega pa še razkošno kopališče s toplo in mrzlo vodo. Tako se mu tudi v mrzlejših tednih ni treba odrediti običajni kopeli. Kennedy je pa zelo zagrižen puščavnik, ker je ves otok zagradil z bodečo žico. Na okoli je pa namestil tablice z enim edinitim napisom: »Lastnik zabranjuje vstop na otok.«

Židovska zgodba

Izak Levy ravno razporeja obleke po policah ko mu sin Mojzes pove, da prihaja prijatelj Kohn s svojim sinčkom.

»Dober dan, Levy. Dober dan, fant.«
»Dober dan, Kohn. No, kaj bo dobrega?«

»Obleko bi kupil za fanta.«
»Oblek na izbiro — kolikor hočeš! Samo tole poglej: ali ni kakor na-

da bo tole pravo, oči so tukaj le naslikane.«

Šel je s prsti preko poslikanih oči: »Barva je lahko strupena. Pravijo, da je neki nemški pesnik umrl zaradi zelenih tapet v spalni sobi. Otrok bo lizal oči in —«

Ko mu je prodajalka zagotovila, da sama odgovarja za neškodljivost barve, je kljub temu še dolgo pomišljal. Končno se je stresel in rekel, čeprav precej neodločno: »No dobro, ga bom pa vzel, kaj pravega tako ne bom našel.«

Pol ure pozneje sem stopil v tramvaj proti Šiški. Baš nasproti mene je sedel oni gospod. Ravno kar je razmotal medvedka in ga še enkrat preiskoval.

Ko me je spoznal, mi je pokimal: »Spomnil sem se, če ni napolnjen z žaganjem, ki bi ga otrok lahko pojedel. Videti je pa, da je vseskozi klobučevina, prosim, potipajte še Vile.«

Bil sem neroden, zagrabim mimo in igrača je padla na tla. Istočas-

ljali olje, rubini rdeč kis, biseri in diamanti sol, smaragdi pa solato.

Arabski šejk Džalaj Kurajži je osebnost, ki jo poznajo menda v vseh evropskih mestih, kjer se bavijo z industrijo dišav. Že 17 let namreč šejk potuje križem sveta in je neprestano na kaj čudnem lovu: na lovu za dišavami! Zbira namreč dišave najnenavadnejših vonjev. Preiskuje vonje orientalskih dišav, išče redke cvetlice in sploh noč in dan stremlji za tem, da bi našel in zbral čim nenavadnejše in čim redkejši dišave. Njegova zbirka šteje že 1700 različnih dišav, iz katerih znova in znova sestavlja spet čisto nove vonje. Pogosto se je že zgodilo, da je vonj, ki ga je Džalaj Kurajži iznašel, postal najpriljubljenejši parfumi pariških dam, in po njih seveda tudi drugih. Nič čudno se vam potlej ne bo zdelo, če vam povemo, da ima šejk svojo dragoceno zbirko vonjev zavarovano za več ko pet in pol milijona dinarjev.

Za časa Friderika Velikega je pruska vlada leta 1765. izdala uredbi, naj vsi poveljniki polkov nosijo brade. To da želijo zato, ker brada napravi človeka na pogled bolj strogega in dostojanstvenega. Narobe je bila pa brada pri pruskih uradnikih prav nezaželena. To pa zato, da bi bili v občejanju z ljudmi čim bolj naravnosti in da bi se sploh ogibali vsega nenaravnega. Neki poštni predstojnik je vsem svojim uradnikom prepovedal, da bi nosili brade, češ da to napravi strog izraz in preveč poudari važnost osebe.

lašč za fantka, kakor je tvoj? Čisto platno in zelo poceni.«

»Koliko?«

»Sto petdeset din za druge, tebi bi jo pa dal za sto pet in štirideset.«

»Pa je trpežno blago?«

»Trpežno? Kakor iz železa!«

»In se pri pranju kaj skrči?«

»Toliko kakor tvoja roka, kadar se umivaš.«

»Prav zares?«

»Častna beseda, Kohn!«

Kohn kupi. — — —

Mesec dni pozneje stoji Levy in njegov nadobudni sinček na pragu svoje trgovine. Zdjaj vzkligne Mojzes:

»Oče, pogledj! Kohn prihaja s svojim sinom. Jaj, kako se je fantova obleka skrčila!«

In res: hlače segajo Kohnovemu sinu komaj do gležnjev, rokavi sukničja pa le malo čez komolca.

Levy odreveni. A le za trenutek. Ko se Kohn ustavi pred njegovo trgovino, vzkligne trgovec z veselo presenečenim glasom:

»Neverjetno, kako je tvoj fant zrasel!«

Reka, ki smejo v nji ribariti samo ženske

V Ameriki so ženske po dolgem trudu dosegle, da so dobile na razpolago reko, ki je v njej moškam zabranjen sleherni ribolov. Več ženskih družb, te štejejo skupno več ko milijon članic, so že dolgo nasprotovale, da morajo ribarke prenašati zasmeh ribarjev. Celo tako daleč so šle, da so zaprosile oblasti na Severni Karolini, da bi jim dale za ribolov eno reko v najem.

Ta želja se jim je zdaj izpolnila. Okolico prirodnega parka na Mount Mithelu so proglasili za zaščiten prostor, kjer smejo ribariti samo ženske. Vsakega moškega, ki bi prestopil ta prostor, bodo stražniki ne glede na njihov položaj izgnali iz tega območja.

no sva se sklonila po njej in močno trčila z glavami skupaj.

Spet je postal ves zelen in zamrmral: »Strašno!«

»Zaka? vendar?« sem se zasmel, »ker sva trčila z glavami vkup?«

»Ne, ne, toda nekaj groznega mi je šinilo v glavo: otroku mu igrača pogosto padla iz rok. Mogoče bo takrat sedel na svojem visokem stolčku. Videl bo igračo pasti, se sklonil naprej, padel na tla in si razbil glavo ali pa zlomil tilnik. Strašno!«

V istem trenutku je vstal, odprl vrata in ljubkega medvedka zagnal na cesto, prav ko smo se bližali remizi.

Nato si je otrli čelo, vse znojno od strahu: »Hvala Bogu! Preveč bi bilo lahkomišelnost, če bi igrala bi bilo lahkomišelnost, če bi igrala prinesel domov. Otroku bom dopovedal, kako se naj igra s prsti. Ta prav! Najmo, ta prav! pijmo — in tako naprej. Pri tem se mu ne more nič zgoditi.«

Se je poskušal nekaj drugih igrice s prsti, toda jaz sem pri prvi postajal izstopil, da oddam svoj zrakoplovček.

ZRCALO naših dni

Za vsak prispevek v tej rubriki plačamo 20 din

Pocestni razgovori

Peljala sem se z vlakom na Gorensko. V Škofji Loki vstopila dva gospoda, očito boljše človeka. A ko poslušam njun razgovor, me obide groza. Torej takšni so zakonski možje! Komaj prideta skupaj, razkrivata drug drugemu skrivnosti, ki bi morale ostati v zakonski sobi in ne jih s tako neslanimi besedami, kakršne uporabljajo kvečjemu pijanci, obešati na veliki zvon, ne glede na to, kdo jih posluša.

Nemalo sem se začudila, ko enega izmed teh dveh gospodov nekdo nagovori kot »gospoda inženirja«. Gospod inženir pa s takšnimi besedami in dovtipi! Sopotnica

Čudna sprememba

Pred kratkim sem šla na kmetu. Hotela sem kupiti 150 kg krompirja. Zavila sem kajpak h kmetu, ki me je doslej zalagal z zelenjavo. Kupovala sem od njega, če je bilo treba, pa tudi, če ni bilo nujno. Zato sem se kajpak tudi zanesla, da bom krompir zanesljivo dobila pri njem. Toda zmotila sem se.

Isti kmet, ki mi je še pred kratkim prav uslužno ponujal svoje pridelke, me je to pot gledal kakor da bi k njemu prišla prosit miloščine. Dejal mi je: »Krompir imam, pa ga ne dam.«

Čudna se mi zdi ta sprememba. Doslej mi je kmet sam ponujal svoje pridelke, zdaj mi jih pa ne da, če prav sama ponje pridem.

Prizadeta

Časopisno poročanje — zrcalo naših dni

V časopisju čitamo o nevarnih tatovih, vlomilcih in roparjih, ki skrivajo po gorskih naseljih, ondodni prebivalci pa, namesto da bi jih ovadili orožništvu, jih prikrivajo. Zaka? vendar prebivalstvo ne obvešča oblasti, če se pojavijo v kraju sumljivi ljudje? Ali imajo naši kmetje v gorskih vaseh stike s tatovi, vlomilci in roparji?

Moje bivališče je gorska vas. Pred časom je od nekod prišel obupanec v našo vas. Obšel je tistih par hiš in obšel pred znamenjem, kjer je zadnja hiša in se začel gozd. Kde se bo zmenil zanj! Drugo jutro se moji otroci šli v gozd po gobe. Kmalu so preplašeni prišli domov: »Mož, ki je včeraj počival pri znamenju, visi na gabru nad studenčkom.« Najstarejši je odhitel v dolino, da to javi orožnikom. Prišli so, vse popisali, identitete obešenca pa niso nikoli dognali. V časopisju se je bralo potem prav malo o neznanem obešenca, več pa o otrocih, ki so ga našli. Navedeni so bili s polnimi imeni, ovekovečeno je bilo moje ime, stan itd. in vsi smo bili tega čudno veseli.

Pozna jesen. Že hladna mesečna noč me je zvalila v dolino, tja, kjer se vije bela cesta. Ura je dve po polnoči. Bolj na samem stoji ob celi hiši, gostilna in trgovina. Trije možje potiskajo vozček v meni znane smer. Prišli so izpred gostilne. Skrijem se. Drugo jutro gre po vsem naselju glas: »Pri X-ovih je bilo danes ponoči vlomljenje. Vlomilci so odnesli 50 kg sladkorja, 30 kg masti, 2 vreče moke, 2000 din gotovine itd. Kdo so vlomilci, ali jih bodo izsledili?« Vest mi velevala, naj pokažem sled za vlomilci. Že sem na poti do orožniške postaje, pa se spomnim na obešenca in na poročilo o njem. In se vrnem. M. N.

Dobra vzgoja

Ko sem šla nekega dne po cesti, sem zagledala staro ženko, ki je šla počasi po hodniku opiraje se na palico. Nasproti je prišlo nekaj dečkov, izmed katerih se je eden zaletel v ženko, da je padla in se precej pobila. Dečki so hitro pobegnili, škodljivo se smejejo ubogi ženci.

Menim, da bi starši pač lahko svojim otrokom že v zgodnji mladosti vcepili spoštovanje do starih ljudi. Dijakinja

»Narodna zavednost«

Proti večeru stopi neka ženska v manjšo restavracijo in vpraša v slabih nemščini, ali bi lahko kupila kruh. Strežnica ni znala nemški, zato ji je pomagal gost, ki ji je v pravilni nemščini pojasnil, da je v restavraciji kruha zmanjkalo. Žena se nekoliko začudi in reče v pravilni slovenščini: »Pravkar sem prišla s sezonskega dela iz Nemčije, pa že na treh krajih nisem mogla dobiti kruha.« Zalostno, da je tako malo narodne zavednosti ravno pri tistih, ki bi je v tujini največ potrebovali. rk

Železnica

NAPISAL ROLAND HESS

Božična žaloigra v petih dejanjih, s prologom in epilogom

PROLOG

Ljubi Božiček!
Zelim si železnico s električno, z vagončki in tračnicami. Zmiraj bom se pridno učil in piv ribje ole. Z odličnim spoštovanjem tvoj Peter.

1. DEJANJE

Oče: »Rad bi kupil železnico.«
Prodajalec (uslužno): »Prosim, prosim, kar za menoj. Kaj finejšega ali kaj navadnega? Da bi se navilo? Ali pa morda na paro? Če bi smel svetovati, bi vam priporočil na električni pogon. Električne železnice danes ljudje najbolj kupujejo. Vsak dan jih prodamo vsaj deset z vsemi pripravami. Izdelki znamke »Merkur« so na tem polju neprekosljivi. Res nekaj za vse življenje. Človek ima sam veselje s takšno igracjo. Neverjetno hvaležno darilo!«

Oče (raztreseno): »Ali se ne pokvari hitro?«
Prodajalec (pomilovalno, hkrati odklonilno): »Merkur?«

(Odmor)

Prodajalec (priljubljen): »Morda bi se gospod hotel potruditi do naše poskusne proge?«

(Gospod so pripravili, potruditi se. Prodajalec ga pelje v poseben prostor, kjer je ves železniški promet zgrajen na neskončnih gričih iz lepenke. Prodajalec stopi vstran. Skrivnostno nekaj ureja za lepenkastim gričevjem. Hrib nenadno oživi. Vlaki prihajajo in odhajajo, signal se prižiga in ugašajo, zapornice se spuščajo in dvigajo, zvonci brne na ves glas, prometnik dviga desnico kakor za stavo.)

Oče (zatočeno): »Hudimana!«

Prodajalec: »Prosim, upoštevajte posebno: tokovod na daljavo, dvojne tračnice, avtomatska vključitev in izkjučitev, ogibališča upravljamo enotno, odpornostni štirikratni super ultra transformator za volte in ome. Kajpak pride to v poštev samo za večje otroke. Oprostite, ali je otrok že večji?«

Oče (zamišljeno): »Otrok — usmerite tovorni vlak čez trotnice tračnice! Da že večji otrok je.«

Prodajalec: »Morda bi hoteli gospod enkrat sami...«

(Tudi to hoče gospod. Vključi. Oba se zatopita v delo. Od časa do časa se slišati klice: »Brzec! Odhodi!« ali pa »Tovorni vlak na stranski tir! Kretnice.« »Signal! Tir številka 3 prost!« itd.)

2. DEJANJE

Doma

(Oče na tleh, okrog njega raztresene tračnice, vagončki in ostali deli železnice. Oče je zatopljen v brošuro: »Električna železnica in ravnanje z njo.« Nekdo potrka. V sobo stopi sodni svetnik Bürgli.)

Oče (vesel): »Servus, Bürgli. Prišel si kakor nalašč. Saj si nekoč študiral semester tehnike, menda mi boš znal pomagati. Tokovod na daljavo ne deluje.

Bürgli (z zanimanjem): »Železnica za gospoda sina? Srčkano. Res posreženi vagončki. Kakor v resnici. Česa vsega danes ljudje ne naredi! Sicer pa, ali ni ta ovinek tukaj preost? Čakaj, če bi ga takole položili... takole bi moralo lažje teči. In zdaj daj dolgo, ravno tračnico. Daj jo, no. Ne to, tisto tamle. Da, tisto. Vidiš, zdaj gre samo še na to, kako bomo izpeljali zadevo dalje. Kam bo prišla glavna železniška postaja? Pod klavir, sijajno!«

(Ko je bilo lep čas nato v sosednjo sobo slišati klice kakor »D-vlak, odhodi!« »Glavni tir prost!« »Voz za bencin!« »Premakni glavno zapornico!« je mali Peter odločno zatrdil, da je spoznal očetov glas in glas strička Bürglija. Mamica je pa z glasom, ki je prepovedoval sleherni ugovor, izjavila, da to ni očevo glas, pač pa glas samega Božička.)

3. DEJANJE

V šoli

Neki deček (iz »slabše« družine, v roki drži zvezek Toma Sharka: »Smrtonosna kača v Sou-Chongsu« proti Petru): »Kaj boš dobil za Božič?«

Peter (sanjavo): »Mislim, da železnico.«

Deček iz »slabše« družine (zaničljivo): »Beži, beži, železnico. Veš, kaj bom pa jaz dobil? (Skrivnostno in zmagovalno): Petdeset zvezkov Toma Sharka!«

Neki drugi deček (tudi iz »slabše« družine): »To je pa bombale!«

Neki zagrenjen repetent (resen in že precej starejši): »Čudovito!«

4. DEJANJE

V pisarni

Oče (pri uradnem telefonu, s polo uradniškega papirja pred seboj in z uradniškim svinčnikom v roki): »Kako? Da, čisto prav, čisto v redu, Bürgli. Potrebujeva štiri kretnice in tri ravne tračnice. No, da — jasno. Potem bodo mavoji lažji. Da, Da, Mhm. Da, narisal

Ljudje, ki so pojmi postali

Edwin Drake je iskal vodo, pa je našel petrolej

Da je ostalo tako važno naravno bogastvo, kakršno je petrolej, neznano do preteklega stoletja, je skrivnost, ki ji ne moremo prodreti do dna; kajti že od najstarejših dob so ljudje vedeli za obstoj nafte.

Nedvomno so Perzijci začeli ogenj častiti zato, ker so videli, kako petrolejski plin gori sam od sebe. Na drugi

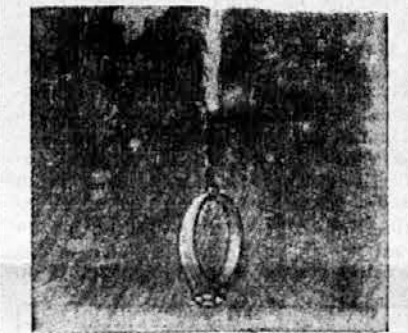

strani pa tudi vemo, da so čolnarji z Eyrata uporabljali asfaltno smolo, da so z njo mašili špranje svojih čolnov. Znani grški ogenj, ki so ga iznašli Grki, je samo preprosta asfaltna mešanica. Kitajci kakor tudi Japonci so dobro poznali bistvene vrednosti nafte.

3 družabne igrice

Prstan na zgoreli niti

Položi kos sukanca v zelo slano vodo. Nato ga vzemi ven in počakaj, da se posuši. Tako stori trikrat do štirikrat, in sicer nekaj dni, preden misliš nastopiti svojo »čarovnijo«.

Izprosi si od svojih prijateljev — ali prijateljic — zelo lahek prstan, najlažjega, ki ga moreš dobiti, in ga obesi na že pripravljeno sukanec. Potlej nit zažgi — in gledalci bodo strmeč videli, kako je prstan obvisel na sukančevem pepelu.

Kako s pridom porabiš razbito steklenico

Skoraj v vsakem gospodinjstvu imajo kakšno razbito steklenico, samo ne vedo, da se da še s pridom porabiti. Nalij v takšno »invalidno« steklenico olja do višine, kjer želiš steklenico odrezati. Nato vtakni v olje raz-

sem si nekakšen načrt. Zdajle pravkar. Odpeljemo se z glavne postaje (jezno) — no, pod klavirjem vendar, z glavne postaje... Dobro jutro, gospod načelnik. Novega? Ne, nič. Hvala. (V aparat:) Torej z glavne postaje pod klavirjem, po glavnem tiru do tvoje prometne hišice. Naravno. Seveda. Jasno...«

5. DEJANJE

Doma, na sveti večer

(Pod božičnim drevescem.) Peter je pravkar zdrdral pesmico, ki se je je učil že od aprila za božič. Mala Elica je deklamirala »Potapljača« in mali, komaj poldrugo leto stari Janček je ob pomanjkanju drugih, posebnih zmožnosti spremljal nastop svoje starejše sestrice z godrnjanjem.)

Oče (svečano): »Pozor! Pozor! Otvoriteni vlak bo oddrhal!«

(Izgine za božičnim drevescem in vključi tok. Lučice zažare. Vlak sve-

Sredi 18. stoletja so pa tudi še Holandci prinesli iz Indije slabo gorečo gosto tekočino, še ne očiščen petrolej. Dosti pozneje so pa neštествili izvirki v severni Italiji v mestu Genovi omogočili, da je leta 1802. priskrbelo svojim prebivalcem smrdečo razsvetljavo s petrolejem.

Ameriko je pa slava izbrala zato, da so v njej odkrili pravi petrolej in ga izročili človeštvu v trajno uporabo.

Ze dolgo poprej so Indijanci poznali to smrdečo olje in ga uporabljali v zdravilne svrhe. Da so prišli do nafte, so položili volnene krpe nad izvirke in ko se je petrolej vpiil v krpe, so jo dvignili in oželi. Toda kljub vsemu je bilo treba čudežnega slučaja, da so nafto odkrili belci.

27. avgusta leta 1859. je neki Edwin Drake, ki se je od kavarniškega tekača povzpela do polkovnika, vrtal v Titusvillu v severnoameriški državi Pennsylvaniji zemljo, da bi poiskal arteški studenec. Iskal je vodo, 22 metrov pod zemljo je pa njegov sveder našel na lepljivo, gnusno tekočino. Odkril je prvo ležišče petroleja.

Izvir je dajal vsak dan 30 hektolitrov petroleja, kar je v tisti dobi pomenilo 2.775 zlatih frankov. Odkritje je imelo izredno ugodne posledice za vso Pennsylvanijo in zdela se je, ko da bi se oblak blagostanja utrgal nad to državo.

Deset mesecev pozneje, februarja leta 1861., je privrel na dan prvi izvir. Dajal je 477 hektolitrov petroleja na dan; cena petroleja je bila 10 centov za sodček.

In s sodčkom za sodčkom, ki so večjali po 20 dolarjev, si je Edwin Drake kmalu pridobil zavidanja vredno premoženje.

beljeno grebljico: steklenica bo počela in videl boš, da jo je obrezalo natančno ob oljni gladini.

Če se hočeš igrati: odlij po vsaki takšni »operaciji« nekoliko olja in ponovi zadevo z razbeljeno grebljico. Tako boš dobil celo vrsto steklenih obrobov.

Moč sapa

Vzemi precej dolg in ozek škarnicelj, položi ga na mizo, postavi nanj dva

čano pridrvi z glavne postaje pod klavirjem. Mali Janček se od občudovanja zvali na tračnico. Sodni svetnik Bürgli ga v poslednjem trenutku nekoliko nemilo potegne z njih, posledica: strahovit jok. Elica se spotalne ob tračnice, ki so kakor mreža razpete po tleh, in pade, kakor je dolga in široka. Spusti se v jok. Peter bi rad sam vključil tok. Oče ga ne pusti. Zdaj tulijo vsi trije. Vlaki dirjajo, signal se prižiga in ugašajo, zvonci brne, da gre skozi ušesa.)

Oče (ves iz sebe): »V takšnem truscu ni mogoče delati! Ven z otroci!« Sodni svetnik Bürgli (pritrdilno): »To ni za otroke. Bom jaz poskrbel za kretnice.«

Odvetnik dr. Bauer: »Jaz bom pa urejeval signale.«

(Mati zmaje z glavo in odpelje rjoveče otroke iz sobe. Gospodje delajo tiho. Nenadno nekaj zagrmí. Osební in tovorni vlak sta se zaletela.)

Sodni svetnik Bürgli: »Vi ste postavili signal za prosti tir.«

Dr. Bauer: »Če niste toliko spretni, da bi znali uporabljati kretnice...«

Sodni svetnik Bürgli (nomenklativno): »Bole bi bilo da bi dovolili Petru urejevat signale.«

Dr. Bauer (ves rdeč): »Gospod sodni svetnik!«

(Iz sosednje sobe se slišati tok otrok. Iz zvočnika doni: »Sveta noooči!« Gospodje se prepirajo. In na tleh ležita osebni in tovorni vlak drug na drugem.)

EPILOG

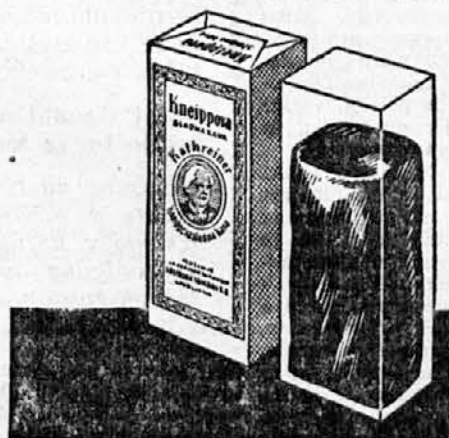
Oglasni oddelek v časopisu
Prodajam

električno železnico za otroke, znamke »Merkur«, zaradi izrednih razmer. Prav malo rabljena. Po najnižji ceni. Ponudbe pod šifro: »Mudi se 2345.«

3/4 ZAVITKA

Kneippove

SLADNE KAVE TVORI DRAGOCENI
PRAŽENI SLADNI SLADKOR

velika besednjaka in napihni škarnicelj; knjigi se bosta prevrnila.

Poskušaj še z več knjigami, da boš videl, koliko tvoja sapa premore.

Pravila za sprejemanje gostov

1. Ne oblačite se preveč elegantno, kadar pričakujete goste. Vaši gostje naj bodo bolj elegantni od vas.

2. Nikoli ne silite gostov, da bi pri vas pili ali igrali, niti jih ne silite, da bi poslušali godbo ali igrali kakšno igro, ki jih ne zanima.

3. Govorite o takšnih stvareh, ki bodo zanimale vse vaše goste.

4. Če sta dva izmed vaših gostov sprta, ju nikar ne skušajte spraviti, razen če to izrečno želita.

5. Pustite goste da govorijo več od vas, ker le tako se jim bo zdela pri vas lepo in prijetno.

6. Majhne otroke nikar ne vodite v sobo takrat, kadar imate goste. Tudi jih ne silite, da bi deklamirali, pili in igrali, ker je to morebiti vašim gostom neprijetno.

7. Če povabite goste, ki so materialno šibkejši od vas, jim ne pripravljajte velike gostije, ker bi bili v zadregi in se vas ne bi upali povabiti na kosilo ali večerjo.

8. O svojih gostih ne govorite ne dobro ne slabo pred svojimi otroki in služinčadjo. Pred vsem pa kajpak ne slabo.

NEVERJETEN SPOMIN!

Tako utegnejo vzkliti tvoj prijatelj, ko jim boš zaigral spodnji trik. Stvar je takšna:

Reči nekemu v družbi, naj si izbere poljubno številko v telefonskem

imeniku. Potlej naj to številko pomnoži s 100, od produkta pa odšteje prvotno število. Potem naj dožene številčno vsoto tako dobljenega števila. Tedaj mu reci, naj poišče na strani, ki jo pove ta številčna vsota, tisto ime, ki se po vrstnem redu ujema s to številčno vsoto — a ti mu to ime z naslovom vred povej, še preden ga je poiskal.

Stvar se sliši hudo zapleteno, pa ni. Vzemimo določen primer:

Denimo, da si je prijatelj izbral številko 4098. Pomnožimo jo s 100, to da 409.800. Odštejemo 4098, ostane torej 405.702. Številčna vsota tega števila je: 4+0+5+7+0+2=18. Poglejmo na stran 18, poiščimo 18. ime, in to ime mu ti že vnaprej poveš.

Razlaga je kaj preprosta. Naj pove tvoj prijatelj katero koli številko, številčna vsota bo vselej dala samo tri številke: 18, 27 ali pa 36. Treba ti torej ni drugega, kakor da se na pamet naučiš teh treh imen in njihovih naslovov.

Pazi le, da ne napraviš tega trika večkrat z isto osebo, ker te bo sicer izpregledala.

Šahovske rešitve s 14. strani

Rešitev problema št. 129

1. Sg7—h5	Ke5×e4!
2. Tf2—e2 šah	Ke4—d3 (f3)
3. Sf4 (d4) mat.	

1.	Ke5×e6
2. Tf2—f7	Ke6—e5
3. Tf7—e7 mat.	

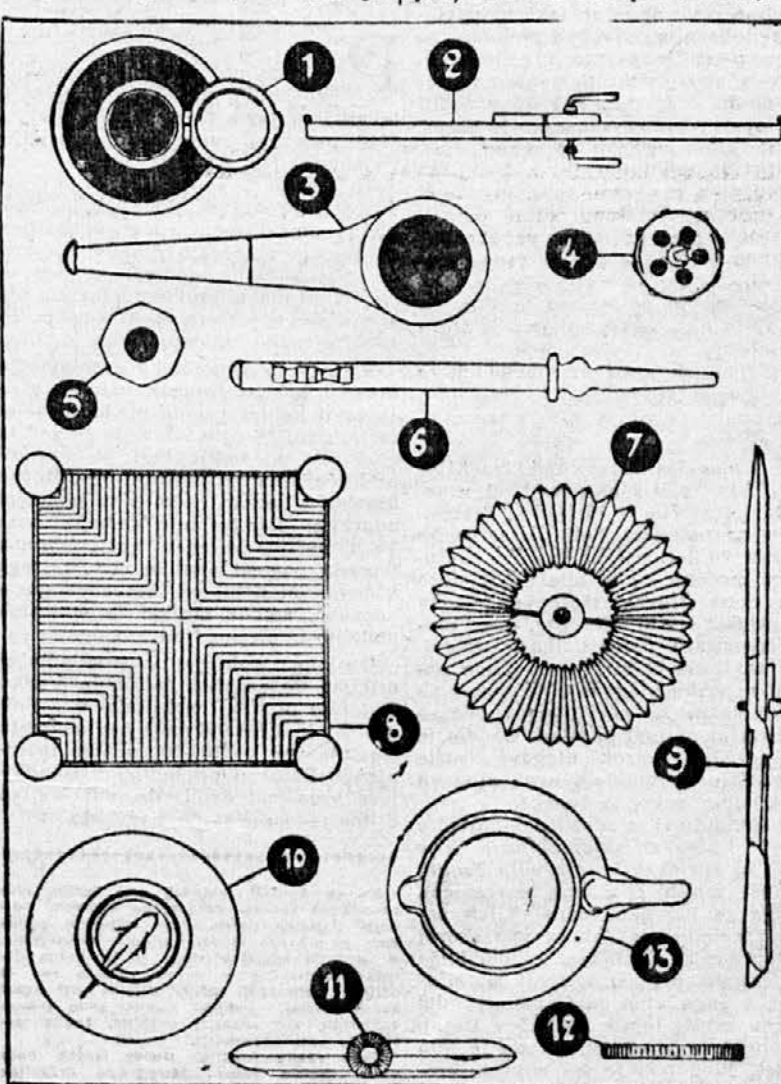
Rešitev problema št. 130

1. Ke4—f5	Ke2×f3
2. Le2—d1 šah	Kf3—g3
3. Ld1—g4	Kg3—h4
4. Lg1—f2 mat.	

1.	g5—g4
2. Kf5×g4	Ke2—f1
3. Le2—d3 mat.	

Predmeti, ki jih vsak dan vidite

Na sliki vidite predmete, ki jih imate zanesljivo doma in ki jih vsak dan vidite. Toda predstavljamo vam jih v ptičji perspektivi. Če boste uganili vsaj deset predmetov, si lahko domisljate, da imate »kompas v očeh«.

Rešitev ugank
1. Črnilnik. 2. Vrata. 3. Pipa. 4. Sveča. 5. Svinčnik. 6. Ključ. 7. Bendnik pri svetilki. 8. Stoliček. 9. Škarje. 10. Akvarij. 11. Ura. 12. Novec. 13. Vra.

Gandhi je največji Indijec od Budovih dob. Prav tako kakor Budovi bodo tudi njega po smrti častili ko boga. Ze davno ga njegovo ljudstvo obožuje. Videl sem kmete, kako so poljubljali pesek, ki so nanj stopile njegove noge.

Teško si je predstavljati zagonetnejši značaj od njegovega. Samo ogledite si nekatera njegova protislovja, nekatere kontraste v njegovi karieri in v njegovem značaju. Ta človek, hkratu svetnik in politik, verski prerok in nedosegljiv oportunista, ta človek ne gre v nobeno kategorijo.

Tako na primer je bil njegov veliki prispevek k indijski kulturi teorija in praksa o nenasilnosti ali pasivnem odporu. Toda ob istem času, ko je bila nenasilnost njegova vodilna misel, je podpiral Veliko Britanijo v svetovni vojni. Njegovo naziranje o nenasilnosti je najboljši primer za to, kako Gandhi obrača moralno orožje, da izvojuje prijemljive uspehe, in za njegovo sposobnost, kako se dasta združiti duhovna in gmotna moč. Indija je neoborožena država, zato more misliti samo na nenasilno revolucijo; nenasilnost je bila duhovna zasnova, a šele z njo se je revolucija dala uresničiti.

Potlej so njegovi znameniti posti. Gandhi se je postil vselej zgolj iz navedenih razlogov, ali imel je od tega tudi dejansko korist? Če se je v zaporu začel postiti, so ga namreč Angleži morali izpustiti, da ne bi ostal na njih očitek, da je v ječi od lakote umrl.

Gandhi zanima bistvo stvari, ne formalnosti. Tako je posvetil večino svojega življenja titanskemu boju z Veliko Britanijo — in vendar danes pod novo ustavo bolj ali manj prostovoljno sodeluje z Veliko Britanijo. Njegovo naziranje je: zdaj ko je konec nenasilnostne dobe, bom svoj cilj — neodvisnost Indije — najlažje dosegel z vzajemnim sodelovanjem, ne pa z bojem. In vendar je in ostane velik paradoks: tisti Gandhi, ki se je bil z britanskim imperijem do onemoglosti, je danes najboljši prijatelj, ki ga imajo Angleži v Indiji.

Še druga protislovja so v njem. Za moderne vede ima Gandhi samo prezir — in vendar se vozi po železnici in nosi naočnike. Zavzema se za sožitje Hindov in mohamedancev, a vendar mu ne bi bilo ljubo, če bi kateri član njegove družine prestopil v mohamedansko vero. Gandhi je duša, hrbenica, oči in desnica indijskega nacionalnega kongresa — najmočnejše nacionalistične organizacije v Indiji — in vendar ni njegov član.

Gandhijev cilj je nedvomno velik. Povest njegovega življenja je herojska v najlepšem pomenu besede. Ta žilavi in gladki mali mož tehtajoč komaj 54 kg, je naskočil največjo državo, ki jo je kdaj videl svet — in jo skoraj premagal.

Danes mislijo nekateri, da je Gandhi že prestar, da bi se igral kakšno vlogo, in da v Indiji ničesar več ne pomeni. Izlepa ni trditve, ki bi bila manj resnična ko ta.

Njegov vpliv na indijsko ljudstvo je še zmerom neizmerno. Gandhi je posebne vrste diktator, takšen, ki vlada z ljubeznijo. Njegova podoba visi v enem milijonu koč in ljudje jo časte; njegovo sliko polagajo na otroke, da bi ozdraveli. Povsod v Indiji sem opazil, kako ljudem zasije obraz, kadar kdo izgovori njegovo ime. Gandhi je edini človek v Indiji, ki bi mogel z eno samo besedo ugrizati nov ljudski upor, upor ki bi utegnil povzročiti pasiven odpor več ko 350 milijonov ljudi — petine vsega človeštva.

Kako naj si pojasnimo ta Gandhijev vpliv na Indijo? Kaj je mož storil za Indijo?

Oglejmo si tega izrednega moža nekoliko od bliže.

Mohandas Karamchand Gandhi se je rodil 2. oktobra 1869. v neznatni domačinski državi Porbanderju na polotoku Katiavarju. Danes je star 70 let; visoka starost za Indijca, medtem ko bi bila za Japonca šele doba pravega zorenja. Njegov oče in ded sta bila devana, to se pravi, ministrska predsednika v državi na Katiavarju. Njegovo ime pomeni v jeziku njegove ožje domovine, toliko kakor kramar. Njegov oče se je štirikrat poročil in mladi Gandhi je bil najmlajši otrok njegove četrte žene. Zelo je vplivala nanj njegova mati, silno pobožna ženska.

O Gandhijevi mladosti nas najbolje pouči njegova avtobiografija *The story of my experiments with Truth* (Povest mojih poskusov z resnico). Knjiga je kaj nenavadna; kljub lažni prostodušnosti zbujata vtis skoraj svetopisemske veličine. Gandhi je življenjepis napisal v svoji materinščini, v angleščino ga je prevedel njegov zvesti tajnik Mahadev Desai.

Gandhi se je oženil, ko mu je bilo 13 let. Pred tem je bil trikrat zarocen, a vse zarochenke so bile umrle. Njegova 10letna žena je bila hči nekega soseda, a poročila sta se hkrati kakor njegov starejši brat in bratra.

Gandhi, prijatelj Angležev

Te dni je Gandhi dejal: »Indija nima ne volje ne moči, da bi se Angliji uprla. Indija ve, da si bo popolno svobodo izvojevala le na strani Velike Britanije.« To je rekel mož, ki se vse življenje bori za neodvisnost Indije; mož, ki ga nihče ne bi mogel prisiliti, da bi rekel, česar ne misli.

Torej Gandhi ne sovraži Angležev? Torej Anglija ni za Indijo to, za kar jo nekateri proglašajo, tiran in krvnik?

Odgovor na ti vprašanji, danes važnejši ko kdaj koli, dobite v pričujočem izveščku iz poglavja o Gandhiju, izšlega v knjigi *Inside Asia*. Njen avtor John Gunther, veleugleden ameriški politični žurnalista, je našim čitateljem že dobro znan po svoji prvi knjigi *Inside Europe*.

nec, tako je bilo cenejše, kajti ženitovanje je pri Hindih komplicirano zadeva.

Spolnost igra veliko vlogo v Gandhijevi knjigi. Pri sleherni priložnosti popisuje svoje meseno poželjenje; še leta 1933., pravi, ga ni dokončno zadržal. Vsi njegovi fantastični dietni poskusi so bili posledica njegove želje, da bi zadržal svoj spolni nagon. Naposled je spoznal, da je kozje mleko idealna hrana v ta namen. Leta 1900., ko mu je bilo 31 let, je opustil spolno občevanje; leta 1906. se je vrhu tega še zaobljubil, zato da se bo lažje premagal. V tem je videl svoj prvi korak k samopremagovanju in glavno pravico za dokrino o nenasilnosti.

Ko je končal študije na vseučilišču v Ahmedabadu, je sklenil iti v London in tam študirati pravo. To je bilo septembra 1888.

V londonski indijski koloniji si je hitro našel prijatelje; postal je celo član izvršilnega odbora vegetariskega društva. V tistih letih je bil tako plah in boječ, da ni bil v svojem prvem javnem govoru zmožen niti besedice spregovoriti — celo rokopisa ni mogel brati.

Tri leta nato se je vrnil v Indijo in je v Bombayju odprl lastno pisarno. Ko je pri svojem prvem procesu vstal, da bi skočil neki priči v besedo, spet ni mogel govoriti; moral je sesti, ne da bi bil pričjo kaj vprašal.

Videč, da v Indiji nima uspeha, se je leta 1893. odpeljal v Južno Afriko; tam je namreč prebivala velika indijska kolonija. Sam ne vedoč kdaj, je postal voditelj indijske občine in ostal v Južni Afriki več ko dvajset let. To so bila velika leta njegove priprave.

Prišedši v Južno Afriko in še dolgo potem je bil Gandhi lojalni državljani britanskega imperija. V burški vojni je pomagal urediti sanitetstvo in je tako podprl britansko armado. Leta 1914. se je brez pomišljanja odpeljal v London in se ponudil, da bo pomagal sestaviti poseben indijski ambulančni zbor. To je storil kljub žalitvam, ki so jih on in njegovi rojaki doživljali v Južni Afriki soričo angleških predsodkov proti nebelcem.

Se isto leto — leta 1914. — se je kot 45letnik vrnil v Indijo. In tedaj šele se je pričel njegov veliki čas.

Prvo leto po vrnitvi v domovino je Gandhi prebil na potovanju in pri socialnem delu, nato je pa leta 1915. ustanovil svoje samostanstvo Satiagraho blizu Ahmedabada.

To besedo — *satiagraha* — je Gandhi sam skoval. V dobesednem prevodu pomeni samo »pravi napor«, a zvečine jo prevajajo z »močjo resnice« ali »duševno močjo«; pozneje so pa v svobodnem prevodu izrazili z njo »nesodelovanje«, »pasivni odpor« in »državljanstvo nepokorščino«.

V to svojo samostarsko naselbino je preselil kopico siromakov in tako ustanovil kolonijo, namenjeno revščini in ljubezni. Njegova beseda je začela odmevati po Indiji. Lotil se je tudi praktičnih nalog: preiskal je pritožbe kmetov v raznih občinah in pomagal odpraviti, kar je bilo slabega. Leta 1917. je bil že znan kot *mahatma* (beseda pomeni »veliko dušo«); tega vzdevka ni dobil od nobenega posameznika, ampak mu ga je spontano podelilo hvaležno ljudstvo.

Ob koncu vojne je politični položaj priklopel do zrelščila. Indija je Veliko Britanijo lojalno podpirala v vojni: poslala je 1.215.000 mož čez morje in izgubila več ko 100.000 mrtvih in ranjenih. Zato so pa Indijci z Gandhijem vred zahtevali, da naj Velika Britanija omili svojo nadvlado.

Ko se Angleži zavičarali nad Indijo, niso ravnali po zakonu narave, po kateri močnejši slabšega porača. Pred njihovim prihodom je pri nas vladala pravica močnejšega. V šest letih angleške vladave je Indija doživela spremembo; v državi vladala red in omika. Izobraženi Indijci uživali leti ugled kakor Angleži; indijski sodniki sede zraven angleških, kot enaki z enakimi. Indijci postajajo tudi guvernerji.

Tako ravna Anglija. Dober človek hoče vsam ljudem dobro. Miroljuben državljani želijo, da bi povsod vladal mir. Tako je Anglija ravnala v Indiji.

SARKATULAN KAN, indijski mohamedanski odličnik

Velika Britanija je res uvedla reformo, tako zvano Montagu-Chelmsfordovo reformo z zelo omejeno samoupravo. Toda novi sistem se ni obnesel; Indijci so postajali čedalje ne-

Mohandas Karamchand Gandhi

zadovoljnejši. Tedaj so Angleži uvedli Rowlatt-Bill, zakonski osnutek, ki je podeljeval policiji posebne pravice. Indija se je uprla in Gandhi je postal voditelj nacionalističnega gibanja. Pridržili so se mu celo mohamedanci.

Gandhi je v protest zoper Rowlatt-Bill proglasil splošno stavko. Tedaj se je pa v aprilu 1919. pripetila amritsarska tragedija: neki angleški general je ukazal streljati v množico neoboroženih Indijcev, moških, žensk in otrok, in več sto ljudi je obležalo mrtvih ali ranjenih. Indija je reagirala — a ne z vikom in krikom. Reagirala je s *satiagraho*.

Poznavalci trde, da je Gandhi na koncu koncev zaradi Amritsarja začel boj zoper Angleže. A tudi na Angleže je Amritsar močno učinkoval. Lahko bi celo rekli, da so bile vse reforme, kar jih je Indija doživela od leta 1919., pokora za amritsarsko sramoto.

Indijsko ljudstvo je bilo na robu revolucije, in mahatma mu je kazal pot. Geslo o nenasilnosti in o samobladanju je večina Hindov instinktivno razumela, saj je apeliralo na naravnost na njihovo versko pravdo. To geslo je iz Hindov napravilo levo.

Angleži niso vedeli, kaj bi. Kako naj ravnaajo z ljudmi, ki se puste pobiti, ne da bi se sploh poskušali braniti? Kaj naj store, če se tisoči in tisoči mladih Indijcev zgnejo okoli kaznilnic, terjajoč, da jih zapro?

Gandhi je mislil, da bo vlado tako prisilil, da prekliče svoje ukrepe. Gandhi se je zmotil. Indijska vlada ni ničesar preklecala.

Tedaj so nacionalistični Indijci sklenili, da bodo bojkotali angleško blago, da bodo svoje otroke vzeli iz angleških šol, da se ne bodo več zatekali na sodišče, da bodo odložili javne funkcije, da ne bodo več davkov plačevali, predvsem pa da bodo rabili samo *kadar*, to je doma na roko predeno platno. To je bil — prav tako kakor *satiagrahi* — drugi primer Gandhijev politične pretkanosti. Z ničemer ne bi bil Gandhi mogel svojega gibanja bolj dramatizirati, tja do najzadnje vasi na indijskem polotoku, kakor z oživljenjem domače tekstilne obrti. S tem je pa hkratu zadržal angleški izvoz in oživil domače gospodarstvo.

Leta 1922. so Gandhija aretirali. Proces je kazal kaj nenavadno sliko. Gandhi je razlagal državnemu tožilstvu, da je njegovo hudo delo hujše, kakor ga slika obtožnica; mirno in dostojanstveno je terjal od sodnika, da ga obsodi na najvišjo kazen, ki jo zakon določa. Toda sodnik je bil kos položaju in ni gledel v ljudnost pravičnega zastajal za mahatmo. Na koncu je razglasil, da ga obsodi na šest let zapora; Gandhi se mu je vljudo zahvalil.

Prihodnje leto se je postil celih 21 dni zaradi nemirov, nastalih med Hindi in mohamedanci v Kohatu. Vsa Indija je s strahom čakala, kaj bo. Ko je naposled mahatma 21. dan popil požirek oranžnega soka, je bil prešibak, da bi mogel govoriti.

Potlej je prišlo pet let napetosti, ko je raziskoval položaj in odlašal odločitev. Angleži so poslali v Indijo Simonovo komisijo, da bi utrla pot novi ustavi. Kongres je postajal čedalje močnejši; leta 1930. je celo zahteval popolno neodvisnost, ob istem času je pa indijski podkralj lord Irwin — sedanjí zunanji minister lord Halifax — napovedal, da bo naravni konec indijskega ustavnega razvoja proglasitev Indije za dominion.

Začelo se je novo razdobje neizprosne opozicije, to pot z Gandhijevim »solnim pohodom« na morje.

Sol je že od nekdaj državni monopol; solni davek je posebno težko občutil siromašni svet, in Gandhi si je ta davek prav zato izbral za simbol, da ga bodo vsi razumeli. Solni pohod je eden izmed najpomembnejših v novejši zgodovini. Ko je Gandhi nazadnje dospel z gručo svojih prijateljev do morja in zajel iz vode nezakonito sol, je rekel: »Rajši umrem od lakote, kakor da se vrnem kot poraženec.«

In vendar tudi to pot ni zmagal. Odpoved pokorščine nasproti državi se je spremenila v veliko nacionalno revolucijo, a popolna zmaga to ni bila. Leta 1934. je val državljanske neposlušnosti zamrl.

Potlej so Angleži na tako imenovani konferenci za okroglo mizo izdelali ustavo, ki je pomenila zelo velik korak na poti do indijske avtonomije. Na drugi strani se je pa tudi kongres izrekel l. 1937. za bolj ali manj prisiljeno sodelovanje pri tej ustavi. Angleži so dali večje svobodine; Indijci so godrnjaje pristali na sodelovanje z njimi.

Takšna je slika še danes. (Leta 1938. Op. ured.)

Gandhijeva kariera od l. 1931. do l. 1938. je nekam zmedena. Leta 1931. je šušmarsko podpisal s lordom Irwinom začasno premirje; potem se je odpeljal na londonsko konferenco za okroglo mizo kot edini zastopnik indijskega kongresa, a to se je mnogim zdelo dokaz pretiranega samozaupanja. Ko se je vrnil v Indijo, so ga spet zaprli, in takrat je začel svojo lakotno stavko za parije. Pozneje se

LORD IRWIN,

indijski podkralj v l. 1925—1931. Lord Irwin je po smrti svojega očeta postal lord Halifax in kmalu potem britanski zunanji minister

je vnovič postil 21 dni, da bi samega sebe očistil; s tem se je odkupil za nadaljnji zapor. Se enkrat je prišel v zapor in še enkrat se je postil. Leta 1934. se je umaknil iz kongresa in iz političnega življenja, da se posveti skrbi za kmete — a kljub temu za kulisami še zmerom vodil kongres.

Zdaj preživi mahatma večji del leta v eni izmed najbolj zaostalih indijskih vasi, hoteč tako dokazati, da ima še tako nazadnjaška vas korist od gandhizma.

Gandhi vstane vsak dan ob 4.30. Najprej opravi jutrnjo molitev, potem jo pa mahne na hiter sprehod, naj bo že sonce ali dež. Hodi tako hitro, da ga nihče ne more dohajati.

Mesa nikdar ne jé in tudi kuhane jedi le redko. Ni pa res, da bi malo jedel. Vrč kozjega mleka, datlji, orehi, žlica medu, česen, polna skleda narezanega svežega sočiva in obilica sadja (oranže, ananas, slive, breskve): takšen je njegov običajen, jedilnik.

Svoboda Indije in njen obstoj sta odvisna od usode svobode in demokracije na svetu. Same zveze med narodi, ki ljubijo svobodo, same njihove množne sodelovanje more odvrniti grožnjo nezvestosti. Za takšno zvezo se mora zavesti Indija.

PANDIT JAVAHARLAL NEHRU, prvi indijski kongres

Gandhi trdo dela in ima skoraj venomer obiske. Denarja ne potrebuje mnogo, a tudi skrbeti mu ni treba zanj, ker dobi vse, kar mu je potrebno za gospodinjstvo, kot milodar. Za narodno gospodarstvo se ne zanima dosti in tudi gospodarsko misliti ne zna. Tako je na primer nekoč dejal nekemu svojemu prijatelju-socialistu, da veruje v oboje, v zasebno lastnino in v nacionalizacijo. »Če bom kupil mlin,« je razlagal, »bom dal svojim delavcem dobro mezdo; to je socializem.«

Telesno je Gandhi kar zdrav, le včasih ima prehud krvni pritisk. Na fotografijah je videti nežen in droban, a v resnici ni takšen: ima dobro postavbo in trde in gladke mišice. Svoje telo neverjetno obvlada. Zgodi se, da reče: »Zaspal bom za 25 minut.« In zaspi pri priči in spi natanko 25 minut. Nekoč je spal v avtomobilu, vračaje se s pogreba nekega prijatelja. Avto se je prevrnil. Gandhi je vrglo ven, a ko so njegovi prestrašeni prijatelji prihiteli k njemu, je že spet spal.

Gandhi je mnogo manj častljiva oseba, kakor utegnejo ljudje misliti. Je sicer svetnik, a svetnik, ki ljubi smeh in ki se tudi sam rad smeje. Nekoč je rekel nekemu prijatelju, da bi si bil že zdavnaj vzjel življenje, če ne bi imel smisla za humor. Njegova ljubezen do Kasturbaje — njegove žene — je kar ganljiva. Kasturbaja je majhna, okrogla in živahna ženica in njen obraz je podoben speči Kitajki iz meissenskega porcelana.

Gandhijeva imata štiri sinove in več vnukov. Dva sinova sta napravila blestečo kariero kot žurnalisti.

Mahatma je nenavadno skromen in preprost. Ko je bil zaprt v Južni Afriki, se je sam ponudil, da bo stranišče snajil, čeprav je paznik hotel drugemu jetniku odkazati to delo. Nekoč je bil pri nlem neki kristjan v gosteh; gospod Gandhi se je sam potrudil, da mu je očedil nočno posodo.

Njegova hitra razumnost je živa in nevarna ne samo v indijskih zadevah. Med monakovsko krizo je rekel: »Da sem jaz Čeh, bi osvobodil Anglijo in Francijo dolžnosti, da brani moja domovina.« Monakovski dogovor je imenoval »mir brez časti«; vprašal je, kaj bi se bilo zgodilo, če bi bili Čehi poskusili s pasivnim odporom. (Gandhi pozna sicer Angleže, ne pa Nemcev. Op. ured.)

Gandhi najbolj ljubi otroke, svež zrak, smeh, prijatelje, resnico. Najbolj sovraži laž.

Kadar Indijci govorijo o njegovih napakah, jih naštejejo natanko pol tuceta.

Prvič je diktatorski. Omenil sem že, da je šel popolnoma sam na londonsko konferenco — in rezultat je bil, da so ga prelisčili.

Drugič je prestaroverski. Leta 1934. je bil v Behariu hud potres; Gandhi je takoj oznanil, da je to kazen božja zaradi grehov nad parici. Celo njegov prijatelj Nehru je priznal, da ga je ta mahatmov izrek silno osupil.

Tretjič je njegova pretirana ponažnost. Angležem samo olajšala pogajanja z njim.

Četrthi mu manjka sološnega estetskega smisla, čeprav je velik ljubitelj cvetlic in narave.

Petič nima pravega smisla za proporcije. Zgodi se, da za ves dan pustí svoje delo in se loti nezadnega problema, n. pr. tolažitve vekajočega otroka.

Šestič in poslednič je preveč kompromisarski. Gandhi si želi kompromisa s socialisti, s knezi, z industrijskimi magnati, z vlado v Delhiju. Sovražstvo mu je prav tako tuje kakor zamerljivost.

Gandhijev razmerje do vere je resda važna stvar, toda definirati ga je težko, zakaj nihče ne ve, kaj mahatma prav za prav veruje. Njegovo stremljenje, da bi zlo poplačal z dobrom; njegov nauk, da je pravičnost deležen samo tisti, ki je pravičen tudi nasproti sovražniku; njegova zapoved, da je greh sovražstva vreden, ne pa grešnik — vse to je bistvo krščanstva. Gandhi veruje v podedovani greh in je nabraže bližji Kristusu kakor kateri koli politik katerega koli veka.

Gandhi je pobožen Hind, toda prepričan je, da so sveta pisma vsch velikih verstev enako izraz božje besede: biblija, talmud, zendavesta, koran in budistovski kanon.

Nekoč je dejal:

»Trpljenje je večni zakon in znak človeškega rodu. Mati trpi, da bo njen otrok živel. Življenje pride iz smrti. Da pšenica uspe, mora poprej propasti vsejano zrno... Nemogoče je, odpraviti zakon trpljenja, ker je neobhodni pogoj našega obstanka. Napredek se meri po velikosti prestopanja trpljenja... čim čistejši trpljenje, tem večji napredek.«

Kaj bomo delali jutri?

Mučno vprašanje, ki je pa v njem tudi mnogo upanja

Zanesljivo ne dvomite v moč elektrike. Morda si je ne znate razložiti, toda če ugotovite obstoj brezžičnega brzjava ali televizije, vam ne pride na misel, da bi podvomili v to plodonosno moč.

Če vam bi nekdo navedel neizpodbitne dokaze možnosti nekega dela vaše bodočnosti, ne bi, zahvaljujoč znanju drugih, nič več podvomili v to znanost, čeprav si je ne bi znali razložiti.

Poskusili bi dobiti koristi iz astrologije prav tako, kakor dobivate koristi iz čudovitih izumov elektrike.

Namen tega članka je, da dokaže kako važen je vpliv zvezd na usodo ljudi in da boste vi sami poskusili, ali je mogoče ta vpliv spoznati in izkoristiti.

Evo vam nekaj relativnih napovedi za mesec januar 1940. leta. Berite jih, proučite jih, zapišite si tiste, ki vam ustrezajo, posebno pa zahtevajte, da vam osebe iz vaše okolice dajo podatke o svojem rojstvu in da vam povedo ali so se dolnje napovedi uresničile. To bo dokaz, da vam bo 75% vprašanih oseb odgovorilo, da poznate te napovedi, da je to:

PRAVA RESNICA!

Če ste rojeni:

med 21. marcem in 20. aprilom...

Vaši srečni dnevi so: 6., 15., 24., 8., 25. prvi teden: lahko dolgočasje, spremembo z nasvetom tako imenovanega prijatelja.

Drugi ali tretji teden: Važen razvoj nekega dela, ki ste ga eventualno zaključili zadnji mesec. Na koncu meseca: Imeli boste možnost narediti dobro kupčijo, ki jo že dolgo nameravate.

Med 21. aprilom in 21. majem...

Vaši srečni dnevi so: 8., 17., 26., 27. Morda bo potrebno, da ta mesec naredite neko pot, da uredite neko dobro družinsko zadevo: izberite po možnosti za svoje potovanje enega gornjih srečnih dni. Med 6. in 12. lahko razočaranje v pogledu nekega zasebnega načrta, ki ste ga bili naredili. Med 15. in 30. zelo ugodna novica.

Med 22. majem in 21. junijem...

Vaši srečni dnevi so: 10., 19., 21., 28. Ta mesec vztrajajte na tem, da boste odporni proti tendenci vznemirjenja, pazite na svoje zdravje. Na sredi meseca: Dobili boste odškodnino za neko velikodušno dejanje, ki ste ga storili v preteklosti. Med 22. junijem in 23. julijem...

Vaši srečni dnevi so: 4., 12., 22., 30.

V prvi polovici meseca: Neprilakovan dobiček. Morda boste 12. doživeli prijetno presenečenje. V drugi polovici meseca: Dobili boste lep dobiček od neke zamisli ali od neke sugestije.

Med 24. julijem in 22. avgustom...

Vaši srečni dnevi so: 6., 15., 24., 25. Prva polovica ni srečna za pričevanje novih podjetij. Drugi ali tretji teden: Nekateri prehodne težave boste z lahkoto odstranili. 25. je sreden dan za koristne spekulacije. Zapomnite si dobro te dni, ki bodo morda izboljšali vaš položaj.

Med 23. avgustom in 22. sept...

Vaši srečni dnevi so: 8., 17., 26., 27. Dobro pazite, da ne boste doživeli razočaranja od nekega sleparja, ki ste ga imeli za svojega prijatelja. Okrog 17. velik denarni dobiček. Storitve vse potrebno proti eventualnim nesrečam in malim nezgodam okoli 29.

Med 23. sept. in 23. oktobrom...

Vaši srečni dnevi so: 11., 20., 28., 29. Neki nepredviden dogodek bo spremenil vaš načrt. Sredi meseca velik denarni dobiček iz nekega zane-marjenega vira, toda ta dobiček boste verjetno uporabili za kritje nekega nepredvidenega izdatka.

Med 24. okt. in 22. novembrom...

Vaši srečni dnevi so: 4., 13., 22., 31. V prvi polovici meseca ni izključena prehodna ali stalna sprememba Vašega bivališča. V zadnjem tednu se bo morda pojavil neki prijatelj, ki bo Vaš položaj spet popravil.

Med 23. nov. in 21. decembrom...

Vaši srečni dnevi so: 6., 15., 16., 25. Prvih 14 dni delno uresničenje nekega načrta. Tretjo nedeljo: postopajte modro in oprežno z nekim pismom, ki ga boste dobili okoli 20. Medtem posvečajte pažnjo nekemu predlogu, ki ga boste dobili pismeno okoli 25.

Med 22. dec. in 19. januarjem...

Vaši srečni dnevi so: 7., 17., 26., 27. Prva polovica meseca: Ne vznemirjajte se zaman zaradi nekega odgedenega obiska ali zaradi nekega pričakovanega pisma. V drugi polovici meseca: Nasveti nekega prijatelja bi utegnili biti zelo koristni in če o njih vodite račune, vam bodo koristili.

Med 20. jan. in 18. februarjem...

Vaši srečni dnevi so: 10., 20., 28., 29. V prvi polovici meseca: Dobro se varujte hitrih odločitev in krivih obsoj. V drugi polovici meseca: na zanimiv način boste ustvarili neki načrt, ki ste o njem mislili, da ga dolgo re boste mogli uresničiti, ali pa boste v svoje zadovoljstvo uredili neko težavo.

Med 19. febr. in 20. marcem...

Vaši srečni dnevi so: 4., 14., 22., 30. Največja značilnost tega meseca: denarja bo zmanjkalo, toda vaše zdravje se bo izboljšalo. Najtežji pogoji, težave v hišnem redu. V drugi polovici meseca: vesela novica o enem članu družine.

KRATKI IZVLEČKI ZAHVAL IZ VSEGA SVETA:

Vaši nasveti so se najbolje izkazali. Presenečen sem, kako točno ste pogodili moj značaj in neštete važne dogodke iz mojega življenja v poslednjih letih. Se z večjim veseljem morem ugotoviti, da se je to, kar ste mi narekovali za naslednje mesece jasno in natanko, ne samo popolnoma izpolnilo, temveč, da so se vaši nasveti kar najbolje obnesli.

...Neka srečna igralka loterije.

Čutim se dolžna, da se vam za obširno življenjsko analizo posebno zahvalim. Točno ste mi označili, kateri čas mi nosi srečo v dobivanju pri loteriji in res, dobila sem točno v napovedanem času. S tem ste mi naredili takšno uslugo, da vam bom vedno hvaležna.

...Točno do dneva napovedano.

Pošteno vam moram priznati, da me je Vaša umetnost iznenadila. Nekateri stvari iz moje preteklosti ste mi z Vašo psihoanalizo tako verno napovedali, kakor da me poznate že od prej in kakor da bi Vi sami igrali važno vlogo v mojem življenju. Tudi v bodoče se bom ravnal po teh nasvetih in Vas bom v krogu svojih znancev in prijateljev rad priporočal.

...Napovedan poslovni uspeh.

Veliko zaupanje, ki ste si ga pridobili pri meni, kakor hitro sem prejel Vašo skico analize, je bilo z Vašim obširnim delom popolnoma upravičeno. Srečen preobrat v mojem delu, ki ste mi ga bili napovedali, je že nastopil in Vaše nasvete, ki so se doslej izkazali za odlične, bom tudi v nadalje poslušal in bom s tem, tako vsaj upam, dosegel kmalu blagostanje.

...Od ljubezenskih bolečin do zakonske sreče.

Karkoli ste mi v moji obširni življenjski prognozi napovedali, vse je točno, in prepričana sem, da so Vaši nasveti odlični. Odvrnili ste me od nekega nepremišljenega koraka in mojo žalost ste izpremenili v veselje. Vsi spori med menoj in mojim zaročencem so poravnani, in po Vaši napovedi je odrejen celo dan poroke. Zahvaljujem se vam še enkrat iz vsega svojega srečnega in mladega srca.

...Ozdravljena od težke bolezni.

Da more grafologija poznati ne samo bolezni, temveč tudi vrsto bolezni, me je izredno presenetilo. Ko sem prejela Vašo analizo, so vsi dejali, da je z menoj konec, medtem ko ste me Vi prepričali, da bom čez pol leta popolnoma ozdravela; tako sem svojo težko depresijo prebolela in trdno verovala, da bom spet ozdravela. In res se je moje stanje skoraj vsak dan izboljšalo, danes se vam sre-

na zahvaljujem, da ste mi vrnili življenje in zaupanje vase.

...Mir v zakonu.

Najsrčneje se vam zahvaljujem za poslano analizo. Naredila mi je že veliko uslugo. Ker sem poslušal Vaše obširne in pametne nasvete, to ni le vrnilo miru v moje zakonsko življenje, temveč sem zdaj tudi na najboljši poti, da se v svojo ženo ponovno zaljubim.

Za svojo kariero se imam zahvaliti samo vam...

...mi piše te dni neka politična osebnost. Vedel sem, da nekaj v mojem značaju mi danes ne morem samo vam zahvaliti da se moje napredovanje in moje ideje vsak dan izboljšujejo. ...20. avg. 1937. sem prejel Vaš letni horoskop. Zdaj, ko imam že devet mesecev za seboj, od teh so se vsi čudovito uresnčili, vam moram g. Karmah izreči svoj poklon za Vaše vestno in modro delo. Tudi za zakonsko analizo, ki ste jo izdelali zame, se vam moram prav lepo zahvaliti. Vaša vestnost me je obvarovala velike napake, ki jo morem šele zdaj prav dojeti. Šele zdaj vidim, kako velike vrednosti je astrologija.

Naš znani grafolog F. T. Karmah, Zalec

Pariz 12. maja 1938.

...Vam sporočam, da ste presegli moje pričakovanje. Če bi bil stalno v moji bližini, bi rekel, da ste telepat, kajti opisi značaja in napovedi o mojem zakonu ne bi mogli točneje analizirati, kakor ste to storili.

Berlin 20. aprila 1937.

...Najlepša hvala za Vaš izvrsten horoskop. Zelo sem zadovoljen z njim in Vas bom pri vsaki priložnosti kar najbolje priporočal.

Zürich 1. decembra 1936.

...Z vsem delom, ki ste mi ga storili, sem zelo zadovoljen in se zmerom znova vprašujem, kako je mogoče človeka tako dobro soditi po zvezdah. Posebno frapantni so bili dnevi, ki ste mi jih povedali iz moje preteklosti, potrditi moram, da so držali. Vse napovedi ustrezajo resničnosti.

Milano 25. januarja 1937.

...Kar sili me, da vam pišem te vrstice. V preteklih desetih letih sem naročil horoskop že pri mnogih astrologih in od vseh teh dragih del je Vaš horoskop najboljši. Izdelan je presenetljivo natanko, doslej se je vse do dneva natanko uresničilo. Čestitam vam!

St. Gallen 15. februarja 1937.

Horoskop, ki ste mi ga poslali, izvrstno drži. Aprilska konstelacija, ki pada na 15. aprila, se je zgodila 9. maja. Umrla je neka teta v St. Gallenu. Dan 23. maja, neugoden za občevanje z drugim spolom, se je zgodil 22., ko je gospod D. tako trpel zaradi duševnih depresij, da je bil življenja že kar sit.

Monako 10. junija 1937.

...Da vam takoj povem. Zelo sem zadovoljen z vami. Kar ste doslej povedali o dosedanjih razmerah mojega razvoja, je pravilno, tudi glede svojega zakonskega položaja moram priznati pravilnost Vaših izjav. Videli ste pravilno. Drži tudi, da imam nagnjenje do študija, ki se tiče zdravilstva. Zdravljenje duševnosti itd. so zadeve, ki me zelo zanimajo.

Köln 19. marca 1938.

...Ze dolgo je tega, kar ste mi naredili horoskop in moram priznati,

da držé vsi opisi lastnosti mojega značaja in vse Vaše napovedi. Vse se je uresničilo, kakor ste mi napisali. Zdaj Vas želim samo vprašati, koliko bi zahtevali za izdelavo horoskopa za prihodnja štiri leta in prosim, da mi to sporočite.

Dunaj 28. februarja 1938.

...Če vam danes pišem te vrstice, mislim, da storim s tem uslugo ne samo vam, pač pa tudi Vašim strankam. Sklicujem se s tem na rojstni in letni horoskop, ki ste mi ga poslali v maju 1937. Priznati moram, da sem si dal že pogosto in za drag denar delati horoskope, toda nobeden od njih ni bil tako izčrpen in me ni tako zadovoljil, kakor Vaše delo. Ne samo osebne lastnosti, ampak tudi dnevi o napovedi dogodkov, so se skoraj sto odstotno ujemali z resničnostjo. Zdaj, ko se vam za Vaše delo ponovno najlepše zahvaljujem, se lahko zanesete na moje priporočilo v krogu svojih znancev.

Nica 25. avgusta 1937.

Zelo spoštovani gospod Karmah!

Hamburg dne 25. maja 1936.

Naposled imam toliko časa, da vam napišem nekaj vrstic o horoskopu, ki ste mi ga bili poslali, predvsem zato, da se vam za to ogromno delo kar najlepše zahvalim.

Teh 55., s strojem napisanih strani, je bilo zanesljivo veliko delo. Meni so bile v veselje. Ze prva vitalistična psihološka obravnava moje pisave in fotografije me označuje boljše, kakor bi si sploh upal želeli.

Horoskop je sijajno delo, kakršno le redko vidimo. Z njim ste mi pokazali življenjsko pot, po kateri bom skušal hoditi z vsemi svojimi: močmi, kajti iz drugih Vaših napovedi sem spoznal, da n. pr. mojih družinskih in delavnih razmer ne bi mogli bolje opisati.

Toda tudi moje prijateljske odnose ste — žal — tako označili kakor v tem trenutku so; zelo rad bom poslušal Vaš dober nasvet, saj kakor ste mi pisali, naj bi se kar najhitreje poročil na trdne finančne temelje v srečen zakon, ki mi ne bi dal samo otrok, ampak tudi dobre življenjske razmere.

Moje sedanje denarno stanje se dejansko ujema z Vašimi navedbami. Če bo konec mojega življenja res takšen, kakor ste mi ga bili napovedali, potem bom s svojo bodočo usodo zadovoljen.

S tem svojim tako krasnim in tako točnim delom ste Vi, g. Karmah dokazali, da ste strokovnjak in zato Vas bom v krogu svojih znancev zelo rad priporočal.

...

Grafolog Karmah, ki je za Vas napisal ta članek, ne trdi, da zna delati čudeže. Samo njegovo veliko poznanje antropologije je vzrok njegovega velikega uspeha. Daje vam edinstveno priložnost, da se poslužite njegovega znanja. Zato je izbral nekaj srečnih dni, ki vam jih je zgoraj navedel. Izberite enega teh dni, da boste izvršili kakšno odločilno dejanje in da si boste lahko zabeležili njegov doseženi uspeh.

Ti nasveti vam pa ne bodo koristili, če se ne boste ravnali po razdobju štirih tednov, ki spada vanje Vaš rojstni dan.

Iz gornjih vrstic lahko sklepate na velike koristi, ki Vas čakajo v razdobju, ki ste se v njem rodili. V kolikor ne želite dognati samo tega, temveč tudi svojo natančnejšo usodo, sporočite profesorju Karmahu dan svojega rojstva, on vam bo pa sporočil stanje Vašega zdravja, Vaše možnosti za žene, Vaše možnosti za uspeh v podjetjih... kateri so Vaši srečni dnevi, srečne številke...

Da boste mogli izkoristiti priložnost, ki jo imate danes, kakor tudi veliko pomoč, napišite na kos papirja spodaj označene podatke in jih pošljite na točen naslov:

F. T. KARMAH, ZALEC

Izpišite točno in čitljivo:

Ime in priimek poklic
Dan rojstva
Točen naslov
Točni rojstveni podatki ljubljene osebe
Navedite nekoliko važnejših vprašanj, kaj Vas najbolj zanimajo za Vaše nadaljnje življenje.

Zgoraj označeno življenjsko analizo morete dobiti popolnoma brezplačno, če naročite knjigo »Naš život in okultne tajne«, ki stane samo din 30.—, a denar pošljite na ček. šte. 17455.

V teku 48 ur boste dobili v zaprtem ovoju svoj brezplačen natančen horoskop, ki Vas bo prepričal, da boste izkoristili sleherno možnost in da boste srečno obrnili kolo svojega življenja. Ni vam treba storiti ničesar drugega, kakor poslati zgoraj naznačene podatke. Ne odbijte tega uspeha v današnjih mračnih časih, ko ima sleherni pravico vprašati: kaj naj storim jutri?

Upam, spoštovani g. Karmah, da nisem samo vam, temveč tudi Vašim strankam naredil uslugo in Vas pozdravljam z odličnim spoštovanjem:

B. L.

POSEBNA VPRAŠANJA:

Značaj in zmožnosti:

Kakšen je moj značaj?
Katero lastnosti me v življenju ovirajo?
Katero zmožnosti so pri meni posebno izrazite?
Katero možnosti razvoja mi dovoljuje moj horoskop?

Delo, poklic, imetje:

Katero delo ustreza mojemu nagnjenju?
Kateri poklici so zame najprimernejši?
Ali je moj sedanji poklic zgrešen?
Ali sem boljši kot uslužbenec, ali mi priporočate samostojnost?
Katero socialno poklicno stopnjo bom v življenju dosegel?
Ali bom menjal svoj poklic?
Ali imam s svojimi sodelavci in uslužbenci srcečo?
Ali bom dosegel blagostanje?
Ali smem računati na srečen slučaj?
Ali bom kaj podedoval?
Ali bom kaj zadel v loteriji?
Ali smem spekulirati?
Kako mi bo šlo v starosti?

Ljubezen, zakon, otroci itd.

Ali imam srečo v ljubezni?
Ali se bom poročil z ljubljeno osebo?
Ali mi priporočate zgodnjo ali pozno poroko?
Kakšen značaj se strinja z menoj?
Kakšen bo moj zakon?
Ali bo moj zakon ločila ločitev ali smrt?
Ali bo moj zakonski drug umrl prej ali jaz?
Kaj naj storim, da bo moj zakon srečnejši?
Ali se bom večkrat poročil?
Ali bom poročen živel dalj časa kakor samski?
Ali bom kaj izvedel od otrok, ki žive daleč od mene?
Kako jim gre?
Ali mi bodo ti otroci v starosti kaj pomagali?

Bolezni, nezgode.

Kako je z mojim zdravjem?
Ali bom dolgo živel?
Katero bolezni se moram posebno varovati?
Ali bom umrl nasilne smrti?

Razno:

Ali imam možnosti, da bom daleč potoval?
Ali bi v tujini bolj živel?
Kakšne prijatelje bom imel?
Po čem spoznam svoje sovražnike?

Nepozaben božič med Indijanci

Mati božja in taoški bogovi

Cez noč so se čez strme, poraščene vrhove Colorada priplazili nad Novo Mehiko velikanski, težki snežni oblaki in pokrili z bleščečo belo preprogo skale in gozdove, reke in jezera, pa tudi staro misijonsko cerkvico in ponekod več nadstropij visoke indijanske hiše. Bilo je pravo božično vreme.

Ze dopoldne so prebivalci vasi polnih rok hiteli po trgu, urejajoč še poslednje priprave za božično slavo. Iz vseh dimnikov so se dvigale sinjkaste zastave dima. Dišalo je po svežem kruhu in indijanski pečenki iz bravine.

Ko se je rdeče zimsko sonce popotilo za zapadne vrhove, sta prišla k meni oba poglavarja taoških Indijancev in me med svečanimi prikloni povabila, naj se udeležim njihovega božičnega slavlja.

Tiho, zelo resno in dostojanstveno sta korakala, odeta v modra ogrinjala ob moji strani čez trg. Novozapadli sneg je komaj da zaskripal pod njunimi mokasinimi, tako nalahno sta stopala.

Pred starošpansko cerkvijo je že čakala pobožno molčeča množica. Indijanke v pisano obarvanih ogrinjalih in v mokasinih iz jelenevine, ovitimi do kolen in malone bolj belimi, kakor sneg. Otroci s črnimi čopi las, okrašenimi s pisanimi peresi. Žilavi, visokorasi možje, z vranječrtnimi lasmi, spletenimi v kite in okrašenimi s pisanimi trakovi. Njihovi bronasti obrazji podobni krinkam so bili kakor iz lesa izrezljani.

Hitro se je stemnilo. Ko se je maša pričela, so Indijanci tesno drug ob drugem klečali v svoji majhni cerkvi. Toda težka, izrezljana hrastova vrata so bila odprta na stežaj, da so lahko bili pri maši tudi drugi, oni, ki niso dobili prostora v cerkvi in so morali poklekati na belo snežno preprogo.

Tudi mene je zajela resna svečanost Indijancev. Kakor prekrasna, barvita slika kakšnega staroitalijanskega mojstra se je zdela polnočnica teh ukročenih divjakov. Jasen glas duhovnika, ki je mašo bral, je donel kakor zvok globokega, starega zvona. Blagoslovil je ljudi in kakor zmagovalav je zadonelo skozi noč iz sto in sto grl: »Aleluja... Aleluja.«

Na lepem so, kakor s čarobno besedo vžgani, vplamteli nešteti ognji. Bilo jih je sto in sto. Na vsaki terasi večnadstropnih hiš so plesali plameni v zvezdnato noč.

Nemo se je množica razdelila v dve vrsti, ko je videla stopati iz razsvetljene cerkve procesijo. Najprej duhovnik v zlatom izvezenim cerkvenem oblačilu. Blagoslavljač je razprostiral svoje ozke, drobne roke nad sklonjenimi vranječrtnimi glavami. In za njim so nosili krepki, mladi indijanski fantje taoško Mater božjo v ognjenordečo noč.

Ob vsakem koraku mladeničev so se zazibale debele, pisane verižice biserov, ki so jih verni Indijanci kupili in obesili okrog vratu svoji Materi božji. Negiben, skoraj grd je bil njen leseni obraz, zakrpan njen sinji plašč. Indijanci so zelo, zelo revni. In vendar so svoji Madoni za polnočnico izvezli temnomodri baldahin s papirnatimi srebrnimi zvezdicami.

Visoko nad glavami množice se je zibala Mati božja, mimo gorečih grmad. In da bi vsi, prav vsi mogli videti svojo Mater božjo, so korakali ob obeh straneh spreveda mladeniči z visokimi trpolečimi bakljami.

Otroški glasovi so peli svete pesmi, ko so nosilci po natanko določenem obredu odložili Mater božjo v bleščeči sneg.

Komaj je izzvenel zadnji stih, je topo in enolično zadonel neki boben. In še. In spet. Zdelo se je, kakor da bi bilo na lepem povsod polno teh bobnov. Vriska je zadonela pesem skozi noč. Toda ta pesem ni imela nič sorodnega s krotkimi melodijami polnočnice, nič z vonjem po kadilu in blagoslavljaljočimi rokami duhovnika. Nič s sklonjenimi glavami, kajti tedaj so bile vse glave ponosno vzravnane in so gledale bleščečih oči čez trg. Kakor pozabljen je stala Mati božja v snegu, ob njej pa duhovnik, z vse razumevaljočim smehljajem okrog ozkih ustnic. Poznal je svoje Indijance.

In vsi, vsi so peli. In to staroindijansko petje je zavelo vse do tja, kjer so na skrajnem koncu trga kakor sence proti bleščečemu

se snegu kipele strme lestve in s peresi okrašene zastave iz podzemeljskih staroindijanskih svetišč. Trzajoče so plesali plameni in doneli strelji po prostrani dolini, dokler niso izzveneli ob bližnjih gorah. Mogočno, bučeče je kipele pesem čez strehe, čez misijonsko cerkev, čez križ, čez staroindijanska svetišča ven, v tiho, prisluskujočo noč, čez širno, neskončno prerijo. In na lepem je spet vse utihnilo.

Spet so se vranječrne glave sklonile in nad njimi se je zibala lesena Mati božja za smehljajočim se, blagoslavljaljočim duhovnikom. Mimo plamtečih grmad čez trg. Previdno, zelo skrbno so nesli mladeniči svojo Mater božjo nazaj v misijonsko cerkev.

Kakor bi trenil se je množica razšla. Ljudje so hiteli po lestvah in kar čez terase domov k slavnostni pojedini. Počasi so ugašali

ognji. Na lepem sem bila sama na trgu. Doživela sem čudovito božično noč, kakršne nisem videla še nikoli. Doživela sem nenavadno mešanico kar najbolj vernega krščanstva, z malone fanatično navezanostjo na stare indijanske bogove. In zdelo se mi je, kakor da bi nevidni in nedoumni korakali čez trg, davni, toda še zmerom pričujoči staroindijanski taoški bogovi.

Obisk

Napisala

Marija Dufli-Rutishauser

Ondaj je v neki veseli družbi našel neki gospod vprašanje, s koliko besed se ljudje pomenijo. Za primer je omenil neko malo zgodbo, ki jo je zapisal neki tujec o dveh švicarskih kmečkih zaljubljencah. Ta dva sta namreč v dobrih dveh urah spregovorila vsak samo po štiri besede: On: »Saj me imaš rada?« — ona pa: »Seveda te imam rada!«

In prav danes sem se spomnila male idile, ki sem jo opazovala v neki bolnišnici. Starčka, ki ju imam v mislih, mi menda ne bosta zamerila, da o njima pišem.

Sončna bolnišniška ploščad je bila polna bolnikov, ki so smeli že na zrak, da tamkaj pričakajo svoje obiskovalce. Upanje in dvom sta bila zapisana na obrazih čakajočih... Ali bo kdo prišel, ali bo treba počakati do druge nedelje?

Neki prav star protinast možak, ves siv in nadložen, je sedel na svojem stolu, kakor ga je bila tja posadila bolniška sestra. Njegove stare oči so vprašujoče preskakovale z obiskovalca na obiskovalca — in že sem se zbal, da bo revež zaman čakal.

Toda zdajci je pridrsal po pešeni poti truden korak. Starec se je zdrnil. Da, to je on! Stara kmetica se je počasi pritipala po stopnicah. Njena obleka je bila ohlapna, ponošena, a vendar svetešnja. Nemara jo je pred davnimi leti prvič kot mlada žena oblačila k maši. Nerodno se je

približevala — in ko sta se starca uzrla, jima je zdrknil komaj zaznaven sij po ovenelih, razoranih licih. Plaho, ko da bi se sramovala mehkega ganotja, sta si segla v roke in sta oba hkratu dejala: »Bog daj!« Potlej si je popravila kmetica bogate gube svojega krila in je sedla na klop poleg svojega moža.

V naročju je držala majhen kovček, poleg sebe pa vrečko iz domačega platna. Skrbno je čuvala svoje skromno imetje.

Sočutje s tema starčkoma in — kar priznam — tudi radovednost sta me napotila, da sem še dalje opazovala, kaj se bo zgodilo. Toda naj sem še tolikanj pazljivo opazovala, slika teh dveh se ni spremenila. Sedela sta in gledala predse. Kakor dva človeka, ki sta do skrajnosti zadovoljna in še ne vesta ne, da molčita. Ali kakor dva mlada zaljubljenca, ki jima je v srcih ena edina misel, ki sta si jo nekoč drznila izgovoriti.

Vendar si nisem mogla misliti, da sta si ta dva starčka kdaj koli v življenju rekla te eno edino besedico

Vesele božične praznike

želi

vsem cenj. odjemalcem in se priporoča za nadaljnjo naklonjenost tvrdka

Ign. Žargi

Ljubljana, Sv. Petra c. 11

Ljubezni, da sta drug drugemu darovala vsaj hipec nežnosti. Tako sta plaha in trda, nemara ker so ju njuno delo, morda tudi usoda in skrb tako izoblikovali.

Dva uri radosti obiskov privošči bobnikom. Kratki sta. Zame sta postali neskončno dolgi, zakaj med mojim starčkoma se ni zgodilo nič več. Oba sta potlej, ko je žena že kakšno četrt ure negibno sedela, blaženo zadremala. Moževa glava je počivala globoko zarita v zglavnik, ženi se je pa povesila na prsi in v rokah je krčevito držala kovček in vrečko.

Ko je naposled zvonec oznanil konec obiskom, sta se oba zdrnila. V zadregi sta se plaho ozrla naokrog in sta si mela oči. Potlej je kmetica z okorno roko počasi odprla kovček, vzela je dva oprana rdeča robca iz njega in ju položila možu na kolena. Tudi vrečko je razvezala in mu ponudila: »Vzemi!« Starec je s tresočo se roko segel v vrečko in privlekel debelo hruško na dan. Malce se je nasmehnil in jo spet spustil nazaj. Saj vendar ni več otrok, da bi ne mogel počakati!

Za slovo sta si spet segla v roke, malo dalje ko prej. Potem je žena rekla: »Zbogom!« Priklimal je — in solze so mu zadušile glas.

Odšla je.

Vsaharvostna
tiskarstva

lično in poceni

Vam najhitreje

izgotovi v eno- ali

večbarvnem tisku

TISKARNA

Mercur d.d.

LJUBLJANA

GREGORČIČEVA
ULICA ŠTEV. 23

TELEFON 25-52

Kakor je znano so Angleži preselili otroke iz vseh večjih mest na deželo. Na sliki vidimo, s kakšnim veseljem so otroci sprejeli svoje starše, ki so prišli k njim na obisk. Ganljiv prizor ljubezni med otroki in starši so fotografirali na železniški postaji v Northamptonu.

Mehkimi, brezpetimi usnjenimi škornji.

DVOBOJ DVEH DIPLOMATK

ŽENSKE V POLITIKI

»Od klavirja do politike.« — Prva političarka Amerike in njena nasprotnica. Liberalne žene konzervativnih mož. — Lepotna kraljica Lady Halifaxova. — Zastopnica Sira Hoarea je njegova žena. — Na Angleškem imajo žene ministrov veliko besedo

Dogodki okrog ameriške ladje »City of Flint« so vrgli jarko luč na borbo dveh edinih diplomatk na svetu, Mrs. Harrimanove, poslanice Združenih držav v Oslu in njeno nasprotnico Kolontajeva, rusko poslanico v Stockholmu. Te dve ženski bitiji trd, zagrižen boj za bodočo politično usmeritev Skandinavskih držav.

Pred glavnimi vrati norveškega zunanega ministrstva se je ustavil svetlosiv avtomobil z diplomatskim znakom. Ministrstvo je srednjevelika zgradba, sezidana v empirskem slogu. Iz avtomobila je izstopila vitka osivela dama z majhno aktyvko pod roko. Njena obleka je preprosta, samo dvojna vrsta biserov okoli vratu izdaja, da mora biti premožna. Ta dama je Mrs. Evgenija J. Harrimanova, »izredna pooblaščenca ministrice in prava redna poslanica« prezidenta Roosevelta pri Nj. Vel. kralju Haakonu Norveškem. Njen obisk je veljal zunanjemu ministru Kohtu. Ob njegovi orjaški postavi je bila videti ta mala, nežna ženska kakor ljubka igrača. Obiskala ga je zato, da mu je izročila lastnoročno napisan izvod svoje knjige, svojega življenjepisa »Od klavirja do politike«.

»Od klavirja do politike«, to je značilna življenjska pot te žene, ki jo imenujejo v njeni domovini prvo ameriško političarko. Kot mlada pianistka se je poročila z uglednim finančnikom Jimom Harrimanom, članom ameriške železniške družbe. Njen mož jo je vneljal v vse vrste dela, in to je bilo za ameriško veleposlanko družbo nekaj izrednega. »Ko bom umrl, boš ti vodila moje podjetje naprej. Nisem zato delal vse življenje, da bi tujec nadaljeval moje delo.« Kakor da bi slutil. L. 1912. je Jim Harriman zbolel in po nekaj mesecih hudega trpljenja je zatisnil oči za zmerom. Zvesta njegovi volji, je njegova žena, ki so jo doslej v javnosti poznali le kot nadarjeno pianistko, sama prevzela vodstvo njegovega podjetja. Leta 1913. je vstopila v Industrijsko zvezo U. S. A., neke vrste trgovsko zbornico, v njej je bil njen mož dolgo let podpredsednik. Tri leta je tam delala in bila v njej edina ženska. Zaradi tega dela je zaslovela po vsej deželi. Z vstopom Združenih držav v svetovno vojno, se je njen pomen zvečal. Demokratiška stranka, ki je bila na vladi in ki je bil nje predstavnik prezident Wilson, jo je imenovala za predsednico ženskega industrijskega društva. To društvo tudi gospodarsko pomaga Rdečemu križu. To društvo jo je pa imenovalo za vrhovno voditeljico sanitetne službe pri ameriški konjenici. Neposredno po vojni je bila predsednica demokratiških ženskih društev in članica izvršilnega odbora demokratiške stranke. Posvetila se je svojemu političnemu delovanju. Poleg tega je pisala svojo knjigo »Od klavirja do politike« in pazila na vzgojo svoje hčere. Ko so leta 1932. izvolili prezidenta Roosevelta, je zopet prvič po Wilsonu vladala demokratiška stranka. Tedaj se je Mrs. Harrimanova ponovno vrnila k politiki. Roosevelt si je vzel dve ženski pomočnici: Miss Perkinsovo, ki ji je zaupal ministrstvo za delo in Mrs. Harrimanovo, ki ji je zaupal diplomatsko službo. Ona je prva poslanica Združenih držav in za Rusinjo Kolontajeva družna na svetu.

Dvoboj dveh diplomatk

Ko je Mrs. Harrimanova dospela na svoje novo službeno mesto v Oslo, se je zelo začudila, ker so jo vsi v pozdravnih člankih norveškega časopisja primerjali z njeno rusko tovarišico Kolontajeva. Slučaj je hotel, da sta se obe edini diplomatki sveta srečali pri isti vladi. Gospa Aleksandra Kolontajeva je hčerka carističnega generala in boljševiska zaročnica od leta 1905. L. 1918. je bila komisarka za umetnost in šolstvo. Bila je prva ministrica Sovjetske unije in je deset let od l. 1922. do l. 1932. zastopala svojo državo v Oslu, prestolnici Norveške. Nekaj pred prihodom Mrs. Harrimanove v Oslo so jo pa prestavili v Stockholmu. Najprej sta se obe ženi le redko kdaj srečali. Skandinavija je mirno ljubna in stoji nekoliko ob strani velike svetovne politike. Razen tega so odnosi med Sovjetsko unijo in Združenimi državami prijateljski. Šele jeseni l. 1939. se je položaj izpremenil. Skandinavija je postala žarišče Evrope. Obe diplomatki sta se mrzlično podali na

delo. Gospa Kolontajeva je skušala severne države spraviti pod vpliv Moskve. Toda s svojim podtalnim delom je naletela na tiho, skromno, že osivelo Mrs. Harrimanovo. Gospa Harrimanova zagovarja načela nevtralnosti s preprostimi mirnimi besedami. Gospa Kolontajeva prireja sprejeme, blesti, skuša pregovarjati in ugajati. Mrs. Harrimanova pa zaigra zunanemu ministru Kohtu na klavir nekaj svojih najljubših skladateljev, Chopina, Liszta in Mozarta. Med igranjem spregovori nekaj političnih besedi. To zadošča, kajti ti stavki drže.

Mrs. Harrimanova, poslanica USA v Oslu

Nato je prišla afera s »City of Flintom«. Amerika je želela po zakonih nevmešavanja, obnovo poveljstva ameriške posadke. V Murmanskem tega niso storili. Ladja je plula proti Nemčiji, držec se norveške obale. Odločitev je bila v rokah norveške vlade. Vsa Amerika je gledala na Mrs. Harrimanovo. Iz Stockholma je skušala gospa Kolontajeva vplivati, da ne bi odločitev norveške vlade pokvarila manever v Murmansk. Zaman! »City of Flint« je srečno priplula v neko norveško pristanišče. Pristaniške oblasti so zaprle Nemce, ki so bili ladjo zaplenili, in ameriški kapitan je spet prevzel poveljstvo na »City of Flintu«. Vsa Amerika se je oddahnila. Časopisi so bili polni hvale za pravilno ravnanje norveške vlade. Mrs. Harrimanova je zmagala. Kakor da se ni nič posebnega zgodilo, hodi ta tiha lepa žena po svojih opravkih, mirno, preprosto, ne da bi zbujala pozornost. Prva ameriška političarka ni razočarala zupanja svojega prezidenta...

Liberalne žene konzervativnih politikov

Ko velike luči v palači parlamenta na bregu Themse ob desetih zvečer ugasnejo in se zgorinja in spodnja zbornica izprazni, se začne v veliki predsobi zbirati v majhnih gručah udeleženci vlade. Winston Churchill si pri-

žge po navadi svojo debelo cigaro, Anthony Eden cigareto, gospodu Chamberlainu pa prinese sluga klobuk in znameniti dežnik.

Preden pa ministri sedijo v svoje avtomobile, se jim približa skupina starejših elegantnih dam, ki se živahno pogovarjajo. To niso morda članice spodnje zbornice, temveč »boljše polovice« angleške vlade. Zelo redko se zgodi, da ne bi gospa Chamberlainova, Halifaxova, Simonova in Hoareova ne počakale svoje može, ko odhajajo iz parlamenta. V Angliji namreč žene ministrov pomagajo svojim možem nositi vse dolžnosti in bremena političnega delovanja.

Chamberlainova pot v politiko

V Chamberlainovi družini je politična karijera že več rodov tradicija. Samo Neville Chamberlain je bil izjema. Bil je bolj navdušen za trgovino, in ta ga je privedla v Birmingham. Ko je pa dopolnil 42. leto, ga je doletela nekaj, kar je njegovo življenje popolnoma izpremenilo: poročil se je.

Njegova žena, rojena Annie de Vere-Coleova, iz znane irske umetniške družine, je polagoma spravila svojega moža v politično življenje. Prepričala ga je, da je dolžnost trgovca, da postane birminghamski mestni svetnik. To je bil velik preobrat v njegovem življenju. Kandidiral je, bil je izvoljen in je tri leta nato prišel v spodnjo zbornico.

Ko je bil Neville Chamberlain prvič minister, je njegova žena izjavila častnikarjem: »Ko sem se s

Aleksandra Kolontajeva, ruska poslanica v Stockholmu

Chamberlainom poročila, ni hotel o politiki ničesar slišati. Brez mene gotovo ne bi nikoli spremenil svojih načel. Tudi Chamberlain je priznal: »Moja žena pozna vse moje načrte, vpeljal sem jo v vse skrivnosti in se nisem za to nikoli kesal. Brez njenega nasveta in opominjanja ne bi bil nikdar to, kar sem danes...« Chamberlainov zakon je vzoren. Oba otroka imata idealno domačo vzgojo. Ministrski predsednik je najbolj srečen, če lahko nedeljo preživi v krogu svoje družine, lovi ribe in pije čaj.

»Opozicija« v vladi

Politično soglasje gospe in gospoda Chamberlaina pa ni odločujoče pravilo v angleški vladi. Dva člana konservativne vlade imata žene iz znanih liberalnih družin. Kdor ve, kako vkoreninjeno je v stoletjih nasprotje med »Whigi« in »Toryji«, med liberalci in konservativci, ta bo razumel, da morata gospod Walter Elliot, minister za narodno zdravje in minister za delo gospod Ernest Brown, doma ponovno premelevati razgovore iz angleške suodnje zbornice. Vendar pri tem družinski mir nikoli ne trpi.

Odkar se je pa pričela vojna, je seveda malo drugače. Gospa Elliotova je danes poveljnica londonskih prostovoljnih pomožnih ženskih organizacij. »Women's Land Army«. Ta vojaška služba jo popolnoma zaposli, tako da nima časa za politične pogovore, posebno ker se s svojim možem večkrat ves dan ne vidita.

Kraljica lepote lady Halifaxova

Gospa Halifaxova, žena zunanjege ministra, je bila najmlajša hčerka grofa Onslowa in je imela vse dobre lastnosti, ki jih more imeti mlado dekle. Pri nekem tekmovanju v študiju tujih jezikov je med 5000 udeleženci dobila prvo nagrado. Poleg tega je bila izredno lepa, pogosto slikana angleška »girl«. Pod njeno sliko, ki je izšla malone v vseh angleških revijah, je navadno pisalo: »Izrazita angleška lepota.«

Leta 1906. se je poročila z mladim lordom Halifaxom, sedanjim zunanjim ministrom Velike Britanije. Imata tri sinove, od teh dva nosita uniformo. Samo najmlajši sin jima je še ostal. Ta prebiva v Hicketonu, starem deželnem gradu v Yorkshireu. Tu gospa Halifaxova še zmerom peče znani rožinov kipnik, ki je še danes najljubša jed njenih gostov.

Zastopnica notranjega ministr

Najbolj aktivna in nedvomno tudi najbolj priljubljena izmed vseh angleških ministrskih žen je gospa Maud Hoareova.

Svojega moža spremlja na vseh potovanjih. Leta 1926. se je peljala celo z letalom v Indijo. Imela je s seboj samo majhen ročni kovček, ker letalo ni smelo vzeti velike prtljage. Že pet in dvajset let je sir Samuel Hoare v spodnji zbornici. Ker ga njegova žena spremlja na vsa potovanja, jo prav tako kakor njenega moža poznajo tudi v podeželju. Po londonskih ulicah jo pozdravljajo stražniki, ki jo navadno takoj spoznajo. Kakor je njen mož zadržan, navadno kar ona stopi na njegovo mesto. Večkrat ga je že nadomestovala na raznih družabnih večerih, ki so jih praznovali stražniki ali stari vojaki. Ko je leta 1924. prav med volitvami minister Hoare zbolel za hripo, ga je tako s pridom nadomestovala pri volilnih sestankih, da so ga z veliko večino ponovno izvolili.

Se pred kratkim so jo povabili, naj stopi v spodnjo zbornico. Ona je pa to smeje se odklonila, češ, da ne utegne. Dejala je: »Moje mesto kot zastopnica notranjega ministra me bolj zanima.«

STEKLEN OTROK

Pravilno hranjenje dojenčka

Ameriške mlade matere se uče držati in negovati dojenčka na steklenih otrokih, najnovejši izum na področju nege dojenčkov. V notranjosti steklenega otroka so najvažnejši organi, želodec in črevesje, tako da

imajo mlade matere priložnost videti, kako teče mleko skozi dojenčkovo telo. Če ga pravilno drže in kako, če ga napajajo drže. Tega ni mogoče videti bolj nazorno nikjer drugje kakor na tem steklenem otroku. V steklenem otroku je videti torej samo požiralnik, želodec in čreva. Čreva so pri novorojenčku dolga 3 m, torej šestkrat toliko kakor je velik novorojenček sam. V stekle-

nem otroku seveda tega niso mogli napraviti, pač so pa čreva označili z nekaj steklenimi zavoji, ki pokažejo, kako teče mleko po dojenčkovem telesu.

Najbolj važna pri otrokovem hranjenju je otrokova lega. Otroci mora ležati z nekoliko dvignjeno glavo, vendar mora biti tudi hrbet naravn. V ta namen je najboljše takšna blazina, kakršno vidite na naši sliki.

Če mati položi otroka na takšno blazino, ima zavest, da otrok tako najugodnejše leži, ugodneje kakor v njenem naročju, poleg tega se pa še sama ne trudi. Na steklenem otroku, ležečem na blazini, vidite, kako teče mleko skozi njegovo telo. Tako ga otrok z lahkoto prebavi.

Prvi dve sliki kažeta, kako teče mleko skozi dojenčkovo telo, če pravilno leži. Tretja slika pa prav tako navede, zakaj otrok ne sme piti v vodoravni legi. Mleko teče nazaj v požiralnik, ker so želodčni organi še prešlabo razviti, da bi mleko potegnili vase. Otroku se zaleti in tako mora bljuvati. Popolnoma je torej pogrešno menenje, da mora otrok pri hranjenju ležati vodoravno.

Na zadnji sliki vidite, kako se mlada Američanka uči držati otroka. Za steklenega

otroka je njen prijem dovolj močan, sicer bi se utegnil zdrbniti, njen dojenček se bo pa moral že nekoliko bolj sigurnega počutiti v njenih rokah. Dva otrokova dela je treba pred vsem podpreti: glavo, ki še nima močne opore, in pa spodnji del hrbtenice. Mati mora glavo nasloniti na svoj komolec in z roko podpreti hrbet; drugo roko od spredaj vtakniti proti sebi pod otrokovo telo, tako da ima v oblasti tudi živahnejšega otroka.

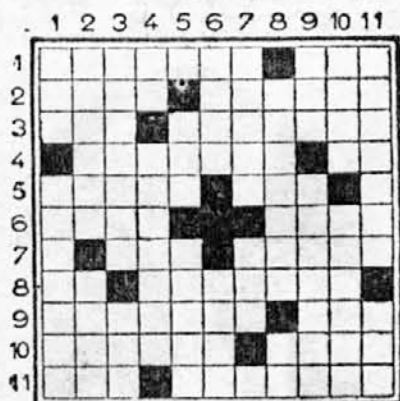
Nase slike naj bodo jasen memento za mlade matere, ki ljubijo svoje dojenčke, da bodo vedele, kaj morajo in česa ne smejo storiti pri negi svojih malečkov.

Glavna ulica v Oslu s krajevskim gradom v ozadju

UGANKE?

KRIZANKA

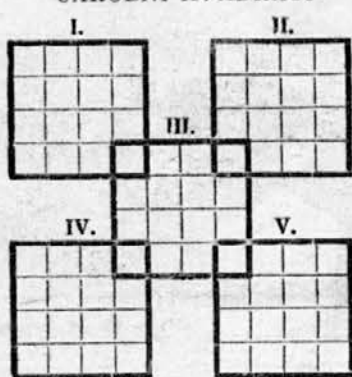

Pomen besed:

Vodoravno: 1. izraelski kralj; srednjeveško strelno orožje — 2. zemljiska mera; jed iz poparjenega kruha — 3. šahovski izraz; veren — 4. tečen; kemijski znak za litij — 5. francoski revolucionar (1744—1793); tekstilna rastlina — 6. plin (ogljikovodikovec); mrak — 7. osebni zaimek (sklon); tekmeč (tujka) — 8. števnik; športnik — 9. domača žival; žitarica — 10. vrsta svetlinje; gora v Karavankah — 11. jadranski otok; časnikar.

Navpično: 1. riba; nepriljubljen osebnost pri kupčiji — 2. gora v Armeniji; mutasta — 3. papeževa palača v Rimu; drevesna skorja — 4. pijača starih Slovanov; pokrajina v Abesiniji — 5. vlakno; silen — 6. drag kamen; časovno razdobje — 7. iznajditelj dinamita (1833—96); pregovor — 8. ponovno tiskanje; grška črka — 9. ima kratke noge; opasen — 10. ujeta; reka na Bolgarskem — 11. ljudožerc; svetloba.

ČAROBNI KVADRATI

Navpično in vodoravno

I.

1. mesec, 2. evropsko gorstvo, 3. up, 4. mohamedanski bog.

II.

1. vzgojevališče, 2. jadranski otok, 3. del glave, 4. svetopisemska oseba.

III.

1. stavba, 2. pritok Morave, 3. iz, 4. je postane resnica, 4. rižovo žganje.

IV.

1. ptica, 2. žuželka, 3. vaba, 4. svetopisemska oseba.

V.

1. narodni ples, 2. poveslo, 3. do, 4. bra jed, 4. drag kamen.

Rešitve ugank iz prejšnje številke

Rešitev križanke

Vodoravno po vrsti: 1. hr. vozovi — 2. zab. basen — 3. eter, mak — 4. magnet, 5. er, car, da — 6. gamelin — 7. ter, leona — 8. vanda, kad — 9. oktoda, ra.

Rešitev številnika

a) Bonava, b) uranin, c) Morava, d) druham, e) ustava, e) mangan. A: dum-dum, B: ataman.

Rešitev lestvice

A: Fran Erjavce, B: Josip Jurčič. 1. Mo, 2. Bji, 3. raj, 4. Air, 5. Edi.

Rešitev čarobnega lika

1. mš, 2. Avari, 3. platina, 4. kriva, 5. Jan.

Rešitev rebusa

Nazaj, nazaj v planinski raj!

Vohunske avanture kapitana Rintelena

v letih 1914—1917

Iz spominov takratnega šefa nemškega vohunstva

8. nadaljevanje

Drugo jutro je Weiser najel veliko skladišče na pomolu, kjer smo tovorili robo na ruski parnik. Bilo mi je dosti do tega, da se bo parnik s to robo na odprtem morju res vnel, zato sem naročil, naj prenese v ladijski trehuh kar 30 vžgalnih 'smotk', obloženih z oblanicami, da se bodo res zanesljivo vnele. Vse je šlo po sreči, parnik je natovorjen s 'smotkami' in z razstrelivom odrinil od ameriške obale.

Mrzlično sem čakal, kdaj bom izvedel novico, da se je parnik vnel. Tisti dnevi so bili pač med najnemirnejšimi v mojem življenju. Nisem mogel ne spati ne jesti, dokler nisem v časopisu »Shipping News« bral, da je parnik prišel goreti na odprtem morju kar na več koncih, da se je posadka sicer rešila, da se je pa ladja z vso robo potopila.

Pol ure nato so Rusi v moji pisarni vili roke, tako so bili obupani. Skušal sem jih potolažiti in sem jim dejal, da bomo drugič pri tovorjenju bolj previdni. Ko smo tovorili drugi ruski parnik, sem najel posebne policijske agente; ti so pazili, da se ni na parnik vtihotal noben nepoklican tip. Kljub temu je isti parnik na odprtem morju zadela ista usoda kakor prvega.

Rusi kajpak se slutili niso, da smo mi kaj krivi. Delali smo se, kakor da bi se zelo potrudili z dobavami, gledali smo, da so jih kar najhitreje dobili, najeli smo policijske agente — kaj so hoteli še več. Na tako preprosto način smo pa potopili nič več in nič manj kakor ena in dvajset parnikov, natovorjenih z vojnim blagom za rusko armado.

Naposled je napočil dan, ko bi moral dobaviti še ostanek naročene robe. Šlo je za razstrelivo. Rusom se je zelo mudilo. Morali bi tovorili kar iz vagonov na ladje, sicer bi tvegali, da pridemo navzkriž z ameriškim zakoni. Izročil sem Rusom robo, natovorjeno v vlak, in zahteval svoj ček. Rusi so se pa uprli, češ da smo se zmenili, da mi dajo ček šele, ko bo roba že na ladji. Dolgo smo se pogajali. Dovedoval sem jim, da je prepovedano prevažati po pristanišču razstrelivo na navadnih ladjah in da je za to potrebno policijsko dovoljenje. To dovoljenje je pa tako težko dobiti, da bi morali več dni čakati nanj. A Rusi so po vsaki ceni hoteli svoj parnik kar najhitreje natovoriti.

Nazadnje smo se domenili, da bodo robo vlekli po pristanišču majhni vlačilci do tovornega parnika. To je bilo sicer proti ameriškim zakonom, vendar sem se na videz vdal. Toda vlačilca nista pripeljala robe do tovornega parnika. Obe ladjici sta se namreč na poti vžgali in se pričeli potapljati. Posadka se je rešila, ladjici s strelivom sta se pa potopili.

Nam ta stvar ni šla do živega. Rusi si pa niso upali policije klicati na pomoč, ker so se bali, da bi prišli z njo navzkriž zaradi prevoza streliva po pristanišču v navadnih ladjah. Tako smo spravili na dno morja še poslednjo pošiljko naše dobave. Zadovoljno sem si mel roke. Tako dobre kupčije že dolgo nisem bil sklenil.

Počasi se je menda ruskim agentom pričelo nekaj svitati. Tisti čas sem si pa že davno pomagal na varno. Vrnil sem banki posojilo, s premijami, ki sem jih bil zaslužil, sem pa plačal obresti. Preden so Rusi mogli vso zadevo spraviti pred sodišče, je trdila Gibbons & Co. že davno izginila, kakor bi se bila v zemljo vdrla.

»Dajte mi 10.000 dolarjev, ali pa grem naravnost na policijo!«

Kmalu se je pokazalo, da ima naše podtalno delovanje uspeh. 5. julija 1915. leta je bila v ruski dumi burna debata; tedanji ruski ministrski predsednik je v svojem govoru naglasil, da bo treba nekaj ukreniti za preprečitev sabotaže pri prevozu vojaškega materiala iz Amerike. Energичno je zahteval najstrožjo preiskavo in je

poudaril, da je dolžnost zaveznikov, kar najhitreje razkrinkati skrivne razdiralne sile, ki so vzrok nestetnih katastrof pri prevozu čez Atlantik.

Čutil sem, da prehaja naše delovanje v odločilno fazo, posebno, ker smo ga razširili tudi na druga ameriška pristanišča; naši Ircl so potovali v Boston, v Filadelfijo, v Baltimore in še v druga južna pristanišča Združenih držav. V marsikatero zavezniško ladjo, ki je natovorjena s smotnikom in orožjem odrinila od obale, so na spreten način vtihotali smrtonosne smotke. Njihova žolčna mržnja do Angležev je pa včasih preseгла mejo pameti, tako da bi nam nekajkrat utegnili celo škodovati namesto koristiti.

Lepega dne je Weiser ves razburjen pritekel v pisarno in mi povedal, da sta dva naša Irca v osvetloželjnosti do Angležev vtihotala dve vžgalni smotki na angleški potniški parnik »Ancono« med pošne vreče.

Mislil sem, da me bo kap zadela. Takoj sem se zavedel, da moramo po vsaki ceni preprečiti, da bi ladja s tako nevarnim tovorom odrinila od obale, kajti požar velikega potniškega parnika na odprtem morju bi terjal mnogo človeških žrtve. Prvič nam bi bilo žal nedolžnih življenj, drugič bi pa takšna katastrofa razburila ves svet in vrgla jarko luč na naše delovanje.

Posebno pazite, kaj bolnik pije! Če Vam je le mogoče, dajte mu za zdravje in užitek čim čišče najboljše mineralno vodo

ono z rdečimi srci

Če sami bolehate ali se ne počutite dobro, zahtevajte naš brezplačni prospekt v katerem imate mnogo koristnih navodil o zdravju.

Uprava Radenskega zdravilnega kopališča

SLATINA RADENCI

Weiser je teklen na »Ancono«, ki je pravkar dvigala sidro. Na srečo sta mu bila Irca natanko razložila, v kakšnem zavoju sta smotki. Dolgo se je moj zvesti sodelavec pričel s poštnim uradnikom in šele nekaj dolarjev je pomagal, da je dobil dragoceni zavoj nazaj. Pošteni uradnik z ladje »Ancono« pač ni slutil, kakšno dobro delo je s tem svojim na videz protizakonitim dejanjem storil sebi in svojim sopotnikom.

V tisti čas spada še neka prav zamotana in neprijetna dogodivščina: naš kemik dr. Scheele nas je hotel prirediti izsiljevanju.

Na prvi pogled se zdi, da nam je dr. Scheele storil velikansko uslugo, ker nam je prodal 'smotke', saj bi brez njih ostali naši načrti samo gradovi v oblakih. Za svoje delo je pa dr. Scheele dobival izvrstno plačilo. To mu pa očitno še ni bilo dovolj. Ker smo pogosto brali v časopisu za pomorski promet »Shipping-News«, da se nekatere ladje, ki smo nanje vtihotali 'smotke', niso vžgale ali pa da so slabo gorele, sem povabil dr. Scheeleja na razgovor v svojo pisarno. Vprašal sem ga, ali ne bi mogel 'smotke' še nekoliko izpopolniti, da bi vselej delovale brezhibno in zanesljivo. Pogovarjala sva se dolgo o teh načrtih. Ko se mi je zdel razgovor že izčrpan in sem že vstal, da spremim svojega sodelavca do vrat, je naš kemik kar lepo obšel. Očitno je bilo, da mi ima še kaj povedati. Niti slutiti pa nisem, da mi bo meni nič tebi nič dejal:

»Dajte mi na roko 10.000 dolarjev, ali pa grem naravnost na policijo in vse izdam.«

Opazoval sem ravno skozi okno pokrajino, kako se je počasi pogrezala v mrak, in ob teh njegovih besedah nisem obrnil glave. Zavedal sem se, le ne pokazati presenečenja ali zatrege. Moji možgani so vročično delovali. Moral sem najti izhod iz tega zagate. Pamet mi je narekovala, da ne morem tega človeka takoj poslati k vragu, kajti človeka bi res odšel na policijo in nas ovadil, ali pa ne bi več hotel izdelovati 'smotk' za nas. Zato sem mirno dejal:

»Kajpada, ta denar vam gre. Ali ste zadovoljni s čekom?«

»Da, kapitan. Ček mi zadošča.«

»Sicer pa, saj so banke dame že zaprte.«

»Odpрте bodo jutri zjutraj.«

Napisal sem mu ček in ves srečen ga je spravil v žep. Tedaj sem videl, kakšen klavrn stvor je to. Bil je prepričan, da je vse v kar najlepšem redu, mirno si je natikal rokavice, vzel svojo palico in se hotel posloviti. Že sem vedel, kaj bom storil. Tudi jaz sam sem ravnal tako, kakor da bi bila ta zadeva že urejena in kakor da je bila Scheeleova zahteva čisto upravičena.

Ko se je možak že poslovil in čakal na dvigalo, sem stopil k njemu in ga povabil zvečer na čašo piva. Nezaupno me je pogledal. Ker sem pa vztrajal pri svojem povabilu, se je premislil. Videl sem, kako se je v njegovih lokavih očeh vžgala nova čudna luč. Nedvomno je bil prepričan, da se ga bojim in da hočem z njim navezati ožje stike. Pozneje sem spoznal, da me moj instinkt ni varal. Vrata v dvigalu so se zaprla za našim kemikom, ki se je v mislih zanesljivo že videl lastnika ljubke vile ob morski obali pri New-Jerseyu. Hkrati je pa najbrže tudi sanjal, da se bodo zanj zdaj pričeli zlati dnevi, in da bo lahko od mene izsiljeval denar, kadar ga bo volja.

»Ne boš.« sem si dejal. Hitro sem se vrnil v svojo pisarno, se zleknil v naslanjač in se zamislil. V nekaj minutah sem skoval načrt. Bilo je jasno, da moramo dr. Scheeleu preprečiti vnovčenje čeka in mu nagnati toliko strahu v žile, da se nas vsaj za zdaj še ne bo upal ovaditi policiji.

Takoj nato sem telefoniral dverma svojima sodelavcema. Povedal sem jima v telefon geslo »Notleine!«, kar je pomenilo, da smo v nevarnosti. Povabil sem ju, naj prideta v isto restavracijo, kjer sem se domenil s kemikom, kajpak jima pa po telefonu nisem mogel razložiti vzroka svojega nenadnega poziva.

Scheele je prišel, kakor sva se dogovorila. Pričela sva se pomenkovati to in ono, same nevažne stvari. Kmalu sta moja sodelavca prišla v restavracijo. Sedla sta blizu moje mize, toda vodla sta se tako, da Scheele ni mogel uganiti, da me poznata. Kakor hitro je naš kemik za trenutek odšel ven, sem skočil k njima in jima razložil svoj načrt.

Naposled sem se poslovil in sem se vrnil domov. Dr. Scheele je stanoval na drugi strani Hudsona. Peljal se je čez reko z motornim čolnom, moja sodelavca pa z njim. Ko je po temnih ulicah hitel proti domu, sta nenadno moja pomagata skočila predenj.

Kapiten Wolpert, pravi orjak, mu je položil roko na ramo in mu grozeče velel:

»Takoj mi dajte ček, ki ste ga danes izsilili od kapitana, ali boste pa čez minuto ležali na dnu Hudsona!«

Scheele se je ozrl na vse strani, toda videc, da ni nikjer človeka, ki bi mu pomagal, je izvlekel ček iz žepa in ga nerad izročil mojemu sodelavcu.

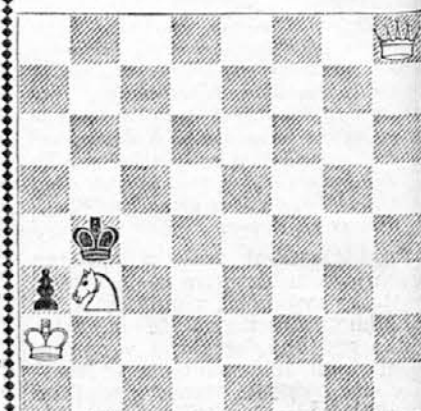
»Zdaj greste lahko mirno na policijo.« je dejal kapitan Wolpert, »toda ne verjamem, da vas bodo tam tako dobro plačevali kakor pri trdki Gibbons et Co. Za vsak primer vas bodo odslej na vseh potih spremljali naši Ircl, sleherni trenutek pripravljeni, razbiti vašo črepijlo. Mar ste mislili, da boste nas ugnali v kozji rog?«

Drugi dan sem imel svoj ček v žepu.

ŠAH

Problem šte. 131

Sestavlil George Edward Carpenter (1. 1902.)

Mat v 4 potezah

Pravi božični obliček za naše bistre šahiste: lep, duhovit — pa tudi težak. (B 19)

Šahovska past

Pozicija

iz partije Tarrasch-Bogoljubov (Goeteborg 1920)

Po potezah 1. d4 Sf6, 2. Sf3 e6, 3. c4 b6, 4. Lg5 Lb7, 5. e3 h6, 6. Lh4 Lb4 šah

7. Sb1—d2? g7—g5!
8. Lh4—g3 g5—g4!
In črni dobi figuro po potezah 9. a3 gxf, 10. axb f×g, 11. L×g2 L×g. Če 9. Se5, sledi Se4!

Klasična kratka partija

Evansov gambit

(Newyork 1869)

(Beli brez konja b1)

Morphy	Bryan
1. e4	e5
2. Sf3	Se6
3. Lc4	Lc5
4. b4	Lxb4
5. c3	Lc5
6. 0—0	d6
7. d4	Lb6
8. d×e	d×e
9. Db3	Df6? (De7)
10. Lb5	Le7? (Ld7)
11. Da4	Sg7
12. Lg5	Dg6
13. L×e7	K×e7
14. L×c6	b×c
15. S×e5	Df6
16. S×c6 šah	Kf3
17. e5	Dg5
18. h4	Dg4
19. Da3 šah	Kg8
20. Se7 šah	Kf8
21. Sg6 šah	Kg8
22. Df8 šah	T×f8.
23. Se7 mat.	

Nazoren primer zadušenega mata.

Rešitve problemov št. 129 in št. 130 na strani 9

In vendar nisem mogel biti nič več tako miren kakor pred tem dogodkom. Vseeno mi je bilo nekoliko tesno pri srcu, če sem pomislil, da nas utegne Scheele na koncu koncev le ovaditi policiji. Posvetoval sem se s Bonifacem. To vam je bil dečko in pol. Hitro si je izmislil past za našega kemika.

Gospod Subito...

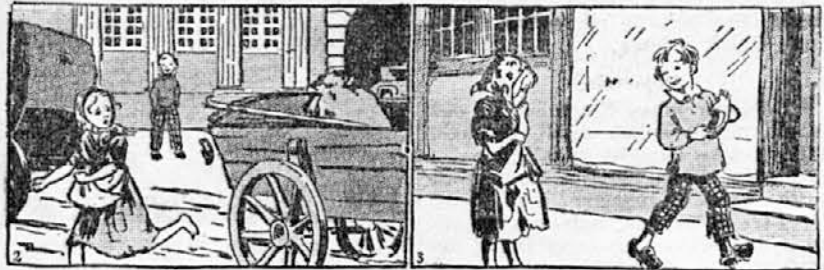

...in maščevalni fantalin.

Dekletce
z žveplenkami

Bilo je strašansko mraz, snežilo je in se mračilo, bilo je poslednji večer v letu, na Silvestrov večer. Tisti ledenomrzli večer je korakalo po cesti majhno deklece, boso in ogrnjeno le v tenko ruto. Pač je imela copate, takrat ko je odšla iz hiše, toda kaj ji je to zdaj pomagalo? Bile so zelo velike copate, nosila jih je nazadnje njena mati, in bile so res strašansko velike.

Dekletce jih je izgubilo, ko je pohitelo čez cesto. Medtem sta privozila dva voza. Ene copate ni mogla več najti.

Z drugo je pobegnili neki deček; rekel je, da jih bo imel za zibelko svojim otrokom, če jih bo kdaj imel.

Tako je hodilo malo deklece boso, čisto boso z drobnimi nogami, ki so bile od mraza že vse rdeče in modre. V starem predpasniku je nosila prgišče žveplenk, en šop jih je pa držala v roki. Toda ves dan ni še nihče ničesar kupil, nihče ji ni podaril niti vinjarja; lačna in naspol zmrznjena je tavalala okrog; bila je tako utrujena, uboga mala! Snežinke so padale na njene dolge, plave lase, ki so se lepo kodrali po tilniku in po ramenih. Na to pa mala, lačna deklica kajpak tedaj ni mislila.

Iz vseh oken so se bleščale luči in na cesto je čudovito dišalo po gosji pečenci: da, saj je bil Silvestrov večer!

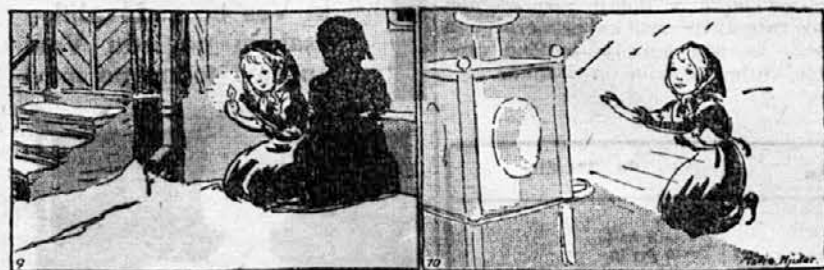
2

V neki kot med dvema hišama — ena je stala nekoliko bolj naprej kakor druga — je deklica sedla in se stisnila k steni. Male nožice je potegnila, kolikor je mogla k sebi, toda še zmerom jo je zeblo. Ni si upala domov, saj ni prodala še nobene žveplenke in tudi nobenega vinjarja še ni dobila.

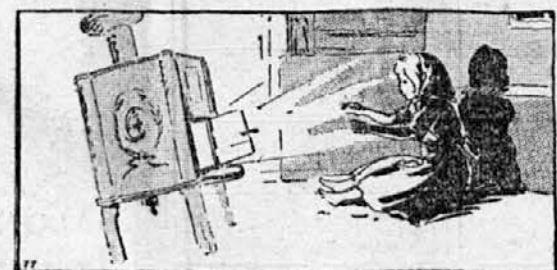
Oče bi jo natepel, in mraz je tudi doma, čeprav imajo streho nad seboj in čeprav so zakrpali največje razpoke v njej s krpami in slamo. Vseeno je v hišo pihal veter.

Njene drobne ročice so od mraza malone čisto otrpnile. Oh! Kako dobro bi ji del plamenček žveplenke, če bi si jo le upala potegniti iz šopa, jo podržniti ob zidu in si ob njenem plamenčku pogreti roke. Potegnila je eno: »Rič!»

Kako je zakipelo, zašvrketalo, kako je zaplamtelo! Bil je pravi, svetel plamenček, kakor majhna luč in ko je podržala roko nad njim, ji je postalo toplo. Bil je res čudovit ogenj!

Deklici se je zazdelo, kakor da bi sedela pred veliko, železno pečjo z nogami iz medi, ogenj je čudovito plamenel v njej in jo tako lepo grel!

3

Dekletce je že iztegnilo nožico, da bi jo pogrelo. Bila je tako mrzla in otrpla, tako potrebna toplote.

KAMENČEK IN ČEVELJČEK

Nekje na cesti, kajpak na važni prometni cesti, je sredi velike, velikanske družine kamenčkov ležal kamenček, ki bo o njem pripovedovala naša zgodba. Bil je priden, lep, majhen kamenček, precej oglat, kakor se za pravi kamenček spodobi, bel in iskrec se od veselja in mladosti. Njegova edina želja je bila, da bi videl dosti, dosti sveta, da bi lahko vse življenje potoval. Zla usoda je pa hotela, da je moral vsa otroška leta preležati med svojimi sorodniki na beli cesti in samo hrepeneti in gledati, kako vozovi, ljudje, avtomobili in motorji vozijo čezenj in izginejo v daljavi. Ubogi kamenček!

Dolgo, dolgo je kamenček premišljeval, kako bi tudi sam mogel potovati. Skušal se je prilipiti med zarezane velikega avtomobilskega kolesa. Zaman. Skušal je ljudem ugajati, da bi ga pobrali in nesli s seboj. Nihče se še zmenil ni zanj. Lepega dne se je pa zgodilo tisto, kar je tako dolgo pričakoval: odpotoval je.

Bilo je pa takole. V največjem trgu ob tisti cesti je bilo tisti dan žegnanje. Med vozovi, med mo-

skimi, med ženskami, med konji in med motorji, ki so hiteli na tisto žegnanje, je bilo tudi majhno deklece. Šlo je na žegnanje peš, s strganim čevljičkom. Naš kamenček je luknjo v njenem podplatu zavohal že nekaj metrov prej, preden je prišla do njega.

»Hopsa,« si je dejal, »to bo pa nekaj zame!»

In ko je deklece nič hudega ne sluteč stopilo nanj, se je spretno izmuznil skozi luknjo v podplatu v njen čevljiček.

V čevljičku se je kamenček čisto dobro počutil. Bilo je nekoliko tesno in temno tudi, toda upal je, da bodo kmalu prišli boljši časi. Drugače je bilo pa za deklico, ki je imela čevljiček na svoji drobni nožici. Nekaj časa kamenčka sploh ni začutila, potem jo je pa pričel zbadati v podplat. Pričela je šepati. Naposled se je ustavila, sedla na obcestni kamen — na tisti, kjer so na njem napisani kilometri — in si sezula čevljiček. Fantiček, ki je šel z njo na žegnanje, je pa stopil bliže, da bi videl, kaj je našla v čevljičku.

»Glej no, kakšen oster kamenček,« je vzklila deklica, prišla kamenček in ga podržala med svojimi drobnimi prsti.

»Stran ga vrzi!« ji je dejal fantiček.

»Oh, ne! Ne!« je tedaj milo zastokal kamenček.

Otroka sta prislunila. Deklica se je razjezila: »Kamenček, kaj pa ti iščeš v mojem čevljičku? Čevljiček je hiša za mojo nogo. Samo moja noga sme stanovati v njej. Ti si tako rekoč pritepenec, da veš!»

»Oh, usmiljenje, lepa gospa,« je še bolj milo zavajal kamenček. »Tako rad bi videl svet, pa sem se vtihotopil v hišo vaše gospe nožice, v vaš čevljiček. Oh, vzemite me s seboj!»

Deklica je imela zelo mehko srce. Ni mogla odreči kamenčku te mile prošnje. Vzela ga je v dlan in mu dejala: »Dobro. Če boš lepo priden, te bom vteknila v žep svojega plašča in te bom vzela s seboj na žegnanje. Toda obljubi mi moraš, da boš lepo priden in pameten.« »Obljubljam, vse obljubljam!« je navdušeno vzkliknil kamenček. In že je zdrknil v mehki, mračni žep deklinčnega plašča.

Priletel je med zelo pisano družino. V žepu je deklica nosila ugu-

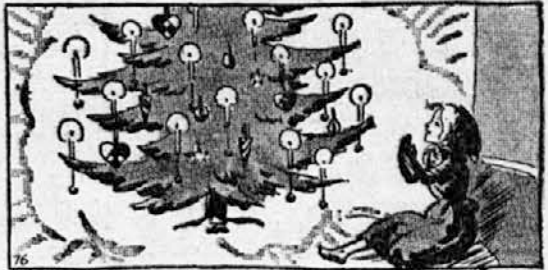
Tedaj je plamen ugasnil, peč je izginila. Sedela je v mrazu ob golem zidu in držala v roki ogorek žveplenke.

Prižgala je novo žveplenko. Zagorela je, zažarela in tam, kjer je njen sij padel na zid, je postal zid prozoren kakor tenčica.

Deklica se je skozi tenčico zazrla v veliko razsvetljeno sobo; na sredi sobe je stala miza, z belim prtom pregrnjena in na prtu je bilo polno finega, tenkega porcelana. Na sredi mize se je kadila s češpljami in jabolkami nadevena pečena gos!

In kar je bilo še imenitnejše, goska je skočila z mize in kar z vilicami in nožem v hrbtu odkoracala naravnost proti mali, ubogi deklici. Tedaj je pa žveplenka ugasnila in deklica je videla samo še goli, mrzli zid.

4

Prižgala je novo. Nenadno se je znašla pod prekrasnim božičnim drevescem. Bilo je še lepše in čudoviteje okrašeno kakor tisto, ki ga je lani videla skozi stekleno izložbeno okno bogatega trgovca. Tisoč in tisoč lučic je gorelo na zelenih vejah in pisane podobe, kakršne je videla v izložbi, so gledale z drevesca nanjo.

Dekletce je iztegnilo obe roki za drevescem — tedaj je pa ugasnila žveplenka, in lučice z drevesca so bežale višje in še višje. Deklica je videla, da so te lučice zvezdice na nebu.

Ena izmed njih se je utrgala in padla na zemljo, puščajoč za seboj dolg, srebrn rep.

»Zdaj je nekdo umrl,« je dejalo deklece, kajti tudi njena babica — zdaj je bila že mrtva — je vselej dejala: »Kadar pade zvezda z neba, tedaj odleti k Bogu ena človeška duša.«

Spet je potegnila z vžigalico po zidu, da je živo kakor ogenj vzplamenela.

In zagledala je svojo babico, vso sijočo, neskončno milo in ljubo.

Konec prihodnjic

ljen gumb s svojega plašča, svinčnik, prav tako kratek kakor je bil kamenček sam, zrcalce in košček radirke. Ti stanovanci deklinčnega žepka niso bili posebno veseli novega prišleca.

»Kaj pa ti tukaj?« ga je vprašal gumb, že na prvi pogled pusto, zagrenjeno bitje. Nič čudnega, bil je tako oguljen, da je moral biti zmerom slabe volje.

»Dovolite, da se vam predstavim, jaz sem kamenček,« je vlijudno dejal naš kamenček.

Priklonil se je, tedaj je pa v zrcalu zagledal samega sebe. Silno se je prestrašil, saj se še nikoli ni bil videl v zrcalu. Misli je, da je zrcalo voda, kajti dotlej se je videl samo enkrat, in sicer v vodi, tedaj, ko se je skotalil na breg nekega potočka in bi kmalu padel v vodo. Vode pa ni maral, ker je bila mrzla. Brrr! Plaho je potipal zrcalo in videl, da je trdo. To ga je pomirilo.

»Kamenček?« je tedaj začudeno vprašala radirka, ta je bila še od vseh najbolj prijazna. »Odkod pa ste in kam greste?«

»Na žegnanje grem,« je ponosno odgovoril kamenček. »Tudi mi gremo tja,« je odgovorila radirka, kajti uvela je nekaj besed svoje gospodarice.

Svinčnik je pa takoj vprašal: »Ali imate potni list? Ali hočete, da vam ga napišem?«

»Kaj se pa ti siliš v ospredje?« se je zazrla radirka, očitno sovražnica svinčnika, »samo poskusi pisati, te bom takoj zbrisala s papirja.«

Ubogi svinčnik je hitro umolknil. Kamenčku se je zasmilil, toda ker se ni hotel nikomur v žepu zameriti, je lepo molčal. Dolgo so se vsi v žepu zibali sem in tja, dokler se deklica naposled ni ustavila. Segla je v žep in polskala med svinčnikom, zrcalcem, radirko in gumbom naš kamenček. Vzela ga je v dlan in mu dejala:

»Vidiš, zdaj smo na žegnanju. Le ozri se naokrog in poglej, kakšen je svet.«

Kamenček je bil kakor začaran. Na žegnanju je videl nešteto novih čudes, ki se mu o njih poprej še sanjalo ni: lesene konje na vrtiljaku, čisto podobne resničnim konjem. Debelo, debelo in dolgo kačo, leno zvito v svitek. V nekem šotoru je videl žensko z brado. Razen tega je spoznal, da bi bilo na takšnem žegnanju prav lepo živeti. Prosil je deklico:

»Pusti me tukaj, vrzi me na tla, da bom vse življenje gledal ta čudesa.«

Deklica se je sicer kar težko ločila od kamenčka, naposled ga je pa le vrgla na tla, prav tam, kjer je bilo največ videti: vrtiljake, šotore s plesnimi umetniki in s Kitajcem z žogo, šotor, kjer je bila ženska z brado in šotor, kjer je ležala v svitku debela, debela kača. Kamenček je padel na mehka, ilovnata tla. Ves srečen se je zagledal v vsa ta čudesa, saj revež ni slutil, da bodo drugi dan šotore podrli in da bo ostal še bolj sam, kakor je bil na veliki cesti, kjer je imel vsaj nekaj sorodstva.

5

Božič v letu Gospodovem 1939

Kljub viharim dnem, ki smo jih preživeli v letošnji jeseni, kljub slabim napovedim nekaterih črnogledov, smo v miru in zadovoljstvu dočakali letošnje božične praznike. Da, marsikaj nas je prizadelo letošnje leto, bili so dnevi, ko so se naša srca plaho stisnila v nemem vprašanju: kaj bo? Včasih smo se bali, da ne bomo več praznovali božiča v miru, in ob tej misli nam je postalo tesno pri srcu.

Mi, ki letos praznujemo božič v svečano okrašenih domovih, mi, ki bomo svojim otrokom in svojim dragim kupovali skromna, toda zaželeno darila, mi, ki bomo kakor sleherno leto, tudi letos pohiteli k polnočnici z lahkim, srečnim srcem, vsi se vsaj enkrat na leto spominimo na tiste, ki so dočakali letošnji božič v vojni, v bedi, v revščini.

Dokler sami ne preizkusimo vseh strun človeškega življenja, pač ne vemo, kaj se prav za prav pravi: živeti. Tisti, ki sam na lastni koži nikoli ni preizkusil odpovedi in žrtve, pač ne ve, kaj se pravi: odpovedati se. In tisti, ki sam nikoli ni trpel, tudi iz najbolj živih opisov trpljenja ne more razumeti bede svojih bližnjih. Toliko gorja se je zadnja leta razlilo po svetu, da smo se — kar lepo si priznamo — že nekoliko privadili nanj. Da, mi smo se privadili, ker se nas samih ni dotaknilo s svojjo pekočo roko. Sprva smo globoko ogorčeni prebirali v časopisih tiste vrstice, kjer je pisalo o bedi žena in otrok v bombardiranih mestih, o revščini beguncev, o krvavih bojih na frontah in v obleganih mestih. Danes — priznamo si to — smo se že nekoliko privadili na te novice. Vprašati bi se pa morali, ali je tako najboljše in prav? Ali je pravilno, da ne razumemo bede, dokler je ne občutimo na lastni koži? Ta ali ona bo dejala: »Saj se nam ti ljudje smilijo, toda pomagati jim tako ne moremo.« Utegnila bi imeti prav. Toda usmiljenje do bližnjega lahko pokažemo tudi drugače, na drug, nam bližji način.

Dolžnost sleherne izmed nas je, da vsaj o letošnjem božiču plača svoj obol na oltar človečnosti in ljubezni do bližnjega. Tudi pri nas je dosti revežev. O, ko bi ve matere, ki imate tako neskončno radi svoje malčke, kdaj pogledale v razne sirovišnice! Otroci iz sirovišnic imajo prav posebno srca. Ta srca ne znajo biti nikoli tako neskrbno otroško vesela, kakor srca vaših otrok, kajti kljub temu, da jim usmiljena roka reže kruh, niso deležna tiste materinske ljubezni in toplote, kakor so je deležni vaši otroci. Kako bi bili ti otroci veseli, če bi vsaj enkrat v svojem življenju dobili za darilo ne-

kaj takšnega, kar si res žele. Enkrat v življenju bi dobili za darilo igrače, in ne samo najpotrebnejšega. Namesto rokavic bi ti otroci enkrat dobili žogo, namesto čepice punčko z oblekami, namesto plašča konjčka.

Koliko je med vami, ki to berete, mater, ki bi prav lahko storile to dobro delo? Morda ne mnogo, toda nekaj jih je prav zanesljivo. Tistih nekaj naj pretehta te moje besede in naj po svoji vesti odgovori nanje.

Poznam nekega možička, ki vso zimo postaja na vogalu v tenki suknji. Star je že, tako skromno pokojnino ima, da sme jesti samo enkrat na dan. Ni dolgo tega, kar sem govorila z njim. Vprašala sem ga, ali more prenašati mrz tako slabo oblečen? Česa pač najbolj potrebuje? Odgovoril mi je, da se je včasih še našla kakšna dobra duša, ki mu je kaj podarila, zdaj pa, da so časi tako slabi. Oh, tako bi potreboval kakšen šal in kakšne rokavice in kajpak, najbolj bi potreboval kakšno toplo jopico ali staro suknjo. Obljubila sem mu, da mu bom pomagala, da bom že poskrbela zanj, da bo kaj dobil. Sama mu bom dala topel šal, morda se bo našel kdo drugi, ki mu bo daroval kakšne stare rokavice ali staro suknjo. Ve, ki to berete, prosim, pogledajte, ali nimate morda doma v kakšnem predalu kaj primerne za zanj ali pa za kakšnega njegovega tovariša?

Kaj naj darujemo za božič?

Stara navada je, da svojim dragim za božič nekaj darujemo. Darilo naj bo simbol naše ljubezni, naše pozornosti do onih, ki jih imamo radi. Pogosto so ta darila prav malenkostna, toda njih prisrčnost nadomesti njih dejansko vrednost. Pri darilih in pri ljudeh gre za tisto notranjo vrednost,

ki je z denarjem pač ne moremo vrednotiti.

Da olajšamo izbiro primernih daril, smo skušali na spodnji razpredelnici našteti nekaj prav primernih in praktičnih daril za vaše drage. Kdor si je mogel prihraniti 200 dinarjev, bo pogledal v najnižji predaleček naše razpredelnice, tisti, čigar možniček pa

ne more utrpjeti več ko nekaj kovačev, bo ostal kar pri vrhu. Skušali smo darila, ki jih lahko darujete svojim dragim, razporediti po cenah, da vam olajšamo izbiro in nakupovanje. Upamo, da boste v dolnji razpredelnici prav zanesljivo našli kaj primerne in lepega za pod letošnje božično drevesce svojim bližnjim in dragim.

Razpredelnica daril

	do 30 din	do 50 din	do 100 din	do 200 din
Za mater	6 robčkov 6 kuhinjskih krp Čekar za na trg	Garnitura mila Blago za predpasnik Spodnje hlače	Copate Volnena jopica 1 letnik »Družinskega tedna«	Snežke Domača halja Toplo perilo
Za očeta	Cigarete Pletene rokavice Šal	Galose Ovratnica Nekaj ovratnikov	Blago za pidžamo Copate Pipa	Oblečnik za pisano Tucet robčev Par čevljev
Za ženo	Šivalni pribor za na pot Kaseta mila Škatlica pudra	Ovratna volnena ruta Par volnenih nogavic Volnene rokavice	Domača obleka iz flanele Kombineza Umetni nakit	Klobuk Električna plošča za kuhanje Volnena jopica
Za hčerko	Zepni album za fotografije Doza za puder Pisemski papir	Steklenica Kolinske vode Čepica iz baržuna Šopek cvetlice za plašč	Lepe rokavice Dežnik Trajno kodranje	Krnen muš Blago za »malo obleko« Čevlji
Za sina	2 nova filma za fotoaparata Tok za ključke Patentni svinčnik	Ovratnica Cigaretica Nogavice za smučanje	Album za fotografije Budilka Aktovka	Polnilno pero Zapestna ura Pullover
Za moža	Cigarete Zepni robček Pribor za britje	Ustnik Rokavice Peplnik	Svilena ovratnica Steklenica likerja Srajca	Lepi robci Klobuk Domači jopič
Za zaročenko	Usnjeni okrasni monogram Par avilnih nogavic Brušena vazica	Zepna manikira Pisemski papir Lep pas	Bonbonljera Lepa knjiga Blago za toplo bluzo	Velika manikira Drsalke Prti s prtici
Za zaročenca	Mrežica za jase Patentni svinčnik Krema, milo in britvice za britje	Lepa denarnica Šal Gumbi za zapestnice	Cigaretica Svilena ovratnica Lep zepni nož	Listnica Usnjena pisemska mapa Stojalca za knjige

Nogavice perilo dežniki

v najboljši kakovosti, po tovarniških cenah, v prodajalnah tovarne

VIDMAR

Pred Skofljo 19
Preiarnova ul. 10
Gosposvetska 2
Tyrševa 5, Palača »Slavija«

Včasih beremo v dnevnikih o bedi tega ali onega, ki ga je bolezen prisilila, da je ostal brez denarja, brez obleke, brez življenjskih sredstev, od vseh zapuščen. Navadno si takšni ljudje potem po časopisih iščejo podpore, če imajo še toliko energije. Kako malo je pa neimenovanih dobitnikov, ki so pripravljeni lajšati bedo teh ljudi! In vendar! Dovolj je pol kile sladkorja, da pokažeš dobro voljo, dovolj nekaj dinarjev, ki jih prav lahko utrpis, in že bo takšen trpin spet dobil vero v življenje in dobroto ljudi.

Časi, ljuba moja, so takšni, da prav nič ne vemo, kaj nas čaka. Morda bomo sami kdaj odvisni od dobrote drugih. Kako grenko nam bo, če bomo videli, da se nihče ne zmeči za nas in za našo bedo. Zato se odločimo, da bomo letošnji božič prav posebno praznovali, tako da bomo storili vsaj eno dobro delo pa ne samo tistim, ki so nam blizu po krvi, pač pa tudi vsem tistim, ki jih tareta revščina in beda, in ki jih do slej še ne poznamo. Morda je naš svet čisto drugačen od njihovega, toda le malo dobre volje je treba, da prodremo vanj.

Mnogo je družin na svetu, ki imajo komaj zase dovolj. Mnogo je takšnih, ki se jim prav dobro godi, ne da bi mogli govoriti o bogastvu. Nekaj jih je pa tudi, ki še nikoli niso vedele, kaj pomeni odpoved in žrtev. Vsaka družina naj pa letos, ko bo v sreči in miru praznovala letošnji božič, stori nekaj dobrega za tiste, ki bi prav tako radi praznovali ta lepi praznik, pa jim razmere ne dajejo. Skromnejše družine naj darujejo nekaj dinarjev kakšnemu revežu, pa bodo plačale svoj dolg trpečemu človeku. Tisti, ki imajo več denarja, naj darujejo kakšno darilo mestnim revežem, otrokom po sirovišnicah in tistim ubogim, ki vsak teden po časopisih prosijo podpore. Vsi, vsi naj pa letošnji božič praznujejo v prelepi zavesti, da so položili svoj dar na oltar ljubezni do bližnjega!

Saška

Naša kuhinja

KAJ BO TA TEDEN NA MIZI?

Jedilnik za skromnejše razmere

Četrtek: Goveja juha z vlivanci, govedina, krompirjeva omaka. **Zvečer:** Jetra v omaki.

Petek: Fižolova juha, krompirjevi cmoki, kisla repa. **Zvečer:** Fižolova solata, čaj.

Sobota: Zelenjavna juha, dušen riž, solata. **Zvečer:** Polenta z mlekom.

Nedelja: Goveja juha z rižem, prepelena govedina, žebulna omaka, krompirjev pire. **Zvečer:** Polenovka, polica, čaj.

Ponedeljek: Možganova juha, svinjska pečenka ali kokoš, pražen krompir, mešana solata, kompot. **Zvečer:** Kakao, polica.

Torek: Goveja juha s fretalnimi vlivanci, dunajski zrezki, pečen krompir, zeljnata solata. **Zvečer:** Telečja rižota, solata.

Sreda: Kislo zelje, ajdovi žganci. **Zvečer:** Mlečen zdrob.

Jedilnik za premožnejše

Četrtek: Goveja juha, kolerabice, prepelena govedina, solata. **Zvečer:** Jetrne klobase z zeljem.

Petek: Leča v prežganju, riževi svački, zeljnata solata, jabolčni zavitek. **Zvečer:** Palačinke, kompot.

Sobota: Kruhova juha z jajcem, z drobtinami in orehi zabeljeni makaroni, kuhana solata. **Zvečer:** Rižev narastek z malinovo polivko.

Nedelja: Golaževa juha¹, pečeni nadevni piščanci, pečen krompir, pražen riž, pesa, endivija, krompirjeva solata, potica, pecivo (glej lansko božično številko »D. t.«), mešan kompot. **Zvečer:** Mrzla pečenka s kislimi gobicami in kumaricami, pecivo, čaj.

Ponedeljek: Kurja juha², srnjin hrbet³, krompirjevi kifeljčki, mešana solata, čokoladna torta⁴, kompot, pomarančni liker⁵. **Zvečer:** Narezek, pecivo, čaj.

Torek: Ragu juha, pljučna pečenka, riž z gobami, mešana solata, potica, kompot, jajčni punč⁶. **Zvečer:** Lovska pečenka, krompirjeva solata, čaj.

Sreda: Telečja obara z jetrnimi cmoki, fini polpeti, riž, solata. **Zvečer:** Golaž, polenta.

Pojasnila:

¹ Golaževa juha: Zarumeni 10 dek čebule na 10 dekah masti, primešaj žličko sladke paprike in zalij z nekoliko vode. Dodaj 20 dek na majhne koščke zrezane govedine, osoli, dodaj nekaj česna, kumina, majarona, nekoliko paradiznikov meze in počasi duši. Ohlupi dva do tri krompirje, zreži jih in skuhaj v slani vodi, odcedi in dodaj mesu, ko je že skoraj kuhano. Vse skupaj zalij s tri četrt litra vode in skuhaj do konca.

² Kurja juha: Dobro očiščen kurji drob zreži na majhne kosce in ga priklavi z vodo, zelenjavo, nekoliko čebule, nekaj zrnc popra in soljo in počasi kuhaj, dokler se ne zmehča. Napravi svetlo prežganje iz 6 dek presnega masla in 5 dek moke, zalij z juho. Na juho daj koščke zrezanega drobovja, nekoliko kuhanega korenja, nekoliko dušenih gobic ali graha in kakšne cmoke.

³ Srnjin hrbet: Srnjinemu hrbtu odstrani kožice in ne rani mesa. Meso odrgni s soljo in poprom. Rezance prekajane svinjine pretašni skozi meso, zmerom samo po dolgem. Meso ostane zelo sočno, če ga pol ure pred uporabo nalahno namažeš z oljem. Daj v pečico z gornjo stranjo navzdol, peči pa prav tako kakor pečenko. Vmes torej polivaj z nacejeno mastjo.

⁴ Čokoladna torta: Zmešaj 20 dek sladkorja in 8 rumenjakov. Dodaj 14 dek neolupljenih zmletih mandljev, kos nastrgane čokolade, kakšnih 15 zrnc dobro zmlete kave. Primešaj sneg osmih beljakov. Testo stresi v namazan model in speči. Pečeno razpolovi, namaži in zloži. Nadev: mešaj 14 dek masla in 1 rumenjak. Kuhaj 20 dek sladkorja tako dolgo, da se vleče kakor nit. Vrelemu dodaj dva kosa nastrgane čokolade, odstavi in zmešaj, da se čokolada raztopi. Ko se ohladi, dodaj sneg enega beljaka in omešano maslo. Ko si mešala toliko časa, da je nadev postal gladek, namaži prerezano torto. Namaži jo tudi po vrhu in ob strani, potlej pa potresi z zrezanimi mandlji.

⁵ Kavni liker: Kuhaj pet minut 1 kilo sladkora, nekoliko vanilije in 1 liter vode. Pridaj 4 žlice ruma in preceji tekočino skozi gost robec. Med tem pa na osminko kile dobre kave nalij liter vrele vode. Ohlajeno črno kavo in pol litra alkohola primešaj pripravljeno precejeno tekočino. Nalij liker v steklenice, zamaži jih dobro in položi v klet v pesek. Za praznike bo dovolj, če boš vzela polovico predpisane recepta.

⁶ Jajčni punč: Vzemij pol kile sladkorja, nastrgane lupine ene limone in

Majhni, z visokim krznom positi klobuki so se našim damam letos izredno priljubili, posebno odkar so ugotovile, da je na primer rep srebrne lisice tudi na oglavju starega klobuka izredno elegantno pokrivalo. Na naši sliki vidite damo s podobnim klobukom in ovratnikom, samo da je to krzno oposuma, neke vrste ameriškega kenguraja, ki je za takšne svrhe izredno primerno.

nastrgane lupine ene pomaranče, vlij na vse to liter belega ali črnega vina. Pridaj močnega čaja, kozareček češnjeve vode in košček vanilije. Ko se shladi, raztepa v koščku štiri rume njake in dve čeli jajci. Vlij na to ohlajeni punč, pristavi k ognju kakor šodo, da se zgosti. Vlij v skodelice in postavi na mizo.

Kadar goste sprejemate

Božič je dan miru in družinske sreče. Zato imamo navado, da ob praznikih povabimo k sebi vse tiste, ki jih imamo radi in ki si z njimi želimo preživeti praznik. Ali vsi imamo prijatelje in sorodnike, ki bi radi z njimi preživeli topel večer ob razsvetljenem drevescu, ob jaslicah, v topli sobi, blagodišči po smrečju, vosku in poticah.

Dolžnosti gospodinje pri urejevanju in okraševanju mize, pripravljanju jedi in pospravljanju hiše so šele prvi deli opravila, ki jo čaka ob pričakovanju gostov. Iz hiše morajo izginiti sledovi vseh priprav. Razume se, da je za to treba imeti nekaj organizatoričnega smisla. Izračunati je treba znati, da so priprave o pravem času končane in upoštevati tudi tisti čas, ki ga bo gospodinja porabila čisto zase, za svoje lepoticenje. Kajti tudi to je gospodinjina dolžnost, da goste sprejme v praznični obleki, ne pa v domači halji in da teka sem in tja ko iz uma.

Za goste ni neprijetnejšega; kakor če najdoste gospodinjino nepravilno ali pa vso utrujeno in godrnjavo. To je prav tako, kakor če bi jim v obraz povedala, da jih je sicer povabila, a se je pri pripravi tako utrudila, da bi jih najraje odplovila. Tako si gostje mislijo, da potlej gospodinja pač komaj čaka, kdaj bodo odnesli pete.

Pri vstopu v tujo hišo imajo tudi gostje dolžnosti; denimo, da pač vedo zanje. Ker zdaj govorimo predvsem o tem, kako se ima ravnati pri sprejemanju gostov gospodinja, bomo torej predvsem povedali, kakšne so njene dolžnosti. Dolžnost gostov je, da gospodinja sami poiščejo, če jih še ne čaka in se pozdravijo najprej z njo in

Steznik

ki Vas bo zadovoljil v vsakem pogledu Vam napravi točno po meri

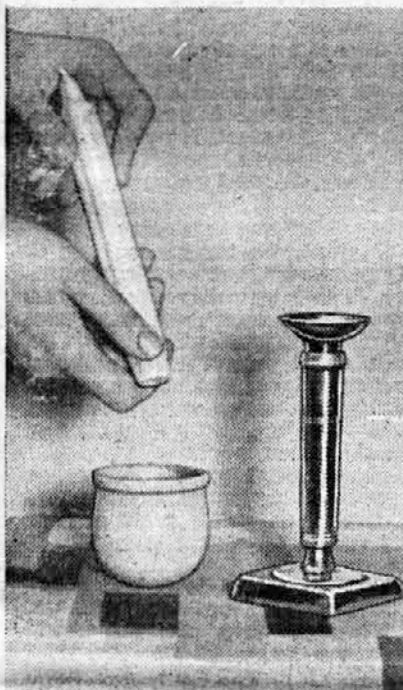

SALON STEZNIKOV
Irena Salaj
LJUBLJANA, GAJEVA 8
prilifčje (Dukičev blok)

Praktični nasveti

Ce na pločevinasti škatli vrežete zarezo in isto napravite tudi na pokrovu, boste imeli sijajno dozo za posipanje, bodisi za moko, sladkor ali kaj podobnega.

Kadar boste pripravljali praznično božično mizo in v svečnike vtikali lepe sveče, se utegne zgoditi, da ne bodo kar zdrkile v svečnik. V tem primeru vtaknite spodnji konec sveče v vrečo vodo in tako se bo toliko zmečala, da jo boste lahko poljubno oblikovali.

Šele potlej z drugimi gosti, če so v hiši. Gospodinja mora potlej goste peljati v sprejemnico, sesti k njim — to je zelo važno! — in napeljati pogovor na zanimivo snov. Pogovor mora zanimati vse goste, ne samo nekatere. To je seveda tudi neke vrste umetnost. Kljub temu pa to ni tako težko, saj časopisi obravnavajo vse mogoče dogodke in tako vam pač ne bo pretežavno najti primerno snov. Gospodinja se mora izogibati zasebnih odnosno družinskih zadev. Nekatere gospodinjice imajo navado, da začno tarnati in se pritoževati čez svoje otroke, služinčad itd., kar je pa popolnoma neumestno. Če gospodinja pripoveduje nevspešne zgodbe iz svojega družinskega življenja, se morajo vsi gostje nehoti žalostno držati in z gospodinjico sočustvovati. Priznati pa morate, da ni primerno, če gospodinja sama spravi goste v slabo voljo.

Važno je, da je vse, kar prinesete na mizo, prvovrstno in pripravljeno po vaših najboljših močeh; od tega bodo imeli gostje užitek. Njihov užitek bo pa šele takrat popoln in dober vtis iz vaše hiše bodo gostje odnesli šele takrat, če boste poskrbeli tudi za njih duševno hrano, za prijeten razgovor in kramljanje. Če imate radio ali gramofon, se ju lahko poslužite. Seveda morate pa radio odpreti popolnoma tiho, tako da ne bodo nejevoljni tisti gostje, ki godbe nimajo radi. Drugače je pa, če se zedinijo za poslušanje godbe.

Za gospodinjico, ki ima otroke, je najbolje, če goste povabi na večerjo in ne na kosilo, ker lahko otroke spravi spat. Silno je namreč mučno, če otroci tekaajo sem in tja, padajo po parketu in jočejo. Pa tudi zato je prijetneje, ker lahko postrežete z mrzlo večerjo, dočim tega pri kosilu ne morete storiti.

Nikoli, tudi pozimi ne pozabite na cvetje. Kupite nekaj zimzelenih vejic,

omele ali bora. Če je jed že na mizi, nikar ne silite gostu tisto, ki jo imate vi radi, ker je gost morebiti ne mara. Če gost počasi je, ga pustite in tudi sami počasi jejte. Tudi ne pripovedujte gostu, kako malo je pojedel, ker s tem kažete nepozornost. Saj se utegne zgoditi, da je pojedel več, kakor ste vi opazili. Sploh skrbite zato, da bo razpoloženje vaših gostov na višku, nepriljubljeno, če ne celo humoristično.

Ko gostje odidejo, imate šele pravico do svojega počitka in sproščenja, če ga niste imeli že v družbi sami.

Problem dveh spolov

Pravična zahteva našega ženstva

Ugledni beograjski strokovnjak na področju seksualnih vprašanj, zdravnik dr. Kostić je te dni v beograjski »Politiki« napisal nekaj toplih in tehtnih besed k problemu ženske volilne pravice. Objavljamo njegov članek v celoti.

V velikem občestvu življenja zastopajo bitja različnih spolov poedinci. V borbi za obstanek poedinci enega rodu, enega razreda zaslužijo druge, toda spoli iste vrste tega ne store, ker sta oba spola za izvrševanje življenjskega cilja enako potrebna in zato enakopravna.

Samo pri človeku, kjer na splošno moški vodi družabno ureditev, je ostala ženska v podrejenem in popolnoma odvisnem položaju, kar se tiče njenega udejstvovanja v tej ureditvi.

Zena nima državljskih pravic, ki bi jih kot človek morala imeti. Teh pravic ji moški ne da. Tak je primer s pravico glasovanja, to je s pravico soodločevanja vsega tistega, kar se tiče ureditve skupnosti, v kateri ženska ne samo živi, temveč tudi dela.

Glavno utego v borbi za svoje državljske pravice mora ženska iskati v okoliščini, da je predvsem človek in potem šele spol. Ženska je in isti meri človek kakor moški. Tu ne more biti neenakosti. Toda če so neenakosti sploh kje, so to ravno v funkcijah ženskega spola, v funkcijah, ki so tudi časovno daljše in po kakovosti težje od funkcij moškega spola. Vsa nesreča je v tem, da so funkcije spola stabilizirane že od narave in se jih noben spol ne more otresti in ne prevzeti jih.

Ničesar se ne more spolu dodati, odvzeti ali spremeniti. Spoli pripadajo samo naravi in služijo samo njej. Nasprotno funkcije moškega in ženske kot človeka, kot socialnega bitja so urejene z družabnimi zakoni. To je delo človeka, odvisno samo od moškega, in prav zato imajo ženske mnogo manj pravic, toda mnogo več dolžnosti. Ženska kot spol pripada samo naravi, ženska kot človek je bila odvisna od slej samo od moškega.

Odločno zagovarjam stališče, da je treba tudi ženski dati najosnovnejšo državljsko pravico: pravico glasovanja. Mislim, da tako mislijo tudi vsi poštenjaki.

Boljzani za podeljevanje te pravice ženski ne more in ne sme biti, razen pri moških, ki ne občutijo pravice in ki jih podpira želja po moški nadvladi. Nobenega vzroka ne more najti moški za svojo trditve, da si ženska, ki bi si priborila pravico glasovanja, ne bi znala pravilno opredeliti pravega in koristnega dela. Ženska je instinktivno pravična: ona pravico občuti. Med-

Proti božiču se porajajo vse mogoče želje — in eno izmed njih vam z našo sliko izpolnjujemo. Izredno elegantna in prikupna s kapuco iz snežno-belega jagnječjega krzna tudi za vas ni nedosegljiva. Nepremagljivo pa učinkuje s svojo kraljevsko rdečo baržunasto podlogo.

Pleten smučarski pulover

Hvaležno ročno delo za dolge zimske večere

Pulover je pleten iz precej debele volne. Razen tega potrebujete zanj dve pletilki št. 2 in pol, dve pletilki št. 3 in pol, okrogli pletilki št. 2 in pol, eno dolgo 60, drugo pa 40 cm.

Model je pleten iz modre in rdeče volne. K modri barvi se pa sijajno poda tudi katere izmed modernih pastelnih barv.

Za prednji del nasnujete 100 petelj na pletilki št. 2 in pol. 10 cm visoko pletite v navadnem dvojnem rebrastem vzorčku (dve levi in dve desni). Potlej nasnujete na pletilki št. 3 in pol in dodajte takoj še 20 petelj, ki jih nasnujete na vsaki strani pol. Vzorec je izredno preprost:

1. vrsta: Ovijte, 1 petljo levo — snemite prav narahlo, 1 petljo desno — podpletite. Ponavljajte do konca vrste.

2. vrsta: Ovijte, 1 petljo levo — snemite narahlo, 2 desni — podpletite hkrati. Pletite tako do konca vrste. Vse naslednje vrste pletite tako kakor drugo vrsto.

Ko je prednji del 18 cm visok, dodajte na vsaki strani na vsakih 6 vrst po eno petljo, 8 krat na vsaki strani, pollej pa pletite naravnost, do višine 31 cm. Zdaj začnite snemati za rokavno odprtino, in sicer: najprej 10 petelj na vsaki strani, potlej po dve, nazadnje pa po eno v vsaki drugi vrsti, dokler ne ostane 106 petelj. Naprej pletite naravnost, dokler prednji del ni visok 35 cm. Zdaj morate oblikovati okroglo odprtino. Najprej snemite prav narahlo srednjih 24 petelj, potlej pa vsako stran pletite zase in neprestano snemajte v začetku vrste po štiri petlje. Kajpak prav narahlo. Na koncu vam ostane še 16 petelj, ki jih pletite naravnost do višine 49 cm.

Zadnji del pletite natanko tako kakor prednjega. Ko je gotov, oba sešijte na ramenih. Na vrstnem izrezu nasnujete 240 petelj na okroglo pletilko z rdečo volno. Pletite dve levi in dve desni, in sicer 14 cm visoko. Nato pletite eno vrsto desno, pri čemer vselej po dve petlji podpletite skupaj. Predenite na manjšo okroglo pletilko in pletite spet z modro volno za ovratnik. Seveda mora biti v sredi

tem ko hoče moški doseči pravico s sistemi, ženska doseže isto s pomočjo vsebine in bitnosti. Zato je ženska manj nasilna ko moški, ki pogosto mnogo ve, toda malo občuti.

Ženski pustimo, da v državnih in samoupravnih problemih svobodno govori in odločuje. Uverjen sem, da bo znala povedati in pravično odločevati. Ni treba že v naprej ženski zanikati sposobnost za odgovorno in uspešno reševanje teh problemov, preden smo prepričani, da za to res ni sposobna. Ali so pa iz tega delovanja odstranjeni tudi vsi nesposobni moški? Teh moških je veliko. Ocena sposobnosti ženske kot človeka in kot državljana je lahko popolna samo tedaj, kadar se z delom pokažejo vse njene državniške zmožnosti in kadar znajo te zmožnosti preiti vze zapletljive in trenja v življenju.

Značaj ženske seksualnosti ne more

preledek. Ovratnik naj bo visok 10 cm. Na koncu prav narahlo snemajte.

Za polovico rokava nasnujete 30 petelj z modro volno in pletite s pletilkami št. 3 in pol. Na eni strani dodajte, na drugi strani pa vseskozi pletite naravnost, ker je polovica rokava modra, polovica pa rdeča. Na eni strani torej dodajate na vsakih 6 vrst po eno petljo do 40 petelj, dalje pa na vsake štiri vrste po eno petljo do 56 petelj. Potlej pa na isti strani snemajte.

negativno vplivati na državljske dolžnosti. Zena je prav v svoji spolnosti, a predvsem zaradi materinstva stabilen element, nasprotje nestalni funkciji moškega.

V današnjih življenjskih okoliščinah je udejstvovanje ženske v javnem delu vse preveč omejeno, posredno in primitivno. Zato pa ne moremo oceniti v tem pogledu, kaj je ženska v resnici vredna in kaj bi bila vredna, če bi jo postavili v drugačne okoliščine.

Pravo sliko o vrednosti ženske in sposobnosti za odgovorno delo, o njenih zmognostih in nedostatkih, o njenih porazih in uspehih, bomo dobili, če ji pustimo, da svobodno ustvarja in dela, da se moti in da z uspehom ustvarja.

(Dr. A. Kostić v beograjski »Politiki«.)

Vljudnost v zakonu

»Prosim, bodi do mene dostojen, saj še nisva poročena.« To je znan, vesel rek, ki pa vsebuje precej resnice. V resnici pogosto naletimo na primer, da zakonca nista tako vljudna drug proti drugemu, kakor nasproti tujim ljudem. Zaradi pomanjkljive vljudnosti pa se je že marsikateri zakon razbil. Ljubezen ne nadomesti vljudnosti. Tudi poročena žena rada vidi, da je mož pozoren do nje. Rada vidi, da ji da prednost pred drugimi, da ji kakšno stvar pobere. Mnogo takšnih malenkosti je še, ki jih je pred poroko imel za tako samo po sebi umevne, po poroki je pa čisto pozabil nanje.

Tudi ni treba, da mož doma ne skrbi več za svojo zunanost, če je še kot zaročenec tako zelo pazil, da je bila njegova samovoznica lepo zavezana. Poročena žena ima tudi doma rada čednega in negovanega moža in ne samo tedaj, kadar gre z doma.

Isto velja tudi za ženo. Ljubezniva besedica možu, ko pride domov, mu pogosto pomaga pozabiti vse nevspešnosti v pisarni. Ne pomeni vsega samo dobra jed, čeprav pravijo, da gre ljubezen skozi želodec. Prijazen in smehljajoč obraz pri mizi more doseči, da je tudi preveč slana juha dobra. Žena ne bi smela nikoli trditi, da je tudi najslabša obleka za doma dobra. Samo

majte po dve petlji, dokler vam jih ne ostane 30, ki jih snemite hkrati. Prav po istem vzorcu pletite drugo polovico z rdečo volno, nato pa dela sešijte. Na spodnjem robu nasnujete 60 petelj in napletite s pletilkami št. 2 in pol 7 cm v rebrastem vzorčku. Nato snemite. Rokava vsijte. Pulover lahko tudi izvezete kakor vidite na sliki. Posebno ljubke bi bile črke, izvezene z volno najrazličnejših barv.

Pulover smete polikati samo po robovih in zelo previdno.

domača obleka, ki je poceni in preprosta, pa tudi čedna hkrati, je uporabna in dostojna. Saj smo vendar za moža rade lepe!

Ce ne pomislimo na učinke, ki jih ima vljudnost v zakonu, ima vedenje zakoncev velik vzgojni vpliv tudi na otroke. Znano je, da otroci radi posnemajo odrasle. Vljudnostnih oblik se bodo otroci naučili doma, in če bodo te oblike primerne, jim bo to v poznejšem življenju zelo koristilo. Otrok, ki doma nikoli ni slišal besed: »Hvala, prosim, oprostite, se bo pozneje zelo težko privadil na te besedice, ki so v vsakdanjem življenju tako potrebne.

Bogato izvezena bela satinasta večerna obleka, ki s svojim ozkim krilom očitno kljubuje sedanjim širokim večernim oblekam. Edina posebnost na njej je nesmrtni bolero, ki ima edino lastnost, da se neprestano prenavlja in prilagaja najrazličnejšim modelom. Tudi k elegantni večerni obleki na sliki se izredno dobro poda, posebno ker je izvezen v skladu z obleko samo.

ČIST BEL OBRAZ

v 10 dneh z uporabo FEMINA kreme proti PEGAM. Suha ali mastna 20' din Po povzetju pošljite:

PARFUMERIE BALOG — STARI BECEI, Dunavska banovina.

Monogrami — entel — ažur gumbnice — gumbi — plise fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš

LJUBLJANA, Frančiškanska ulica

Vezenje perila, predtisk ženskih ročnih del

12. nadaljevanje

»Vidiš, Liska, tako je na svetu. Stari hočejo denar, mladi pa ljubezen. Dumoustier je bogat, to drži. Zdi se pa, da gospodinci Cadreronovi ni do cvenka, kajti očka Cadreron doslej še ni poslal oklicev. No, če bi bila jaz namesto gospodične, bi storila prav tako kakor ona...«

Vrta ženska bi bila zanesljivo zadovoljna, če bi vedela, da se ni zmotila zastran simpatičnega tujca. Moreno — nedvomno ste že uganili, da je bil to on — je korakajoč ob bregu Loire res mislil na Orano, in njegove misli niso bile dosti drugačne od tistih nežnih besed v njegovem edinem ljubzenskem pismu, ki ga je bil napisal svoji ženi tik pred odhodom na fronto.

Poizvedovanje mlade žene na španskem konzulatu ni ostalo brez posledic. Moreno je izvedel, da se neka mlada Francozinja zanima zanj, ali še živi in ali ni morda padel v bojih na Mallorci.

Usoda je hotela, da je španska vlada mladega častnika prav tedaj, ko je Orana vpraševala po njem, poslala na Francosko. Sam je bil torej med prvimi, ki je izvedel o njenem povpraševanju.

Dama na poslanstvu je bila sicer izjavila, da povprašuje po njem po nalogu svoje prijateljice, toda Moreno je po opisu in tudi po svojih slutnjah uganil, da ni bil na poslanstvu nihče drugi kakor njegova žena.

»To ne bo nihče drugi kakor moja žena,« si je dejal, zelo zadovoljen z laskavim opisom mlade dame, ki se je zanimala zanj.

Kakor hitro je izvedel za Oranin naslov, ga ni več strpel. Hrepenenje se je zbudilo v njem, divje in nepomirljivo. Moral je na pot. Takoj drugo jutro se je odpeljal proti Toursu, od onod pa po stranski železnici do Rieuvala. Zdal je koracil ob bregu Loire in si z vso vnamo želel, da bi čim prej zagledal Jachères.

Korakajoč proti Jachèresu, je mladi mož modroval sam pri sebi: »Moja žena! Ali je mogoče, da sem oženjen? Hm... nedvomno bo to držalo. Orana nosi moje ime, in bila je moja... Bojim se samo, da vse to ne bo zadoščalo, če jo bom zahteval zase...«

Njeno lepo, nežno telo ga je pogosto mučilo v nemirnih in nesppečnih nočeh. Hrepenel je po svoji ženi, kakor da se ne bi bila poznala samo eno popoldne in eno noč, temveč kakor da bi bila že dolgo, dolgo zaljubljenca, prijateljica, tovariša.

Zdal, ko je bil že tako blizu svojega cilja, so pričeli v njem vstajati dvomi. Prišel je razmišljati, ali je dotlej prav ravnal, in kakšno utegne biti svidenje z njo, ki si jo je bil tako rekoč z zvijačo prisvojil...

»Če me bodo hladno sprejeli, mi bo res zelo mučno,« si je dejal sam pri sebi. Hkrati se je tudi spomnil, da so mu na poslanstvu sporočili, da Orana noče imeti nikakršnih stikov z njim. Ali to pomeni, da ga sovraži, ali zaničuje, ali pa da ga je celo pozabila?

Blizu Jachèresa si je bil na jasnem, kako bo ravnal.

»Če ne bo slučaj drugače nanesel, danes še ne bom govoril z njo. Rajši bom nekoliko stikal okrog gradu, in povprašal pri sosesčini o tej družini...«

Tedaj se je spomnil, da ničesar določnega ne ve o svoji ženi in tudi o njeni družini ne. Okoliščina, da imajo grad, zanj še ni pomenila, da so neizmerno bogati, pa tudi ne, da so odličnega porekla. Prav lahko bi bili tudi malomeščani. Ljudje, ki so si prav slučajno pridobili nekaj denarja in ki hočejo zdaj pred svetom blesteti in igrati graščake. Če bo tako, bo Moreno v hudi zadregi. Takšni ljudje so mu že od nekdaj bili zoprnji...

Spomnil se je, da mu je Orana povedala, da prodaja njen oče kmetijske stroje.

»Trgovci torej...« si je sam pri sebi dejal. »Takšni ljudje so na splošno ljubitelji bogastva in denarja...«

Vse te stvari, ki so ga zdaj vznemirjale, so mu bile v Barceloni kaj malo mar. Orana je bila tedaj zanj samo čudovito lepo dekle, s presemetljivo sinjimi očmi. Tedaj pač ni mislil na nič drugega kakor na njeno neomadeževano mladost in lepoto.

»Bil sem kakor začaran,« se je zdaj ošteval. »Le kako more trezen človek tako na lepem priti ob pamet?«

Tedaj se je spomnil Oranine čudovite lepote, njene sramežljivosti in nedolžnosti, in takoj mu je bilo žal, da je tako govoril. Bila je pač najboljša žena, ki bi jo mogel dobiti, najsi bi bili njeni starši kar koli in kakršni koli.

Tako modrujoč, je naposled pripel do nekakega prekrasnega posestva, nedvomno do gradiča Jachèresa.

Ljubezen

ŠPANSKEGA ČASTNIKA

IZ FRANCOŠČINE PREVEDLA K. N.

Jachères je bila čudovito posrečena združitev lepote prejšnjih stoletij z okusom današnjega časa.

Okrog velikega dokaj dolgega snežnobelega gradiča se je razprostiral velik vrt, posebno čudovit zaradi svojega simpatičnega nereda, in prav zato nekoliko podoben modernim parkom.

Izkušeno oko mladega Španca je takoj ugotovilo, da je gradič verna podoba gradenj cvetoče renesanse in da ga — hvala Bogu — ni prenovila še nobena nevesela roka.

»Vraga,« je dejal sam pri sebi, »ni čudno, da je Orana tako drugačna od drugih smrtnikov, če je vzrasla v tako čudovitem ozračju. Zdal razumem, zakaj mi je bila takoj na prvi pogled všeč.«

V svoji preproščini ni pomislil, da bi utegnili prav v istem ozračju vzrasti grdo, grobo dekle in da potem najbrže on nikoli ne bi imel priložnosti občudovati ta lepi gradič.

Hkrati so njegove misli poromale k njegovemu rojstnemu kraju, k neznatni španski vasi.

Tukaj je vse dihalo mir in harmonijo... In tam doli? Od njegove rojstne hiše ni ostal kamen na kamnu, vsa vas je bila v razvalinah, da bi jo ljudje le težko spet pozidali in živeli v njej.

Sicer pa, saj skoraj nihče ni ostal, ki bi se želel vrniti v to vasi... Bada beguncem je bila prestrašena, da bi ji kljubovali šibki in stari. Zdal je ostala vasica sama, zapuščena, čakajoča, da se vrne peščica tistih, ki so kljub grozotam državljanske vojne ohranili spomin na domači kraj.

Mladi Španec je sedel na obroke z vodo napolnjenega obcestnega jarka, ki je ločil cesto od parka.

Naspol skrit za velikim rožnim grmom, ki je pogajal tik onkraj tega jarka, si je lahko po mili volji ogledoval prekrasni park in opazoval življenje v njem, ne da bi ga mogel kdo opaziti iz gradiča.

Po cesti za njim je neki starček peljal voziček gnoj. Zaskrbljeno se je oziral proti nebu, kakor da bi tehtal, kakšno vreme bo. Vedoč, da so starci po vaseh nekako tisto, kar so v mestih informacijski uradi, ga je Moreno prijazno nagovoril:

»Dober dan, očka. Lepo vreme, kaj?«

»Mhm. Zato bomo pa jutri, ali najpozneje pojutrišnjem dež imeli. Zahodnik je pofegnil in v kolenih me trga. To nikoli nič dobrega ne obeta.«

»Nič kaj spodbudne niso vaše besede... Jaz bi se pa tako rad še malo sprehodil po tej prekrasni pokrajini.«

»Da, da gospod,« je ponosno dejal kmetič, »pravijo, da je Touraina pravi paradiz. Kdor jo spozna, se težko loči od nje.«

Kaj je krepost

Katehet v šoli: »No Tonček, povej mi, kaj je vrlina ali krepost?«
Tonček: »Krepost, to je, to je... žganje.«

Katehet: »Kaj?«

Tonček: »Da. Moja babica me zmerom pokliče, kadar jo kaj boli in me pošlje po žganje. Pravi, da jo žganje krepči.«

Škotska kri

Bogatemu Američanu so morali pomagati s transfuzijo krvi. Našli so krvodajalca, nekakega Škota. Po uspehi operaciji je Američan krvodajalca nagradil s sto dolarji. Prihodnjak mu je za isto uslugo dal le 50 dolarjev, tretjič pa nič. Zdravniki so se čudili. Američan jim je pa odgovoril:

»Imam namreč čedalje več škotske krvi v sebi.«

Pri čaju

Tetka Evalija: »Drage moje, to je zares strahovito, kakšna nemorala vlada danes po šolah. Včeraj sem slišala od svoje nečakinje, ki hodi v tretji razred gimnazije, kako jim je profesorica v šoli pripovedovala o razmerju med neko Hipotenuzo in dvema kadetoma...«

Zakonska matematika

»Jaz in moja žena sva eno.«
»Jaz in moja žena pa deset.«
»Kako je pa to mogoče?« se čudi prvi.

»Moja žena je ena, jaz sem pa ničla.«

Radoveden otrok

»Očka, kaj je podmornica?«
»To je ladja, ki plava pod morskovo površino.«
»Zakaj plava pod morskovo površino?«
»Zato, da je ne vidiš.«

»To vam rad verjamem. Jaz bi prav rad živel tukaj. Sicer pa, hm, ali vas lahko nekaj povprašam?«
»Zakaj pa ne?« je uslužno dejal možiček.

»Ali se ta grad imenuje Jachères?«

»Uganil ste.«

»Ali morda veste, kdo stanuje v njem?«

»I kdo neki? Njegov lastnik.«

»Najbrže kakšen deželan, kaj ne?«

»Kakor hočete. Gospod Le Cadreron prodaja kmetijske stroje. V Rieuvalu je imel delavnico za te stroje že njegov oče, pa tudi njegov ded. To je zakup, veste.«

»A tako? Ali ima ta gospod kaj otrok?«

»Samo eno hčer. En sam cvet je vzcvetel na tem drevesu, da. Človek bi rekel, da je lažje izdelovati kmetijske stroje kakor otroke...«

Starček se je pričel hahljati, tako mu je bil všeč lastni dovtip. Morda mu je godilo, da takle graščak ni mogel imeti več otrok, medtem ko

V 24 URAH

barva, pisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobi in svetilolika srajce, ovrtnike, zaplestnice itd. Pere, suši, munga in lika domače perilo. Parno čisti posteljino perje in puh

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

jih je sleherna kmečka družina premogla do malega po pol tučata.

»Kar je res, je res, lepa pa je ta edinka. Drobna in zala, bolj kakor vsa druga dekleta v okolici. In dobra, prijazna do vseh. Samo zdaj je nekam otožna, odkar se je vrnila s potovanja po Španskem. Veste, bila je tam doli, prav ko se je začelo tisto strašansko klanje. Nič čudnega, če je zdaj nekam žalostna.«

Morenu se je zazdelo, kakor da bi ga ob teh besedah neka nevidna roka stisnila za grlo. Bilo mu je, kakor da je on kriv Oranine otožnosti...

»Najbrže je poročena?« je vprašal po ovinkih.

»Poročena? Kaj še! Niti ne misli na to, tako mi je vsaj zadnjič povedala debela Marjeta, ki hodi v grad pomagat. Sin bogatega Dumoustierja se že dolgo suka okrog nje... Saj veste, bogatija na bogatijo. Vsako nedeljo čakamo na oklice.«

»Ali govorite, da bo kmalu poroka?« je vznemirjeno vprašal Moreno in za spoznanje prebledel.

»Prej ali slej bodo že kaj skuhal. Grajsko gospodično in Dumoustierjevega sina so skupaj vzgajali. Prijatelja sta že od otro-

HUMOR

»Zakaj je ne smejo videti?«
»Ker bi jo bombardirali.«
»Zakaj bi jo bombardirali?«
»Ker torpedira druge ladje.«
»Zakaj jih torpedira?«
»Zato, ker je vojna.«
»Zakaj je vojna?«
»Se eno vprašanje, pa ti pripeljem zausnico...«

Zalostno!

»Veste, draga sosedica, drame me prav nič ne zanimajo. V dramah na koncu vsi umrjejo in to je vse preveč žalostno. Dosti rajši imam opere, posebno »Aida«.

»Saj tam na koncu celo žive ljudi zakopljejo.«
»Da, res je, a zraven vsaj pojejo!«

Pretnja

»Prav žal mi je, dragi moj, toda računam vam prav res ne morem takoj poravnati.«

»Tako? Kakor hitro tega takoj ne storite, bom rekel vsem vašim upnikom, da ste mi ga poravnali.«

Različno pojmovanje

Zdravnik svojemu pacientu pijanecu: »Najboljši dokaz, kako je alkohol škodljiv in strupen, vam daje tale primer: dajte psu večjo količino žganja in videli boste, da bo poginil.«

Pijanec: »Seveda, to je najboljši dokaz, da žganje ni za živali temveč za ljudi.«

Ugodna priložnost

V neko hišo pride že okrog sedme zjutraj mladenič, in ker je povsod vse tiho, stopi v kuhinjo. Kuharica pravkar pripravlja pladenj s kavo in mlečnimi kolački. Obiskovalec vjudno pozdravi in vpraša za gospo.

»Gospa še spi, zdaj ne morete z njo govoriti,« odgovori kuharica.

»Škoda, gre namreč za neko važno družinsko zadevo. Prosim vas, da ji takoj izročite moje posetnico.«

Hitro napiše nekaj besed in posetnico izroči kuharici. Ko se ta vrne, ni »gospoda« nikjer pa tudi ne pripravljenega peciva na pladnju in srebrnih žlic.

Razlika

Kakšna je razlika med nami in Američani?

Američani pravijo: »Plačaj in odpelji, pri nas pravimo pa: »Molči in plačaj.«

Edino zdravilo

Gospa zdravniku: »V katero zdravilišče mi svetujete peljati letos moje hčerko?«

Zdravnik: »Svetoval bi vam, da letos ostanete doma in daste nekaj oglasov v časopise.«

Zrelo naših dni

Neki mladenič prosi za roko lepo, ločeno žensko, ki je vanjo do ušes zaljubljen. Takole se ji priporoči:

»Začetnik sem in revež, a dovolj sem sposoben, da bom zaslužil toliko, kolikor bova potrebovala za življenje. Moj kapital je v moji glavi.«

»Potlej svoj kapital najprej prenesite iz glave v listnico, potlej bova pa dalje govorila.«

»Neki moj sorodnik bi rad kupil kakšno veleposestvo v Touraini, je mene poslal na ogled. Ta grad mu je bil posebno všeč. No, če ni na prodaj, bomo pa kaj drugega poiskali.«

»Tisto pa, da. Na Francoskem je zmerom dovolj gradičev na prodaj...«

Videč, da mlademu tujcu ni več do razgovora, se je kmetič poslovil in vrnil k svojemu vozičku.

»Končati moram delo, preden se vreme ne obrne,« je zaupno dejal. »Stavim, da se bo še drevi pooblačilo...«

»To bi bilo pa res škoda,« je vjudno dejal Moreno.

In ko se je spomnil, da je prav on starčka zamudil pri delu, je še zaklical za njim:

»Hvala lepa za razgovor!«

»O, nič posebnega, gospod! Če boste še kdaj kaj potrebovali, kar k meni pridite v vas!« In odkrival je za vozičkom po cesti.

XXII

Ko je kmetič izginil za ovinkom, se je Moreno za nekaj trenutkov sanjavo zagledal v daljavo. Zdal je pač pobilje spoznal Orano in njeno družino. Čeprav je izvedel o svoji ženi samo lepe in dobre novice, se je zdela, kakor da ga vseeno niso posebno razveselile.

»Bolj všeč bi mi bilo, če bi bila preprosto dekle brez premoženja,« si je dejal, pazljivo ogledujoč ogromni vrt in grad, ki se je zdela, da ne živi v njem živa duša.

Tisti trenutek je bilo res še vse preveč razlike med njo in med njim.

»Pozneje bomo to razliko že premostili,« si je prigovarjal, »potem me bodo morda sprejeli bolj odprtih rok. Za zdaj ne pomenim ničesar za te ošabne deželane. Današnje denarno plemstvo je na svojo dozdnevno modro kri pač še bolj ponosno kakor nekdanje plemstvo, ki se je opiralo vsaj na slavno preteklost in na slavno ime.«

Globoke je vzdihnil. Zdelo se je, kakor da bi pogled na ta razkošni grad in pripovedovanje preproste kmetiča o razmerah v njem hudo omajalo njegov prirojeni španski ponos.

Prigovarjal si je: »Ne maram, da bi mi to šlo do žvega. Sicer pa, ali ne dolguje to punce meni svojega življenja?« V jezi ni pomislil, da žali svojo ženo.

Pripril je oči in še enkrat s pogledom preletel razkošno ljubkost prostranega vrta in mogočnost gradu v njem.

»Kakor v pravljici o speči Trnjulčici,« si je dejal. »Pravijo, da ni grajska gospodična vesela. Razumljivo. V tem velikem vrtu se zdiš kakor izgubljen, če ne vre okrog tebe novo, mlado življenje. Nehote si je v duhu predstavljaj na grajskih stezicah svojo ženo, okrog nje pa žrvgoleče, smejoče se otroke...«

Na lepem ga je streslo po vsem životu.

Sto metrov pred njim je po ozki grajski stezi prihajala malone naravnost proti njemu mlado dekle. Bila je oblečena v temno obleko, da so se njeni zlati lasje še bolj slikovito odražali od temnega ozadja. Ob njeni desnici sta korakala dva velika ruska hrti. Dekle je stopalo počasi, upirajoč oči v tla.

Po divjem utripu srca in po živahni pesmi svoje krvi je Moreno spoznal, da je to ona — Orana.

Steza, ki je po njej prihajala, je držala vstric s parkom, tik ob prostoru, kjer je sedel Moreno. Bil je dobro skrit za velikim rožnim grmom, tako da ga ni mogla opaziti, sam je pa vse prav dobro videl.

Da, to dekle, ne, ta žena je Orana. Tista Orana, ki so bile njene sinje oči na prvi pogled začarale mladega španskega letalca, da je tvegaj svoje življenje za njeno rešitev. Tista Orana, ki jo je smel eno samo, kratko noč ljubkovati in imenovati svojo...

Kakor divji veletoč so ga zalili ti sladki spomini... Čuteč ljubljeno ženo tako blizu sebe, se ni mogel več premagovati. Že je vstal, hotel preskočiti ozki jarek in stopiti prednjo. Tedaj se je pa nenadno — kakor da bi bila nekaj zasulila — obrnila in počasi odšla po stezi nazaj proti graščini.

Tisti mah se mu je zazdela tako daljna, tako nedosegljiva. Še nekaj sekund poprej je bil pripravljen zavreči vse pomisleke, stopiti prednjo in jo objeti, tako vroče, tako tesno, kakor jo je bil objemal tisto edino noč...

Zdal je bilo pa že vse drugače. Samo še od daleč je slišal lajanje psov, nje same pa ni mogel več videti.

Spet se je zavedel, kakšna razlika je bila tisti trenutek med njim in med njo. Tam na Španskem je bilo njemu vse domače in njej vse tuje. Tukaj je pa prav narobe. Tam doli ni bilo nič čudnega, če je po vsej sili hotel, da postanejo te sinje oči za zmerom njegove, če je poslušal kakor mnogi njegovi tovariši, glas svoje razbice krvi... Tukaj, kjer je vse tako mirno, tako lepo in urejeno, o tem ni mogoče niti govoriti...

6. nadaljevanje

Neka ženska, ki je Thorntona že nekaj časa opazovala, je zdaj sedla k njemu. Zatrli je svoj odpor in je ni odslavil, zakaj upal je, da bo nemara od nje kaj izvedel. Njen nekam hrapavi pozdrav je vrnil z dobrodušnim nasmeškom in jo je celo povabil, naj prisede na klop.

»No, mi boš kaj plačal?« je iz zivalno vprašala.

»Naj bo. Še jaz si bom naročil kozarec. Človeka kar zažaja, če mora poslušati vse to opraviljanje.«

Medtem ko je dekle z užitkom izpila svoj kozarec, si jo je Thornton natančneje ogledal. Bila ni kdo ve kaj pametnega obraza, narobe. Zato si je častnikar dejal, da ne tvega ničesar, ako ji malo vest izpraša.

»Ali si tudi ti poznala tisto žensko, ki tolikanj čvaka o njej?« je začel.

»Maram za take. Strašna prikazen, ta žensčina!«

»Saj je res čudno, da niti enega prijatelja ni imela.«

»Samo s Sallo Greenwoodo se je družila. Tudi jaz sem ju videla.«

»Kdo pa je ta ženska, ta Greenwoodova? Ali tudi tu stanuje?«

»Kaj še, ta je preimenitna za našo sosesčino. Neka francoska šivilja je iz Crane's-Courta.«

Tako! Zdaj je izvedel, kar ga je zanimalo. Začel je torej premišljevat, kako bi se te žensčine iznebil. Delal se je, ko da ga spanec mori, toda dekle se ni menila za to. Čez nekaj časa je previdno segla po njegovi žepni uri. Brž se je vrvaval in jo je otrsela.

Tedaj se je pa dekle raztogotila. Zdelo se je, da je bila že preveč pijake zaužila. Zato je postala prepirljiva.

»Saj sem si koj mislila, da se samo tako delaš, ko da bi spal.« je kričala nadenj. »Figo si spal. Kar rekla bi, da si kakšen vohun. Ta prekleti cucek je prišel samo vohunit. Samo dela se tako, ko da bi spal.« je zdajci tako glasno zakričala, da so postali vsi pozorni.

Pijani možje so se ozirli po njem in so preteče zarjaveli; ženske so se pa tako razrepčile, da so hotele Thorntona kar s pestmi napasti. Može so preobračali mize, ženska pa, ki se je bila spravila

nadenj, je padla pijana na tla. V splošni zmedji je Thornton srečno odnesel pete.

12. POGLAVJE
Priznanje

Pogreb lorda Alcestona je bil nad vse imeniten in bleščeč. Visoki uradniki, dostojanstveniki in mnogi imenitniki so ga spremlili na poslednjo pot. Odposlanstva iz vseh družabnih slojev so bila navzoča in najvišja gospoda je poslala svoje zastopnike. Najimenitnejši govornik dežele je imel v srce segač občutljiv ob odprtem grobu, in nobeno oko ni ostalo suho. V mnogih posmrtnicah in člankih so časniki poveljevali pokojnika kot državnika, človekoljuba in dobrega kristjana in ga postavljali ljudem za svetel zgled vseh čednosti. Sožalnih pisem in brzojav iz vse države je kar deževalo in pokojniku na krsto so poslali znanci, prijatelji in odbori raznih društev nešteto prekrasnih venov. Celotno tujino jih ni manjkalo.

Ko so pa pokojnega lorda položili v družinski grobnico k večnemu počitku, se je splošna žalost nenadjeano spremenila v ogorčenje. Vsi so se zgrajali, ker lordovega morilca še vedno niso izsledili. Angleško policijo je čakala težka naloga, da razvozla to skrivnostno uganko, sicer bo njen sloves za zmerom usahnil. Vsi so bili za trdno prepričani, da je Neillson morilec. Njegov beg in njegova trajna odsotnost sta bili le potrdilo, da je ta domneva resnična. Neillson je umoril svojega gospodarja — in Neillsona mora londonska policija najti!

Sprva so bili v Scotland-Yardu prav trdno prepričani, da bodo že čez nekaj ur prišli morilca, saj je od umora pa do ure zasledovanja minilo tako malo časa, da bi mo-

rilec ne mogel pobegniti čez deveto goro. Vse postaje in vsa pristanišča so bila močno zastražena in vrli detektivi so vzeli na piko vsakogar, kdor je bil le količak sumljiv. Ne bil bi jim ušel, pa naj bi se hotel izmuzniti iz pasti v še tako imenitni preobleki. Hiša v Hollowayu, kjer je stanovala Neillsonova sestra, je bila noč in dan zastražena. Neillsonov osebni popis so že čez nekaj ur imele vse policijske stražnice širom po državi. Med stvarmi, ki jih je bil pri pobegu pustil v svoji sobi, so našli tudi njegovo fotografijo, in še tisti dan so jo razmnožili v tisočih izvodih in jo razposlali na vse vetrove. Časniki so objavili tudi številke in serije lordu ukradenih bankovcev. In ni čudno, da je bil Scotland-Yard popolnoma prepričan, da se ribica ne bo mogla izmuzniti iz goste mreže.

Toda dnevi so minevali, lorda Alcestona so pokopali — a Neillsona še zmerom niso ujeli. Dan po pogrebu so nalepili po vsej državi velike lepake z morilčevimi slikami in s pozivom vsemu prebivalstvu, naj pomaga iskati morilca. Mladi lord je po nasvetu svojega prijatelja Thorntona razpisal tisoč funtov nagrade za prijavo in aretacijo morilca.

Tisti dan je imel lord Alceston vazen pogovor s svojo materjo v njeni dnevni sobi.

V žalni obleki je bila videti dostojanstvena, a vendar obžalovanja vredna. Sin jo je skoraj s strahom ogledoval. Dotlej je bilo njegovo razmerje do matere utegneno v stroge zakore visoke družbe. Zmerom sta občevala prijateljsko med seboj, in dotlej se nista bila še nikoli sporekla. Toda zdaj, ko sta si v somraku stala nasproti, je mladi lord pozabil, da govori s svojo materjo. Samo to mu je vrnilo v možganih, da ta ženska nekaj ve, da morda nekaj sumi, pa mu vendar ne pove. Ni mu šlo v glavo, da mu tega ne pri-

znati. Vezi med materjo in sinom so bile pretrgane, in ako mu ne bo hotela iskreno priznati vsega, kar ve, se bosta njuni poti razšli...

Vzravan je stal sredi sobe in ji zrl v blede lice, kakor da bi hotel predreti skozi krinko, ki si jo je bila nasproti njemu nadela. Njune oči so se srečale, in mati je vzdrla sinov predirni pogled. Njene ozke ustnice so bile energično stisnjene. Potlej je sedla in na oko mirno pričakovala sinovih besed.

»Klicala si me, mati.«

»Da, in vesela sem, da si se tako brž odzval.«

Zmignil je z rameni.

»Tudi jaz sem hotel prav tako nujno s teboj govoriti kakor ti z menoj. Ali si se naposled mar vendar odločila, da se boš z menoj iskreno pogovorila?«

»Ničesar ti nimam reči. Iz popolnoma drugih vzrokov sem te prosila, da pridi k meni.«

»Pošteno mi je žal, da je tako. Jaz sem prav nasprotno prepričan, da mi imaš mnogo, mnogo povedati. Ako bi hotela, bi mi lahko pošteno pomagala, da pojasnim očetov umor.«

»Še enkrat ponavljam, da se motiš. Ničesar ne vem.«

»Ali bi mi povedala, če bi kaj vedela?«

»Ne bi. Nisem maščevalna, in žal mi je, da si ti takšen.«

Mladi lord se je bil odločil, da bo ostal miren, zato se je obvladal, čeprav mu ni bilo lahko.

»Maščevalnost ni pravi izraz za to,« je mirno odgovoril. »Samo za pravico gre. Sicer pa nisem prišel, da bi to premlevala. Reci mi, kaj želiš od mene?«

»Slišala sem, da si razpisal nagrado...«

»Da. Nagrado za tistega, ki bo pripomogel, da bodo Neillsona prijeli.« ji je skočil v besedo. »Da, tisoč funtov sem ponudil.«

S pahljačo si je zakrila obraz, kakor da bi se hotela ubraniti vročini, ki je puhtela iz kamina.

»To ni bilo prav. Celotno se mi zdi. Predobro veš, da ni Neillson prav nič v zvezi z umorom.«

»Narobe. Popolnoma očitno je, da je zapleten v zločin. Nočem sicer trditi, da je sam morilec, pre-

Veseli Božič — če je darilo

PFAFF
šivalni stroji
IGN. VOK
Ljubljana, Tavčarjeva 7.

pričan sem pa, da vse ve, kar je z umorom v zvezi.«

»Tudi če ga boš izsledil, ne bo znil niti besedice.«

Nejeverno se je nasmešnil.

»Bomo videli! Ko bo tako daleč, bo nemara policija omehčala njegov jezik. Postave niso tako mile, da bi mu ne mogle izsiliti priznanja.«

14 dni zastoj
knjigovodstvo

trg. korespondenco, trgovinnstvo in nauk o menicah, praktično trg. računstvo, stenografijo in nemščino, da se prepričate moje nove metode samopouka: Praksa v pismenem pouku, brez vsake nepotrebne teorije, brez učitelja. I. skupina za absolvente mešč. in spod. sred. šol — trg. nameščence in pomočnike oz. mlade trgovce v izpopolnitve. II. skupina za trg. vajence oz. trg. začetnike vsake branže. Za trg. vajence iz dežele posebno cenen pouk! — Izkoristite priliko!

Zahtevajte prospekte od:

Kočevar Ivo, Maribor
Cankarjeva 14

Primerne božične darila

ROBERT GOLI

ŠPECIALNA ZALOGA PLATNA,
BELEGA IN PRAINEGA BLAGA

LJUBLJANA
SELENBURGOVA 3

F. P. ZAJEC

IZPRAŠAN OPTIK IN URAR

LJUBLJANA, sedaj Stritarjeva ul. 6
pri frančiškanskem mostu

Vsekovrstna očala, daljnogledi, lopomeri, barometri,
hiprometri, itd. Velika izbira ur, zlatnine in srebrnine.
Samo kvalitetna optika. Ceniki brezplačno.

Obleke, perilo, vetrni suknjiči,
dežni plašči, trenčkoti in vsa praktična oblačila, nudi v največji izbiri, najceneje

Presker

Ljubljana, Sv. Petra c. 14

MALI OGLASI

OREHOVA JEDRCA

nova, sortiran cvetlični med in
medico dobite naiceneje v

MEDANI

Ljubljana, Židovska ul. 6. 48. T.

Vaša usoda brezplačno!

Ta veliki dobrotnik človeštva, popularni, znani strokovnjak v področju astroloških nauk, brezplačno in karakteristično prerokuje vašo usodo. Njegove izjave bodo veliko in splošno senzacijo po vsem kulturnem svetu.

Pomagal vam bo, srečni boste, zaupajte mu, da vam bo prerokoval važne okoliščine, ki bodo spremenile smer vašega življenja in vam pomagale do dobrot in vsakega zaželenega uspeha, našel in očital vam bo vse glavne smerice vaše bodoče življenjske poti.

Ker pozna borbo in težnje človeštva v današnji dobi, se je odločil, da bo ljudem vseh slojev omogočil s pomočjo te znamenite znanosti, ki preko nje dobiva človeštvo veliko upanje za srečno življenje in vsakomur brateko pomagal in mu pokazal pravo in nepogrešljivo pot, ki je treba po njej hoditi in tako bo vsakdo našel pravo srečo in blagostanje. Kajti večina ljudi in poedinci so silno neodporni za udarce težke in krute usode. Da bi se pa vsakomur razjasnila pot, mu je potrebna pomoč, pot in smer in tako se bo duševno in telesno okrepil in dosegel vse svoje želje, ker vsi ljudje na tem svetu zaslužijo, da v času svojega tostranskega življenja dosežejo uspehe in veselje. Če ste premožni, revni, bolni, izčrpani ali v ljubezni nesrečni, če ste preživeli življenjske težave, razne izgube, ali ste duševno klonili, imate vendarle vsi svoje duševne napake in bošče samo po tej poti dosegli svoje velike cilje.

Vsakemu bo prerokoval: uspeh in srečo v bodočnosti, preteklosti, sedanjosti, karijeri, službi, znanosti, politiki, bogastvu, ljubezni, zakonu, loteriji, potovanju, dedovanju, zdravju, doti, sodnih sporih, spekulacijah, nenadnih dobrotah, vsakemu bo dal strokovnjaški pismeni nasvet, ki mu bo koristil vse življenje; odgovoril bo tudi na vsa tajna zanimiva vprašanja, ki mu jih morete zaupati brez slehernega oklevanja.

Razlaga vaše znatajne poteze, odkriva skrivnosti vaših velikih prijateljev in sovražnikov, napoveduje razne nevarnosti, nesrečne slučaje in podobno.

Horoskop pošilja vsakomur kar najbolj diskretno.

Mnogoštevilne izjave hvalečnosti prihajajo vsak dan iz vseh krajev sveta, kar dokazuje izredno zaupljivost in točno prerokovanje. Temu slavnemu astrologu so izjavile svoje priznanje največje osebnosti, veliki znanstveniki, književniki, umetniki, filozofi, veliki politiki in zmagovalci na vseh vojaških in diplomatskih področjih.

Znamenita pisarna »Radosavljevič« je ena najbolj razvitih, najbolj znanih, največjih in najpopularnejših na vsem svetu. Pridobila si je veliko zaupanje v vseh slojih naroda, v vseh krajih sveta. Vsi največji listi v Evropi so priobčili življenjepis tega astrologa in je res ta astrolog današnjega modernega časa v pravem smislu vzvalovil in razburkal milijone duš na vsem svetu, ker je zares pomagal narodom obeh polov, narodom vseh slojev. Vse človeštvo pozna njegova dela, ki se je v njih stavil na razpolago službi naroda, hotel vsakemu pomagati, da postane zmagovalac na raznih popriščih, da občuti vsakdo veliko in pravo veselje v življenju, saj je velikim in malim ljudem »astrologijac« v vseh vekovih pomagala, jih osrečevala in imela velike zasluge za srečo človeštva. Vsi, rojeni med 1857. in 1931. letom, naj pišejo po horoskop na Radosavljevičev naslov, ravnanje se morajo pa točno po priloženih navodilih.

Poslajte tudi vi natančen in čitljiv lastnorodno spisan naslov, označite svoj spol, dan, mesec in leto rojstva, 10 dinarjev, v denarju po položnici ali 15 dinarjev v znanosti, iz stroške, klienti iz tujine pa 20 din v gotovini.

Naslov: Astrološki biro Radosavljevič, poštni predal št. 1, Sopot, Dunavska banovina, Jugoslavija.

TRTA

Cepiljenke najplemenitejših vrst ter zatiče in korenike Kober 588, letki 88, Riparia in Chasselas, vse zajamčeno čisto in prvovrstno, dobavljajo: Prvi jugoslovanski loznjaci, Daruvar. Zahtevajte cenike.

ŠIVALNI STROJI

najnovejši letošnji modeli v največji izbiri
napredaj po neverjetno nizkih cenah

NOVA TRGOVINA

TYRŠEVA (DUNAVSKA) CESTA ŠTEV. 36
nasproti Gospodarske zveze

Premog-Koks-Drva

RESMAN LOJZE - Ljubljana
Cesta 29. oktobra (Rimska) št. 21
telefon 33-53

Primerna

Božična darila

priporoča

A. & E. SKABERNE**LJUBLJANA**

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN NOVO LETO!

Njeguajte
Vaše zube
suz neznatan izdatok!

S 9-1 Garnitura za njegu zubi: odlična, bijela, zubna pasta »Leomint«, čvrsta četka za zube, čaša za ispiranje od bakelita i tuljak za zubnu četku, sve ukupno Din 10.—

10.—

Biti lijepa
dužnost je svake žene!

S 9-2 Garnitura za njegu lica: kutija pudera, kitičica za pudranje, crvenilo za lice, crvenilo za usnice, crnilo za obrve i toaletni sapun, sve ukupno Din 19.—

19.—

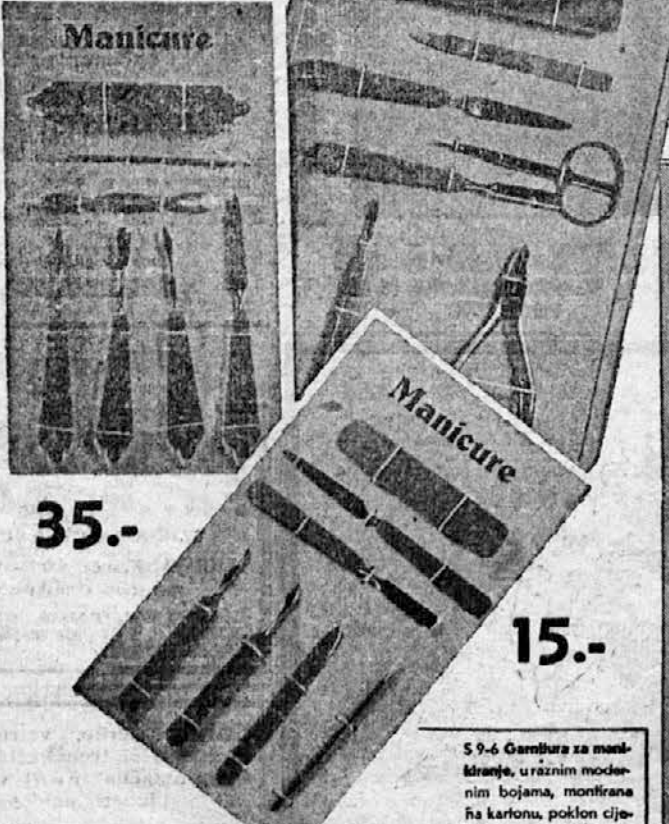
Dobro obrijan, dobro razpoložen!

S 9-3 Garnitura za brijanje: ogledalo na stalku sa zrcalom za sapuniranje, četka za sapuniranje, aparat za brijanje od bakelita, 10 komada nožića za brijanje marke »Habuso«, sapun za sapuniranje u tuljku od bakelita, stipsa (kamen) za poslije brijanja, zaustavljač krvi, sve ukupno Din 26.—

26.—

Manicure

S 9-4 Garnitura za manikiranje, — veoma ukusna, u raznim bojama, montirana na kartonu Din 35.—

35.—

S 9-5 Garnitura za manikiranje, veća, luksuzna, u raznim bojama, montirana na kartonu Din 40.—

40.—

S 9-6 Garnitura za manikiranje, u raznim modernim bojama, montirana na kartonu, poklon cijena Din 15.—

15.—

Njeguajte Vaše čedo!

S 9-7 Garnitura za njegovanje dojenčeta: kutija »Höferovog« pudera, dječji sapun poznate marke »Palmira« i tuba kreme za kožu marke »Lanoline«, sve ukupno Din 14.—

14.—

Poklon
uvijek dobro došao!

S 9-10 Garnitura za damu: najmoderniji oblik fino emajlirane doze za puder i kutija čuveno finog pudera marke »Lentherica«, oboje samo Din 39.—

39.—

S 9-11 Stroj za šišanje, fino poniklovan, sa rezervnim perom, fino pakovan u originalnoj tvorničkoj kutiji, br. 00

28.—

S 9-8 Ukusna boca, fine kolonjske vode u raznim mirisima po želji, sadržina 1 1/2 decilitra, samo Din 18.—

18.—

S 9-9 Budilica, udomačeni oblik, poniklovana, sa strojem, koji desetke godina funkcionira, veći oblik Din 48.—

48.—

S 9-12 Boca kolonjske vode, najmoderniji oblik, sadrži 3 decilitra fine kolonjske vode sa mirisom po želji, poklon cijene Din 28.—

28.—

S 9-13 Budilica, sa preciznim strojem, emajlirana u raznim bojama, moderan, — praktičan oblik, sa napravom pomoću koje dodikom prsta obustavite nepoželjnu zvonjavu nakon što ste se probudili

42.—

S 9-14 Flakon za kolonjsku vodu, od stakla u raznim bojama, sa kratkom montažom, najnoviji oblik Din 17.—

17.—

S 9-15 Termofor, od crvene gume, sa pričvršćenim patentnim čepom, veliki Din 38.—, srednji Din 32.—, mali Din 30.—

30.—

S 9-16 Flakon za kolonjsku vodu, od bijelog stakla sa ukusnim ornamentima, sa kratkom montažom, vrlo apatan oblik, reklamna cijena Din 26.—

26.—

S 9-17 Flakon za kolonjsku vodu, vanredno ukusna, kombiniran raznobojnim prugama, staklo bijelo pola prozorno pola mat samo Din 16.—

16.—

Čuvajte Vašu kosu!

njeguajte kosu!

Kupanje je užitak!

19.—

S 9-18 Garnitura za njegovanje kose: četka za kosu, češalj, odličan šampon »Palmira« i mreža za kosu, Din 19.—

19.—

S 9-19 Garnitura za kupanje: vrećica od frotira, specijalni sapun za kupanje, vrećica ekstrakta borovih iglica u obliku soli, za veći broj kupanja, sve ukupno samo Din 19.—

19.—

60 let nepretrgoma si prizadevamo, da z dobrim blagom veliko izbiri in najnižjimi cenami zadovoljimo naše odjemalce. Ni kraja v državi, kjer vsaj enemu konsumentu ne bi bila poznana solidnost naše posrežbe. Pristopite tudi Vi v krog naših odjemalcev! Zahtevajte naš katalog, ki ga dobite brezplačno in naročajte blago po pošti. Jamčimo, da boste zadovoljni. Sicer blago zamenjamo ali pa vrnemo denar.

V e l e b l a g o v n i c a

Kastner & Ohler

Z a g r e b, I l i c a 4 i 6